

Katolički list

ZVONIK

SVECI I EUHARISTIJA

ISSN 1451-2149

GOD: XII BR. 11 (121) Subotica, studeni (novembar) 2004. 60,00 din

U SREDIŠTU

Središnje slavlje Godine svetih srijemskih mučenika u Srijemskoj Mitrovici predvodio je milanski nadbiskup, kardinal Dionigi Tettamanzi

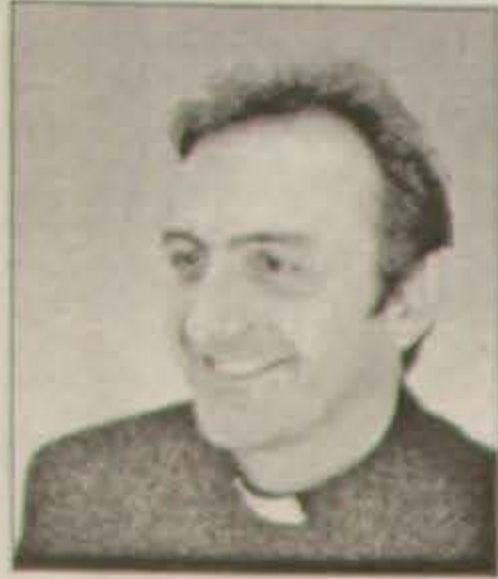

Vrhovna glavarica sestara Kćeri Milosrđa, časna majka Elsa Alcaras, rodom iz Paragvaja, prvi put u posjetu svojim sestrama u Subotici. Na slici: u vrtiću "Marija Petković"

Papa otvorio Godinu Euharistije

Proslavljena deseta obljetnica Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije. Na slici najbolji student - Dominik Deman prima diplomu od rektora instituta, mons. Pézesa

Piše: Marko Forgić

EUHARISTIJA I SVETOST

Ovoga mjeseca proslavili smo dragu nam svetkovinu Svih svetih. U duhu smo gledali "nebeski Jeruzalem" i u njemu moštvo naše braće i sestara koji "stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine...". Oni "viču" slaveći Gospodina i govore, zajedno sa svim anđelima, klanjajući mu se: "Amen! Blagoslov i slava, i mudrost, i zahvalnica, i čast, i moć i snaga Bogu našem u vijekove vjekova. Amen" (usp. Otk 7,9-12). Promatrajući taj prizor, zahvaljivali smo "Svesilnom" što im je učinio velika djela (usp. Lk 1,49). Radovali smo se s njima i zahvaljivali Gospodinu što ih je uzeo k sebi, da budu tamo gdje je On i da gledaju njegovu slavu (usp. Iv 17,24). Zagledani u svete divili smo se njihovoj ustrajnosti i njihovom načinu življenja vjere po evanđelju, tom najboljem programu života. Molili smo njihov zagovor u svojim potrebama jer znamo da su oni Božji miljenici i da će po njima naše molitve prije stići k Bogu... Doista, čudesna je ta povezanost nebeske i zemaljske Crkve.

No, naše štovanje svetaca i naša zagledanost u njih nije sama sebi svrha. Ono nas potiče da nasljedujemo njihove kreposti. Lijepo to molimo u "Predslovlju Svetaca I": "Tebe slavi zbor svetih. Njihova zaslužena nagrada proslava je tvoje milosti: njihov život nam je primjer, njihov zagovor pomoć, zajedništvo s njima izvor pravoga bratstva. Mnogovrsno nam svjedočenje Svetih pomaže u životnoj borbi, dok s njima ne postignemo neveli vijenac slave...".

I dakako da nas štovanje Svetih mora podsjetiti da smo svi pozvani na svetost. Svetost nije zadaća pojedinih vjernika ili samo onih koji su u duhovnom staležu. Na svetost su pozvani svi kršćani (usp. Mt 5,48; Lev 11,45; 18,30; 19,2; 20,26). A jedno od glavnih pitanja, koje nam se nameće dok razmišljamo o Svetima i o općem pozivu na svetost, svakako jest: "Kako su to oni uspjeli?!" Doista, kako se postiže svetost?

Kad Bog od čovjeka nešto traži, onda ga ne ostavlja na cjedilu nego mu pokazuje put i daruje mu sredstva da to može i ostvariti. Svaki svetac ostavio je iza sebe svijetlu zraku koja jasno označava put njegove svetosti. Prepoznavamo, naime, kod svakog sveca nešto što je zajedničko svima,

ali i nešto originalno. Među putevima i sredstvima koje nabroja II. vaticanski koncil, koji su nužni za rast u svetosti, posebno ističe: često primati sakramente, osobito Euharistiju (pričest). (Usp. Dogmatska konstitucija o Crkvi "Lumen gentium - Svjetlo naroda", 42). I na tom se ovdje posebno zaustavljam.

Euharistija je, kako uči isti Koncil, "izvor i vrhunac cijeloga kršćanskog života" (Lumen gentium, 11). Euharistija je svekoliko dobro Crkve prema koncilskom Dekretu o službi i životu prezbitera - Presbyterorum ordinis, 5). A papa Ivan Pavao II. podsjeća Crkvu na "središnjost Euharistije. Od nje Crkva živi. Ovim se 'živim kruhom' hrani" (Enciklika o Euharistiji, 7). Euharistija (pričest) je dakle živi kruh. Ona pomaže ustrajnost u vjeri ovdje na zemlji i osigurava vječni život: "Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek. Kruh koji ću ja dati tijelo je moje - za život svijeta" (Iv 6,51). Iz toga lako možemo zaključiti zašto je Euharistija najizvršnije sredstvo za postizanje svetosti i dostizanje vječnosti. Upravo zato je potrebno često primanje Euharistije (pričesti). No, valja paziti na uvjete (vidi 1 Kor 11,27-28). Isus nam je najbliži i mi Isusu kad se pričješćujemo jer "sudjelovanje u Kristovu tijelu i krvi ne čini drugo nego da prelazimo u ono što primamo" (rekao je sv. Leon Veliki, a citira ga i Koncil u Lumen gentium, 26).

Papa Ivan Pavao II. kao izvrsno sredstvo svetosti ističe i drugi vid Euharistije: Klanjanje pred Presvetim sakramentom, koje "postaje neiscrpiv izvor svetosti" (Enciklika o Euharistiji, 10).

U ovom broju "Zvonika", dragi čitatelji, kojemu je glavna tema Euharistija i svetost, moći ćete čitati opširan izvještaj o proslavi 1700. obljetnice svetih srijemskih mučenika. Tko da ne bude ponosan i radostan što živimo u sredini u kojoj kršćanstvo postoji već od samih početaka i što hodam po tlu koje je natopljeno krvlju mučenika!? Moći ćete također pronaći više uputa za Godinu Euharistije i pročitati ponešto o nekim već ostvarenim inicijativama. A mislim da nema bolje preporuke ni za Došašće od ove: Svaki dan ići na Zornice i pričestiti se te se uključiti u klanjanje.

Na naslovnoj stranici:
Glavni oltar u konkatedrali sv. Dimitrija u
Srijemskoj Mitrovici i kipiči srijemskih mučenika

VJEČNO ĆEMO ŽIVJETI ...!

Život se ponekad odvija kao u bajci. Tako je bilo s Kristinom i Marijanom. Odrasli su u susjedstvu. Od malih nogu se skupa igrali. Voljeli su društvo druge djece ali najdraže im je bilo kad su ostajali sami. Tada bi kao dvoje pilića ćučkalo jedno drugome, uronjeni u igru. "Ti si moj kralj" - iznenada je sramežljivo rekla Kristina. "Aha! A ti moja kraljica" - odgovorio je Marijan ne podižući oči. S roditeljima bi nedjeljom redovito išli u crkvu. Slušali su i upijali riječi o Isusu. Osobito su zavoljeli sliku Krista Kralja. Pred njom su se počeli moliti jedno za drugo. Ona za svog kralja, on za kraljicu. Došlo je vrijeme za školu. Nisu se razdvajali. Čak su sjedjeli u istoj klupi. Prijateljstvo je bilo sve čvršće a s njime je cvala duboka ljubav. Toliko duboka da su se iza završenih studija vjenčali. Nitko sretniji od njih. Tri umiljata anđelka bila su plod njihove ljubavi.

Jedne nedjelje pod večernjom svetom misom oboje su se pričestili. Iza večere su povelili razgovor o djeci, o sebi, o poslu, o tome kako će biti kad jedno od njih umre... Na ovo zadnje nasmiješili su se s gorkim okusom boli. Prije spavanja Kristina je otišla još u kuhinju. "Marijane!" - jedva se čuo glas iz kuhinje. Skočio je i ugledao Kristinu staklastih očiju ispruženu pokraj stola. Hitna je ubrzo stigla ali bilo je kasno. Infarkt je svoje učinio. Marijan nije dopustio da se tijelo odnese u mrtvačnicu nego je sam sve sredio. Obučenu Kristinu je položio u bračni krevet. Probudio je djecu. "Dječice moja... Noćas je dragi Isus pozvao našu mamu k sebi u nebo... Ona sada spava" - rekao je nasmiješivši se. Lomilo se srce od bola ali je htio biti otac tješitelj djeci i dijete Oca Tješitelja. "Sutra će mama otići dragom Bogu... Hvala mu. Neće više stanovati s nama ali će biti uz vas..." Stisnula se djeca oko oca poput ptičica i tiho plakala. Kada su zaspala, Marijan se vratio svojoj Kristini. Poljubio je i legao pored nje kao da je živa. Govorio je drhtavim glasom tiho kao da se boji da će je probuditi: "Spavaj, Kristina moja... Spavaj, zlato moje. Odlaziš našem Ocu. Pozdravi Isusa, našega Kralja. Ljubavi moja... živote moj... Vjeruj mi, ti to već znaš, On će te čuvati bolje nego ja dok jednom ne dođem k tebi. Onaj koji je tebe pozvao k sebi dat će mi snage podići našu djecu... Zbogom i doviđenja u nebu..." Dugo je još govorio Kristini. Nije pitao: zašto meni, Bože. Trpio je i ljubio. Ujutro je pozvao rodbinu.

U ovom mjesecu slavimo blagdane Svih Svetih, Dušni dan i Krista Kralja. Na prva dva obilazimo grobove naših najmilijih i molimo se za njih. Krist nas uči a tako i Crkva da su pokojnici koji su bili vjerni Bogu sada u nebu, okruženi ljubavlju Očevom. Očevi i majke, naša braća i sestre, djeca, rodbina i prijatelji čekaju nas da nas zagrlje nebeskim zagrljajem. Više njih je u nebu nego nas na zemlji. Njihovu sreću još ne možemo doživjeti. Ali vjerujemo sv. Pavlu koji veli: "Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne ude, to pripravi Bog onima koji ga ljube" (1 Kor 2,9). Ljubav nas potiče da se molimo za sve pokojne da dođu u nebo. Ocu nebeskom je dobro poznato koliko nam teško pada kad nam netko drag umre. Vjera nas uči da Bog zna što čini. Budimo mu zahvalni. Ta on nas voli. Svaki kršćanin bi se trebao veseliti susretu s Ocem a smrt nazivati sestricom kao sv. Franjo. Bog nas je stvorio za sebe. On je nebeski Kralj a mi njegova djeca, kraljevići. Koristimo ovaj život za onaj nebeski u kojemu ćemo, uz našeg Oca-Kralja, vječno živjeti.

SREDIŠNJE SLAVLJE GODINE SVETIH SRIJEMSKIH MUČENIKA

MEĐUNARODNI SIMPOZIJ O 1700. OBLJETNICI SIRMIJSKO-PANONSKIH MUČENIKA

U povodu 1700 godina svetih srijemskih mučenika (304-2004), Đakovačka i Srijemska biskupija i Teologija u Đakovu pod visokim pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizirali su 22. i 23. listopada međunarodni simpozij o 1700. obljetnici sirmijsko-panonskih mučenika. Simpozij je održan u novoj velikoj dvorani Središnje biskupijske knjižnice i arhiva u Đakovu. Predavači su bili iz Hrvatske, Italije, Mađarske, Slovenije i Srbije i Crne Gore. Članovi Organizacijskoga odbora simpozija bili su **Andrija Šuljak**, **Nikola Dogan**, **Branka Migotti**, **Luka Marijanović**, **Grgo Grbešić** i **Petar Vidović**. Na otvorenju simpozija, na kojemu su sudjelovali đakovački i srijemski pomoćni biskupi **Đuro Gašparović** i **Đuro Hranić**, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik **Milan Moguš**, gradonačelnik Đakova **Zoran Vinković**, predstojnik Teologije u Đakovu **dr. Nikola Dogan**, profesorski zbor, rektor Bogoslovnoga sjemeništa mons. **mr. Josip Bernatović**, poglavari Sjemeništa, svećenici, redovnice i redovnici, studentice, studenti i bogoslovi, uvodnu riječ izrekao je đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić**. Biskup je istaknuo kako se tim simpozijem želi sa svih vidika - povijesnih, teoloških i nacionalnih, osvjetliti časne likove naše Crkve. Govoreći o 1700 godina od krvavih progona cara Dioklecijana kada su mu se do lakata okrvavljenih ruku, suprotstavili hrabri svjedoci, muževi i žene, koji su imali veće i snažnije ideale nego što je bio njegov ideal sačuvati nepošteno i suludo prisvojeno božansko dostojanstvo.

Kardinal Tettamanzi prolazi ispred ostataka drevne katedrale

Akademik Moguš istaknuo je kako je simpozij posvećen jednom od temelja Katoličke crkve koja je, između ostalog, izrasla na krvi svetaca, "a takvi su temelji najjači. Što se manje vide, dublje su usađeni".

Na otvorenju simpozija nastupio je mješoviti zbor studenata Teologije u Đakovu pod dirigentskom palicom maestra **Vinka Sitarica** uz orguljsku pratnju **Ivana Rakonce**.

Slijedili su brojni referati i koreferati koji su osvjetlili život i djelovanje srijemskih i panonskih mučenika i njihovo značenje za Crkvu na našim prostorima.

U tijeku simpozija u predvorju Središnje biskupijske knjižnice i arhiva bio je izložen prigodni postav Muzeja Đakovštine na temu "Ranokršćanska Certissia".

SVEČANA VEČERNJA I SLUŽBA SVJETLA

Svečanom Večernjom sa Službom svjetla koju je u predvečerje svetkovine sv. Dimitrija, u ponedjeljak 25. listopada u konkatedrali-manjoj bazilici Sv. Dimitrija, đakona i mučenika u Srijemskoj Mitrovici predvodio zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal **Josip Bozanić**, započelo je središnje slavlje Godine svetih srijemskih mučenika o spomenu velikoga jubileja 1700. obljetnice (304-2004) njihova mučeništva. U svečanom bdjenju sudjelovalo je četrdesetak kardinala, nadbiskupa i biskupa iz više europskih zemalja, potom članovi Stolnoga kaptola Đakovačkog ili Bosanskog i Srijemskog, svećenici, profesori Teologije u Đakovu, poglavari sjemeništa - Bogoslovnoga u Đakovu i Među-biskupijskoga u Zagrebu, novozaređeni đakoni Đakovačke i Srijemske biskupije. Na svečanoj Večernjoj okupilo se više stotina domaćih vjernika i iz okolice, a nazočan je bio predstavnik Veleposlanstva RH u u Beogradu **Branimir Lončar**, zamjenik veleposlanika. U propovijedi je kardinal Bozanić istaknuo kako je ovo središnje slavlje povijesni događaj za Srijemsku Mitrovicu. Odao je priznanje đakovačkom i srijemskom biskupu Marinu Srakiću i pomoćnim biskupima Đuri Gašparoviću i Đuri Hraniću, što su željeli na ovakav način organizirati slavlje. Na osobit je način kardinal Bozanić pozdravio vjernike katolike iz Srijemske Mitrovice i okolice, rekavši: "Pozdravljam vas koji ste živi čuvari ove slavne tradicije na čelu s prečasnim župnikom **Eduardom Španovićem**. Došli smo kako bismo zajedno s vama molili i dali vam podršku jer znamo da ste i vi prošli kroz mnoge nevolje

Domaći vjernici bili su osobito ponosni i radosni

posljednjih desetljeća. Došli smo ovamo moliti za dobra vremena, da se ugledamo na svete mučenike, da molimo snagu za svoj život”.

Na kraju propovijedi kardinal Bozanić izrekao je želju i molitvu da to slavlje, zajedničko hodočašće i molitve budu novi početak za biskupsku Crkvu Srijema.

Recitalom koji je predvodio domaći župnik Španović, nekoliko je vjernika izreklo zazive svetim mučenicima koje je napisao **Mitar Dragutinac**.

Svečano je bdjenje završilo pozdravnim govorom biskupa Srakića, koji je zaključio riječima: “Među nama se uzdiže slavni plamen ‘svijetle vojske mučenika’, onih koji ‘ubijeliše svoje haljine u krvi Janjetovoj’, koji postadoše i sami neugasivi svijetli trag u povijesti spasenja. Njihova krv posta ‘semen christianorum’ - ‘sjeme kršćana’, koje ne prestaje rasti ni danas. Naš život, put i iskustvo vjere, gradimo na slavu svjedočanstvu”.

Svečanom službom ravnao je **mons. Luka Strgar**, u asistenciji su bili đakoni i bogoslovi Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu, pjevanje je predvodio srijemskomitrovački konkatedralni zbor “Sv. Cecilija” čija je voditeljica **s. Cecilija Tomkić**, a animirao je vicerektor Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu **mr. Ivan Ćurić**. Prije svečane Večernje sa Službom svjetla svi kardinali, nadbiskupi i biskupi dočekani su zvonjavom konkatedralnih zvona i pljeskom više stotina vjernika u dvorištu konkatedrale. /btu/

KARDINAL TETTAMANZI PREVDODIO EUHARISTIJSKO SLAVLJE

Središnje slavlje “Godine svetih srijemskih mučenika” u Srijemskoj Mitrovici, nekadašnjem Sirmijumu, o 1700. obljetnici njihova mučeništva započelo je na svetkovinu sv. Dimitrija, đakona i mučenika, zaštitnika Srijemske Mitrovice,

Razdragani Kardinal i vjernici poslije mise

26. listopada, okupljanjem hodočasnika i molitvenim programom “Otpjevana baština Martirologija srijemskog”, koji je animirao vlč. Ivan Ćurić. Uslijedilo je liturgijsko slavlje uvodnom postajom ispred konkatedrale-manje bazilike Sv. Dimitrija, nakon koje je, uz zvuke konkatedralnih zvona i zvona grkokatoličke crkve Uzašašća Gospodinova, krenuo ophod prema obližnjem mjestu euharistijskoga slavlja, na Trgu sv. Dimitrija. U ulaznom ophodu sudjelovali su liturgijski poslužitelji, redovnički kandidati, redovnice i redovnici, sjemeništarci i bogoslovi, prezbiteri te predsjedatelj s kardinalima, nadbiskupima i biskupima suslaviteljima. Slavlju je predsjedao milanski nadbiskup kardinal **Dionigi Tettamanzi**, u koncelebraciji sa zagrebačkim nadbiskupom i metropolitom kardinalom Josipom Bozanićem, vrhbosanskim nadbiskupom kardinalom **Vinkom Puljićem**, apostolskim nuncijem u RH nadbiskupom **Franciscom Javierom Lozanom** te 27 nadbiskupa i biskupa iz Hrvatske i drugih europskih zemalja (BiH, Srbije i Crne Gore, Slovenije, Italije, Austrije, Mađarske i Njemačke), 180 svećenika, među kojima su bili članovi Stolnoga kaptola Đakovačkog ili Bosanskog i Srijemskog, redovnički poglavari, članovi ustanova posvećenoga života, svećenici Đakovačke i Srijemske biskupije, župnici i župni vikari, profesori Teologije u Đakovu, poglavari i profesori sjemeništa - Bogoslovnoga u Đakovu i Međubiskupijskoga u Zagrebu. U slavlju su sudjelovali i redovničke poglavarice, redovnice, đakoni, bogoslovi, studenti i studentice, sjemeništarci, učenici katoličkih škola, oko šest tisuća hodočasnika, vjernika Đakovačke i Srijemske, Požeške i Subotičke biskupije te Beogradske i Zagrebačke nadbiskupije, hodočasnici iz BiH, bački episkop Irinej, u svojstvu izaslanika srpskog patrijarha Pavla, srijemski episkop **Vasilije** s pratnjom, predsjednici općina s područja Srijema, predsjednik Srijemskoga okruga, gradonačelnik Srijemske Mitrovice, predstavnici Ministarstva vjera SiCG, predsjednik Hrvatskoga nacionalnoga vijeća, predsjednici i predstavnici svih Hrvatskih katoličkih prosvjetnih društava, Mađarskih katoličkih prosvjetnih društava, predstavnici prognanih i iseljenih Hrvata iz Srijema u RH, i **Branimir Lončar**, veleposlanik RH u Srbiji i Crnoj Gori, **Josip Grčanac**, izaslanik ministra unutarnjih poslova RH.

Pozdrav biskupa domaćina

Pozdravnu riječ uputio je đakovački i srijemski biskup Marin Srakić, istaknuvši: “Doista, svet je i svečan dan koji nas je sabrao da slavimo svoga zaštitnika sv. Dimitrija, đakona i mučenika, i uz njega sve svete mučenike Sirmija i Panonija, iz davnih ranokršćanskih vremena, spominjući se u jubileju 1700. obljetnice posebno onih koji podniješe mučeništvo godine 304. /.../ Dok slavimo svete mučenike znamo da mučeništvo nije ni lako ni ugodno iskustvo, nego je, naprotiv, zahtjevno i duboko ozbiljno. Kršćanski mučenici svoj jedincati zemaljski život nisu uložili u nešto prolazno. Ucijepili su ga i predali nečemu najuzvišenijemu - jednoć su upoznali i uzljubili Krista i njemu su se htjeli do kraja klanjati kao vrhuncu sve istine, sve pravednosti i sve ljepote.

U tom je putokaz svetih mučenika, siguran i nepogrešiv put prema Božjem kraljevstvu. Molimo da našu Crkvu Đako-

vačku i Srijemsku, u čijim krajevima nekoć krv mučenika posta 'semen christianorum' - 'sjeme kršćana', da ne prestane rasti ni danas, u velikoj zajednici Crkve, u svim narodima, sve do na kraj svijeta."

Iz pisma Sv. Oca

U tijeku pozdrava pročitano je i pismo s blagoslovom **Svetoga Oca** u kojem se ističe: "Prvosvećenik Vam žarko želi da ljubljena Crkva Đakovačka ili Bosanska i Srijemska, ponosna na dragocjenu baštinu svetih mučenika iz raznih povijesnih razdoblja tamošnjih krajeva, prihvati (...) jedinstvenu obljetnicu kao poseban milosni dar za još veće pro-maknuće kršćanskoga svjedočenja na svim područjima društvenoga, gospodarskoga, uljudbenoga i političkoga života."

Evandjelje je naviješteno na hrvatskome jeziku te na staroslavenskome, po istočnom obredu, označujući sudjelovanje svećenika i vjernika grkokatolika.

Pokazati Isusa, slavnoga i raspetoga koji se daruje svima u ljubavi i po ljubavi

U propovijedi, koje je uvodni dio na hrvatskom izrekao kardinal Tettamanzi, a u nastavku pročitao kanonik **dr. Nikola Dogan**, milanski nadbiskup, spominjući sv. Ambrozija istaknuo je: "Sv. Ambrozije svojim je moralnim autoritetom i još više, svojom čistom i čvrstom, uvjerenom i strastvenom vjerom u Krista, pravog čovjeka i pravog Boga, znao probuditi i učvrstiti vjeru kršćana, donoseći mir u Sirmijsku Crkvu." A govoreći o mučenicima istaknuo je: "Spominjati mučenike jest obveza, štoviše duboka potreba naše vjere, na što nas je više puta pozivao Sveti Otac. Papa nas potiče da mučeništvo ne shvaćamo kao događaj koji pripada prošlosti, nego kao događaj koji neprestano prati život Crkve... Kao kršćani moramo 'pokazati' Isusa, slavnoga i Raspetoga koji se daruje svima u ljubavi i po ljubavi. Moramo ga pokazati, ne toliko riječima, koliko konkretnim djelima svakidašnjega života: poniznim i radosnim svjedočenjem svoga života, života koji je velikodušno nasljedovanje Krista i njegove ljubavi. Sigurno je lijep, štoviše zanosan ideal koji nam se nudi i koji nam otkrivaju mučenici u svoj svojoj ozbiljnosti i žurnosti, posebno u povijesnom trenutku kojega živimo. No, svi se osjećamo duhovno siromašni, slabi, nepostojani, zastrašeni, uvijek u opasnosti da se sve manje zalažemo za svetost i svjedočenje koje nam Gospodin povjера za našu svetost, za svetost Crkve i za dobro čovjeka i društva. Zato moramo u sebi oživljavati sve više potrebu molitve i pouzdati se u Boga i u njegovu svemogućnost ljubavi. Bili nam naši sveti mučenici velika pomoć u našoj obvezi kršćanskoga svjedočenja", poručio je na kraju propovijedi kardinal Tettamanzi.

Pozdrav episkopa Irineja

Episkop **Irinej** u pozdravnoj riječi istaknuo je kako 1700. obljetnicu mučeništva svetih srijemskih mučenika proslavljaju jednim srcem zajedno i rimokatolički i pravoslavni vjernici. Istaknuo je da "drevna tradicija i baština zajedničke vjere prvih vjekova, oličena u osobama tolikih svetih sirmijskih mučenika i mučenika kroz stoljeća, tako reći do danas - to je ono što nas povezuje i ulijeva nadu da ćemo, možda, jednoga dana po blagoslovu Duha Svetoga i zagovoru svetih mučenika moći u punom zajedništvu i jedinstvu proslavljati ovakva

divna slavlja koja za sve nas znače život i radost" i poručio "da negujemo ono što nam je zajedničko". Đakovački i srijemski pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem, Đuro Gašparović u zahvalnoj je riječi istaknuo: Hvala svima što ste podržali nas koji živimo ovdje u Srijemu, što ste nas ohrabрили i potaknuli da gledamo u budućnost, a isto tako što smo se obogaili ovim susretom i slavljem te u sebe upili bogatstvo i baštinu naših srijemskih mučenika.

Malen, ali dragocjen dar

"Đakovačka i Srijemska biskupija je bogata. Mučenici su naše zlato!", rekao je biskup Srakić predajući kardinalu Tettamanziju zbirku zlatnika, izdanu u prigodi trećeg pohoda Svetoga Oca Hrvatskoj. Potom je kardinal Tettamanzi uručio, kako sam reče "malen, ali dragocjen dar" - relikvije sv. Ambrozija milanskoga, jednoga od četvorice velikih zapadnih otaca ranokršćanske povijesti. U tijeku euharistijskoga slavlja, uz veliko raspelo koje je bilo i uz oltar za mise s Papom u Osijeku 7. lipnja 2003., bile su izložene moći sv. Anastazije, koje se od 1976. godine čuvaju ispod glavnoga oltara u konkatedrali u Srijemskoj Mitrovici.

U koordinaciji uređenja prostora za svečano euharistijsko slavlje, uz brojne suradnike, sudjelovali su: župnik Srijemske Mitrovice preč. Eduard Španović, župnik Iriga preč. **Blaž Zmaić** i župnik Hrtkovaca **velečasni Željko Tovilo**.

Ravnatelj obreda bio je mons. Luka Strgar, uz liturgijsku asistenciju đakona i bogoslova Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu. Animator slavlja bio je mr. Ivan Čurić, a liturgijsko pjevanje, koje su pripravili **mo. Ivan Andrić** i **mo. Vinko Sitarić**, predvodio je zbor od 150 pjevača, sastavljen od konkatedralnoga zbora "Sv. Cecilija" iz Srijemske Mitrovice te pjevača iz drugih crkvenih zborova s područja Đakovačke i Srijemske biskupije. Zborom je ravnao **mo. Ivan Andrić**, uz orguljsku pratnju **s. Svjetlane Paljušević**.

/IKA/

BOŽE, HVALA TI!

Moj suprug i ja imamo kćerku od dvije i pol godine, hvala Bogu zdravu i naprednu. Tri mjeseca nakon porođaja, ostala sam bez posla i često se prisjećala neprijatnosti koje sve porodilje doživljavaju od strane osoblja u bolnici, pa zbog toga nismo planirali još djece. Međutim, čitajući više puta tekst na drugoj stranici u "Zvoniku" br. 95, pisan od strane urednika pod nazivom "DIJETE NADA", shvatili smo da Bog želi da uvijek surađujemo s njime, da bismo trebali imati bar još jedno dijete, da naša kćerka ne bude sama i da je Bog uvijek uz nas.

Na odluku o drugom djetetu su nas potakle i mise za trudnice koje posebno roditelje potiču na rađanje djece i ističu ljepotu roditeljstva, a suprotstavljaju se velikom zlu današnjice - pobačaju.

Zahvaljujući dragom Bogu, ponovno sam ostala u drugom stanju i svi se tome radujemo te molimo da s djetetom, koje očekujemo, sve bude u redu.

Bože, hvala Ti za dar koji si nam dao i što si uvijek uz nas!

Sandra i Miloš Vojnić Tunić

ZAHVALNI DAN

I ove je godine u župi u Selenči na poseban ali "neobičan" način proslavljena nedjelja zahvalnosti, zahvala za sve plodove zemlje kojima nas je dragi Bag ove godine obilno obdario.

U čemu je bila neobičnost? Poznato je da se za ovu nedjelju cijela crkva ukrašava plodovima zemlje. U Slovačkoj je poznata Crkva (Zlata Bana) u kojoj se već tradicionalno za ovaj dan prave zanimljive slike od plodova zemlje na oltarima. Ovu lijepu zamisao u našu je župu prenio **Dominik Ralbovsky** - tada još bogoslov. U Jubilarnoj godini prvi put smo pravili ukrasne slike na oltarima u našoj crkvi.

Ova se ideja svidjela i našem novom župniku **vlč. Marijanu Deju** te smo i ove godine napravili ukrasne slike, na radost na župljanima ali kao poticaj susjednim župama.

Nedjelja zahvalnosti prošla je u velikoj radosti, napose zbog sudjelovanja velikog broja djece i mladih u narodnoj nošnji. Na svečanosti su bili i uvaženi gosti iz općine kao i vjernici drugih crkvenih zajednica...

Vjernici župe

DAN ZAHVALE ZA UBRANE PLODOVE U VAJSKOJ I BOĐANIMA

Dan zahvale za ubrane plodove u župi Vajska-Bođani održan je 31. listopada. Slavlje je započelo svetom misom zahvalnicom u crkvi u Bođanima u 9 sati koju je predvodio **vlč. Andrija Šipek**. Poslije sv. mise slavlje je nastavljeno u 10,30 kada su se oglasila velika crkvena zvona i označila početak procesije koju su predvodili mladići i djevojke obučeni u narodnu nošnju, noseći sve

Događanja u Subotičkoj biskupiji

one plodove koje je tokom cijele godine seljačka ruka obrađivala i čuvala.

Misno slavlje predvodio je i propovijedao **vlč. Lazar Novaković**, župnik iz Sombora, a s njim su suslavili **preč. Jakob Pfeifer**, župnik iz Odžaka, **vlč. Marijan Dej**, župnik iz Selenče, **Ivan Kisegi**, đakon iz Bačke Palanke i **Josip Kujundžić**, domaći župnik. Na raspolaganju za sakrament ispovijedio bio je **vlč. Andrija Šipek** iz Kanade. Na svečanoj zahvali za izuzetno bogatu i plodnu godinu prisustvovali su mnogobrojni ministranti, među njima i bogoslov iz Đakova **Dragan Muharem**, te sjemeništarc **Tomislav Šimudvarac**. Svečanost u Vajskoj je bila bogata lijepim mislima a sve su to uzveličali i tamburaši, koji su svirali tijekom misnog slavlja. Veliko mnoštvo vjernika, kako starih, tako i mladih, zajedno su veličali Boga i zahvalili mu za primljene darove. Poslije ove prekrasne zahvale svećenici su se zadržali na ručku u župnom stanu.

Tomislav Šimudvarac

OTVORENA JUBILARNA GODINA SESTARA DOMINIKANKI

Za Kongregaciju sv. Anđela čuvara s kućom maticom u Korčuli započela je 2. listopada ove godine jubilarna godina. Dominikanke kroz ovu godinu žele obilježiti svoje stoljetno postojanje i djelovanje u Crkvi u Hrvata. Jubilarna godina je započela svečanim euharistijskim slavljem uoči Anđela čuvara koje je predslavio duhovnik zajednice dominikanac **fra Mato Bošnjak**. On je u svojoj homiliji naglasio: "Želja sestara je da im jubilarna godina započne i proteče u pravom biblijskom ozračju. U središtu treba stajati spomen na velika djela koja nam učini Gospodin. Radost i zahvalnost radi spomena na minulo i dogođeno, obveza i blagoslovni poziv na radosnu nadu za današnje i buduće, treba odzvanjati ovim bogoslužjem, narednom i u svim nadolazećim godinama. Jubilarna godina je, u biblijsko - evanđeoskom smislu i dominikanskoj tradiciji, poziv na preispitivanje vjernosti Savezu, krsnom obećanju, redovničkim zavjetima i karizmi reda."

Današnja zajednica sestara dominikanki izrasla je na gotovo suhim panjevima zajednica u Splitu i Šibeniku, nadahnuta hrabrom vizijom dominikanca **o. Anđela Marije Miškova**. Tu simboliku je izrazio čin paljenja svijeća. Na dvije svijeće Splita i Šibenika upalile su svoje svijeće sve današnje postojeće kuće i zajednice. Vrhovna glavarica sestara dominikanki **s. Katarina Maglica** protumačila je tu simboliku: "Slavljem ove svete mise i simbolikom paljenja svijeća otvorili smo našu jubilarnu godinu. Nismo mi došli niotkud. Nije naša povijest duga samo sto godina. Naša je povijest mnogo dulja. Jer mi smo živjele u povijesti naših sestara Šibenika i Splita, kao što nam je pokazala i simbolika svijeća... O. Anđeo Marija Miškov imao je prekrasan san, snažnu viziju. Ta vizija je bila i Božja vizija, Božji san. A kad Bog nešto sniva, uz malu pomoć čovjeka vizija postaje stvarnost. Njegova vizija je bila: na starim korijenima, na starim panjevima odgojiti novu mladicu. I uspio je. Ta mladica je zaživjela u našoj Kongregaciji sv. Anđela čuvara."

Nada u budućnost narasla je još više na sam dan Anđela čuvara kada su dvije novakinje položile svoje prve redovničke zavjete, jedna kandidatice stupila u novicijat, a sedam sestara obnovilo svoje privremene zavjete.

s. Blaženka Rudić

DUHOVNA I KULTURNA DOGAĐANJA U SOMBORSKOM KARMELU

Mjesec listopad, Marijin mjesec, obilježen je pobožnošću sv. Krunici. Braća karmelićani, slijedeći poticaje Fatimske Gospe, preko vidjelice s. Lucije karmelićanke iz Coimbre u Portugalu,

Događanja u Subotičkoj biskupiji

obnovili su kruničarske Vijence, uveli su četvrtkom klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu, obnovili pobožnost pet prvih subota, molitvu za svećenička i redovnička zvanja, i uključenje u apostolat molitve i žrtve za mir i obraćenje grešnika. Devetnicom sv. Majci Tereziji Avilskoj, naučiteljici Crkve, potiču vjernike na intenzivniji duhovni život molitve i razmatranja, prema nauci sv. Terezije, veću brigu oko praktične primjene crkvenoga i sakramentalnoga života svojih župskih zajednica i općenito cijele Crkve te brigu za duhovna zvanja. Na uočnicu svetkovine sv. Majke Terezije Avilske, 14. listopada, u karmelićanskoj crkvi slavljena je I. pjevana Večernja njoj u čast, uz sudjelovanje braće karmelićana i vjernika grada Somora. Na Svetkovinu sv. Terezije Avilske, u 10,30 sati služena je koncelebrirana sv. misa na hrvatskom jeziku, kojoj je predsjedao **mr. o. Dario Tokić**, karmelićanin iz Zagreba, uz koncelebraciju braće karmelićana, franjevača iz Subotice, te svećenika okolnih župa. Nakon mise vjernici su častili relikvije sv. Terezije Avilske. Poslijepodne u 16,30 vjernici su molili sv. Kronicu. U 17 sati pjevanu sv. misu i propovijed na mađarskom jeziku imao je kapelan iz Bačkog Monoštora **vlč. Robert**. Na večer u 19 sati u prostorijama "Hrvatskog Doma", **mr. o. Dario Tokić** održao je duhovnu Tribinu na temu "Terezijino prijateljstvo s Bogom kroz molitvu". Nakon predavanja razvila se plodna diskusija o istoj temi.

Koncert subotičkog Katedralnog zbora

U nedjelju 10. listopada, u karmelićanskoj crkvi u Somboru, u 18 sati, Katedralni zbor "Albe Vidaković" i Tamburaški orkestar iz Subotice, pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić** i **Zorana Mulića**, održali su vrlo uspješni koncert. Izveli su skladbe Albe Vidakovića, Jana Sibeliusa, G. Rossinia, Kunza i Vitalinia, W.A. Mozarta, Kinderića, Handla, gregorijanski koral, i pjesme iz pjesmarice "Citara octocorda" iz 1757. godine. Veliki broj nazočnih ljubitelja glazbe burno je popratio ovacijama njihove izvedbe uz želju da ponovno izvedu još koji koncert. Samostanska zajednica je počastila večerom sve sudionike koncerta.

Tribina uz stoljetnicu Karmela u Somboru

U nedjelju 7. studenoga u prostorijama "Hrvatskog Doma" u Somboru, uz nazočnost oko 180 slušatelja, održana je duhovna Tribina na temu "Moje nebo je u mojoj duši", iz nauke bl. Elizabete od Presvetog Trojstva, karmelićanke iz Dijona u Francuskoj. Gost predavač je bio **o. Tadej Perica**, karmelićanin iz

Sofije u Bugarskoj. On je na vrlo zanimljiv i za slušatelje razumljiv način prikazao relativno kratki zemaljski život (26 god.), ali duhovno vrlo zreli život ove karmelićanke koja je konkretno živjela nazočnost Presvetog Trojstva u svojoj duši, svjesna da je Trojstvo kod njezinog krštenja zahvatilo njezinu dušu, a ona je taj božanski život uz pomoć milosti Božje konkretno živjela i druge kroz svoja pisma i pjesme uvodila u tu tajnu Trojstva, o kojoj i

sami teolozi imaju dosta poteškoća kako ga predstaviti i protumačiti vjernicima. Predavač je zaključio svoje predavanje Elizabetinim riječima: "Moja će zadaća biti u nebu, privlačiti duše u tajnu Presvetog Trojstva na zemlji." Nakon predavanja razvila se zanimljiva diskusija o istoj temi, kao i o želji za upoznavanjem bogate karmelićanske duhovnosti za cijelu Crkvu.

o. Mato Miloš, OCD

EUROPSKI KONGRES CRKVENIH GLAZBENIKA

Prije šesnaest godina u Luxemburgu je formirano je društvo europskih crkvenih glazbenika. Cilj tom društvu je oformiti i promovirati crkvenu glazbu u današnjoj Crkvi, ali u duhu II. vatikanskog sabora. Točan naziv društva je CEDAME-Conference Europeenne des Associations de Musique d' Eglise, a službeni jezici su njemački i francuski. CEDAME svake godine organizira jedan znanstveni sastanak, odnosno kongres uvijek u drugom europskom gradu. Ove jeseni, kongres je bio održan u njemačkom gradu Regensburgu. Glavna tema sastanka je bila Dječji zborovi i zborovi mladih. Za ovu temu, nije slučajno izabran grad Regensburg, jer se u tom gradu nalazi jedan od najstarijih dječjih zborova svijeta "Domspatzeni" (vrapci pjevači), a u tom gradu je i jedna od najistaknutijih i najboljih visokih škola za crkvene glazbenike: Kirchenmusik-Hochschule.

Sudionici kongresa su ponajprije razmotrili zadanu temu, a zatim su na licu mjesta vidjeli rad u specijalnoj školi za dječake pjevače. Također su pohodili i predavanja na Visokoj crkvenoj umjetničkoj školi.

Regensburški Domspatzeni

Tijekom kongresa priređeni su razni koncerti, posjet glazbenom arhivu, a sudionici su mogli razgledati i znamenitosti 1200-godišnjeg grada. Kongres je završen svetom misom u regensburškoj katedrali, pod kojom su pjevali znameniti Domspatzeni.

Našu biskupiju na tom kongresu predstavljao je predstojnik biskupijske glazbene sekcije art. m. **Josip Mioč**, koji je imao i referat na glavnu temu kongresa.

J. M.

POBOŽNOST MAJCI BOŽJOJ U SELENČI

U mjesecu listopadu na poseban način štujemo Blaženu Djevicu Mariju, moljenjem krunice. U našoj župi u Selenči lijepo smo organizirali ovu pobožnost i potaknuli djecu i ostale vjernike da usprkos radovima na polju u lijepom broju sudjeluju na listopadskim pobožnostima.

Za ovu prigodu u crkvu smo donijeli kip Gospe Fatimske koji je darovala gđa **Elizabeta Molnar**. Ispod Gospe napravili smo grm koji je svaki dan procvjetao cvjetovima koje su donosila

djeca. Pobožnost djece se vidjela i u tome što su sami predmolili petkom krunicu - na dan kada su imali svoju "dječju misu".

K. R.

OCJENA SERIJE KONCERATA IZ GODINE 2004.

Tijekom 2004. godine u dvije centralne crkve u Subotici, u katedrali-bazilici svete Terezije Avilske i u Franjevačkoj crkvi svetoga Mihaela, održavali su se pored redovitog Bogoslužja veoma značajni i kvalitetni koncerti. U ovim crkvama, naime, postoje takvi instrumenti na kojima se mogu kvalitetno izvoditi djela napisana za orgulje. Ove dvije crkve, a osobito katedrala, predstavljaju duhovni centar naše biskupije. Zato smo uredili u prosincu 2003. godine programski vodič za koncerte kroz čitavu godinu, od Adventa do Adventa, kako bi uz sve ostale događaje i koncerti dobili dostojno mjesto i u ovom programu imali pregledno objavljeni raspored.

Sudionici su bili umjetnici iz pet zemalja: Mađarske, Austrije, Slovačke, Hrvatske i Rumunjske. Samo bih spomenuo nekoliko imena: **Gregor József** - operiski umjetnik i dobitnik Kossuthove nagrade, **Kovács Frigyes** i **Káló Béla** - glumci, nosioci nagrade Pataki prstena, **Szabóki Tünde** - izvanredna operiska pjevačica, **Franz Karl Prassl** - sveučilišni profesor iz Austrije i još mnogi koji su se odazvali našem pozivu da u jednoj od spomenutih crkava u dogovoreno vrijeme dođu i održe koncert. U programu su bili najavljeni i održani koncerti za značajne obljetnice i jubileje, kao što je bio koncert prigodom 35 godina postojanja kamernog zbora "Pro Musica", uskršni koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković" prigodom 40. godišnjice smrti svećenika-glazbenika Albe Vidakovića, kao i jubilarni koncert "Schole Cantorum Paulinum" prigodom 35 godina postojanja. Koncerti nisu bili isključivo koncerti za orgulje, trudili smo se sastaviti raznovrsni program, kako bi svatko našao koncert po svom ukusu. Prvenstveno je izvođena glazba za orgulje, ali su se čula i djela oratorija, zborova, solista, orkestrara, kao i djela proze. Sve skupa se čulo blizu 170 djela od drevnih majstora pa sve do današnjih skladatelja.

Program koncerata za narednu godinu je već u pripravi i uskoro će biti dostupan i na web stranici. Program će biti veoma bogat i za sljedeću sezonu, a nadam se da ni zanimanje publike neće izostati.

Csaba Paskó

katedralni dirigent i glazbeni koordinator

60. OBLJETNICA PROSLAVE ZAVJETA U BAČKOM MONOŠTORU

U Bačkom Monoštoru vjernici su 13. listopada obilježili 60. obljetnicu zavjeta Gospi Fatimskoj. Svečanu koncelebriranu sv. misu predvodio je o. **Mr. Mato Miloš**, OCD iz Sombora, a s njim su suslavili svećenici **Lazar Novaković**, **Marko Forgić**, **László Fuderer**, **Davor Kovačević**, **Mihály Zélity**, **Árpád Pásztor**, **Vilmos Bunford**, **Josip Kujundžić** i **Róbert Kozma**, kao domaćin. Ovaj nesvakidašnji događaj uljepšali su i svećenici ali i vjernici u svojim narodnim nošnjama. Mr. Mato Miloš je u propovijedi istaknuo značaj štovanja zavjeta. Sjećamo se da je 13. listopada 1944. godine bio od presudne važnosti za Monoštorce zbog upada neprijateljskih vojnika u selo, i da je te noći tadašnji župnik **Matiša Zvekanović** pozvao sve Monoštorce u crkvu na bdjenje kada su se zavjetovali Gospi Fatimskoj jer ih je spasila.

Slavlje je nastavljeno i nakon mise uz glazbu i ples u narodnim nošnjama.

Ovom slavlju prisustvovali su predstavnici Mjesne zajednice na čelu s predsjednikom **Zoranom Milerom**.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

U pripremi slavlja vrijedno su pomagali župljani u uređenju crkve, neki su donijeli cvijeće, a crkvu su krasile i lijepe živopisne ponjave. Hvala i domaćicama koje su se pobrinule za kolače.

Róbert Kozma
monoštorski kapelan

ZAJEDNIČKO VJENČANJE RUMUNJA-CIGANA U APATINU

Još prije dvije-tri godine neki su se apatinski Rumunji-Cigani raspitivali kod župnika za crkveno vjenčanje i od onda ih je bilo sve više. Župnik ih je u neprestanim kontaktima poticao na aktivniji vjernički život, jer su sami uvijek govorili: "Mi smo Katolici". Većina ih je krštena i obavezno krštavaju svoju djecu. Pogotovo sada, kako je u školi vjeronauk, te je to već četvrta generacija - četvrti razred. Mnoga su djeca i mladi pričešćeni i krizmani i tako se sve više povezuju s Crkvom.

Dogovor je pao za vjenčanje. Svi parovi koji su se prijavili pripremali su se za sakrament ženidbe skoro godinu dana. Dušebrižnik je "Naselju" u zajedničkim prostorijama: nekada u Domu kulture, nekada u prostorijama vrtića, prvom subotom ili nedjeljom služio svetu misu i katehizirao. Sve je dogovoreno: 9. listopada u crkvi Presvetog Srca Isusova bit će misa i vjenčanje.

U subotu u 16 sati svi su tu, ispovjeđeni, crkva skoro kao na proštenje puna. Pjeva se, sluša Riječ Božja, homilija. Slijedi čin vjenčanja 14 parova. Uzbudjenje, trema... i radost.

Nakon mise u župnom domu pored crkve u dvorištu pripremljena je riba u kotlićima, žene su spremile kolače i tako smo proslavili ovaj željeni i lijepi događaj - Bogu i Majci Božjoj hvala.

J. P.

ISUSOVIM STOPAMA

Dugo je živjela u meni ta želja. Posebno intezivno od svećeničkog ređenja i završetka teoloških studija. Želja je glasila - Poći u svetu Zemlju, hodati Isusovim stopama, hodočastiti na

Događanja u Subotičkoj biskupiji

mjesta velikih događaja naše vjere. I poslije 22 godine moja se velika želja ispunila.

Sretnik - sa sretnicima, nas četrdestpetero, predvođeni fra Tadejom Vojnovićem, boravili smo u Svetoj Zemlji od 16. do 23. listopada 2004.

Pater Tadej je u oglasu - pozivu obećao da će hodočašće biti peto Evanđelje. I istinu je govorio. Uložio je puno truda, ljubavi - da nam protumači, približi i pokaže bitne stvari.

Divno i dirljivo je bilo slušati na puno mjesta - Ovo se ovdje dogodilo. Ovaj hram je Isus gledao, ovim stepenicama je On koračao...

Na mnogim mjestima otvarali smo Sveto pismo. Čitali smo Evanđelja, Djela Apostolska i tumačenje je bilo - To je ovdje dogođeno, to je ovdje izgovoreno... Ređala su se mjesta: Nazaret, Tabor, Kana Galilejska, Kumran, Ain Karin, Jeruzalem, Betlehem, Maslinska gora, Jaffa...

Posebno svečane, doživljene bile su svete mise. Njih smo slavili prigodno - povezane uz mjesta i događaje s prigodnim liturgijskim čitanjima. Odzvanjale su naše božićne pjesme u Betlehemu, kliknuli smo uskrsni Aleluja u Jeruzalemu... Radovali smo se s mladencima Nevenom i Eduardom Maksimovićem u Kani Galilejskoj. Molitva za njih je bila - nek im vina ljubavi uvijek bude u izobilju.

Hodočasnici sa sretnim mladencima pred crkvom u Kani

Posebno dojmljiv, za mene, bio je boravak u Marijinoj kući u Nazaretu, u nedjelju 17. listopada. Pater Tadej je vodio meditaciju biranim riječima o istini utjelovljenja Božje Riječi. Sin Božji je htio biti nama jednak, blizak... Htio je biti ovisan o ljudima, upisan u naše knjige. I ta istina baca neizbrisivo svjetlo na naše živote, traženja, hod...

Bog naš je velik i dobronamjerman. Znam da sve potrebno za spasenje ima u svakoj našoj kršćanskoj zajednici. Ali sretan sam - sa sretnicima da sam bio na izvorima događanja. Štioče, želim i tebi tu sreću. Nek ti želja bude velika, iskrena i ostvariva.

Lazar Novaković

BRAČNI VIKENDI

Drugi po redu "Bračni vikend" na hrvatskom jeziku u Vojvodini održan je od 15. do 17. listopada u Totovom selu. Sudjelovalo je dvanaest bračnih parova iz Subotice. Bračni parovi su se okupili u crkvi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu gdje im je podijeljen blagoslov prije polaska u Totovo selo. Program bračnih vikenda uz svećenika **Tončija Trstenjaka** predvodili su tim parovi **Anđelka i Marijan Mađerčić, Slađana i Ivica Čuljak** te **Biserka i Marijan Topčić** iz Hrvatske.

Na Bračnom vikendu bili su svećenici **dr. Andrija Kopilović, Željko Šipek, Franjo Ivanković** i **mons. Marko Forgić**. Oni su postali "svećenici vikendaši" i bit će od velike koristi za bračne vikende.

Posebno se zahvaljujemo mađarskoj zajednici bračnih

vikendaša i vlč. **Miklosu Szaueru** koji su nam bili od velike pomoći u organizaciji.

Josip Križanec

POHVALA BRAČNOJ LJUBAVI I VJERNOSTI

U očitoj, dubokoj krizi institucije braka i obitelji, radosno predstavljamo dva bračna para koji svjedoče da je bračna vjernost i ljubav lijepa i moguća. Od srca čestitamo.

STANKO I MARICA VACI - 25 godina braka

Sa svojom djecom **Marinkom** i **Josipom**, te s brojnom rodbinom i prijateljima, **Stanko i Marica Vaci** proslavili su 5. 09. 2004. godine u crkvi **Isusova Uskrsnuća** u **Subotici** srebrni jubilej svoje bračne ljubavi i vjernosti. Sada žive i rade u **Canadi**. Oni su veliki prijatelji i dobročinitelji našega **Lista**. Neka Gospodin blagoslovi njihovu budućnost i učini ih skroz sretnima.

JOSIP I ERŽIKA DULIĆ - 40 godina braka

U nedjelju, 7. 11. 2004. godine u crkvi **sv. Roka** zahvalili su **Bogu** za 40 godina svoje bračne ljubavi i vjernosti **Josip i Eržika Dulić**. S njima su zahvaljivali **Bogu** i njihovi sinovi **Zvonko** i **Vlatko** sa svojim obiteljima. Od srca se radujemo i čestitamo.

Desetljeće rada

Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije

TKI OPRAVDAO POSTOJANJE

Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije opravdao je svoje postojanje, u nekoliko navrata se čulo u nedjelju, 14. studenog prigodom proslave desetljeća rada ovog instituta u crkvi Marije Majke Crkve, u Aleksandrovu. Svečanu sv. misu zahvalnicu uoči Dana Instituta, sv. Alberta Velikog služio je rektor Instituta biskup dr. Ivan Péntzes s nekoliko profesora svećenika.

Teološko-katehetski institut s radom je počeo 1994. godine kada je upisana prva generacija studenata,

bez velikog izgleda da će zvanje katehete moći primijeniti u praksi. Kako je istaknuo subotički biskup, **mons. dr. Ivan Péntzes**. Vrijeme je pokazalo da je providnost vodila svećenike u želji za osnutkom Instituta. Također je dodao kako ova obljetnica otkriva plan i želju da Subotica dobije Teološki fakultet i bogosloviju. "Za ovo treba hrabrosti i truda, a Bog nagrađuje hrabrost i ufajanje", rekao je subotički biskup i dodao da su sve oči uprte u ovu biskupiju koja broji dvije trećine ukupnog broja katolika u SCG, te je stoga njegova inicijativa bila da budući Teološki fakultet bude u Subotici.

O proteklom razdoblju ocjenu je dao i prorektor hrvatskog odjela Instituta **dr. Andrija Kopilović** istaknuvši opravdanost Instituta. "Tada kada se institut osnivao postojala je samo slutnja o potrebi stvaranja kadra za predavanje vjerske nastave u školi, kao i za pojačanu župnu katehezu. Kada je na Institutu diplomirala prva generacija studenata, naglo je uvedena vjerska nastava u škole", rekao je dr. Kopilović. Kao član Katehetskog vijeća Hrvatske biskupske konferencije, Andrija Kopilović je, poučen hrvatskim iskustvom koje je govorilo da će vjeronauk iznenada biti uveden u škole, poticao na osnivanje TKI i pripremanje programa za vjersku nastavu. Kada je konačno vjerska nastava uvedena i u škole u Srbiji, Katolička crkva bila spremna za vjeronauk i mogla je pomoći svojim iskustvom i drugima. "Institut je opravdao svoje postojanje, a za osnivanje fakulteta učinjeni su značajni koraci", završio je prorektor hrvatskog odjela TKI.

Dr. Andrija Kopilović zahvalio je subotičkom biskupu što je svećenicima ukazao povjerenje glede osnivanja Instituta. On je naglasio i neke poteškoće koje, međutim, nisu omele profesore u radu i zalaganju za naobrazbu kateheta. Oskudijevanje prostorom i činjenica da za dvije trećine sati profesori nisu dobili niti plaću, a ni putne troškove, samo su dio poteškoća na koje Institut nailazi.

Prve generacije studenata najrevnije su radile te je najviše diplomaca bilo 1998. i 1999. godine. Dosad je na TKI diplomirao 21 student, a 10. obljetnica bila je prigoda za podjelu dvije diplome. Ovogodišnji diplomac i najbolji student svih dosadašnjih generacija **Dominik Deman** zadovoljan je svojim uspjehom. "Moglo je biti i efikasnije i brže ali pošto sam paralelno studirao i povijest na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, nisam mogao po svojim željama uskladiti oba studija. Već radim kao vjeroučitelj u jednoj osnovnoj školi. Možda je malo teže jer je mali broj djece, ali ovo mi daje nadu za nastavak. Zadovoljan sam studijem na TKI, osobito dodirnim točkama dva fakulteta na kojima sam studirao", ocijenio je Deman i potaknuo kolege da planiraju i polažu ispite.

Marina Kujundžić

Telečka

TRODNEVNO KLANJANJE

"Dođite, molimo, veličajmo, klanjajmo se Gospodinu, svome Stvoritelju!" Tim su riječima vjernici župe Telečka poticali jedni druge da se uključe u trodnevno klanjanje koje je održano od 26. do 28. rujna kao priprema za proštenje. Klanjanje je održano pod vodstvom župnika **Árpáda Pásztora**, a odazvao se lijepi broj vjeroučenika i odraslih vjernika. Na klanjanje su došli i vjernici susjednih župa podržati ovu zanimljivu akciju.

Na blagdan blažene djevice Marije Kraljice Mađara svečanu sv. misu služio je **vlč. Illés Csúzdi** u zajedništvu sa župnikom i svećenicima okolnih župa. Na svečanoj sv. misi proštenja, u nedjelju 10. listopada, propovijedao je đakon, **vlč. Árpád Verebelyi**, a misu je predvodio mjesni župnik. I na blagdan Kraljice Mađara kao i na dan proštenja na misi su aktivno sudjelovala djeca i mladi ministriranjem, čitanjem Božje riječi, pjevanjem te recitirajući prigodne pjesme. /*Hrvivč*/

VRHOVNA GLAVARICA SESTARA KĆERI MILOSRĐA U SUBOTICI

Vrhovna glavarica sestara Kćeri Milosrđa, Majka **Elsa Alcaraz**, prvi put je posjetila svoje sestre u Subotici. U Suboticu je stigla 13. listopada navečer. U nedjelju je bila na sv. misi u župi sv. Roka. Na početku mise dragu gošću pozdravio je najprije župnik **Andrija Anišić**. U svom pozdravu župnik je rekao: "Pozdravljam Vas u gradu u kojem je bl. Marija Petković otvorila prvu filijalu Družbe u dječjem domu "Kolevka"; pozdravljam Vas u župi u kojoj Vaše sestre imaju svoj samostan te žive i rade za dobrobit vjernika ove župe; pozdravljam vas u crkvi u kojoj je više puta bila i blažena Majka Utemeljiteljica, u crkvi u kojoj je njoj u

čast, odmah nakon proglašenja blaženom, uređena kapelica i koju vjernici ove župe časte kao svoju suzaštitnicu." Župnik je zatim zahvalio na svemu što su sestre Kćeri Milosrđa učinile za dobrobit vjernika Subotičke biskupije svojim radom, molitvama i žrtvama.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

On je također izrazio nadu da će pod njezinim vrhovnim vodstvom Družba Kćeri Milosrđa još više napredovati kao i da će suradnja sa župom sv. Roka biti još plodnija.

Poslije župnika Časnu Majku je pozdravila **Marina Piuković** u ime djece, roditelja i odgojiteljica dječjeg vrtića "Marija Petković". Ona je u svom pozdravu osobito izrazila radost što se sestre Kćeri Milosrđa vraćaju svom izvornom apostolatu, tj. odgoju djece, s kojim su i započele svoje djelovanje u Subotici. Roditelji **Marina** i **Ivan Piuković** te djeca **Ana** i **Krunoslav Piuković** u čast prvog posjeta nove vrhovne glavarice obukli su bunjevačku narodnu nošnju. Oni su Majci darovali cvijeće i sliku od slame u znak sjećanja na ovaj njezin prvi posjet Subotici.

Nakon pozdrava domaćina okupljenim vjernicima obratila se Časna Majka na španjolskom jeziku, a na hrvatski je prevodila **s. Olivia**. Zahvaljujući na pozdravima i darovima, Časna Majka je istaknula kako su ona i mnoge druge sestre plod života i rada sestara koje su rodom i iz Subotice a koje su misionarski djelovale i u njezinoj rodnoj zemlji Paragvaju. Izrazila je radost što je u crkvi zapazila da je vidno istaknuta riječ Euharistija, kao znak da je započela Godina Euharistije. Ona je okupljene vjernike potaknula da u euharistiji crpe snagu za svoj vjernički život i pozvala ih da mole za nju i njezine sestre te za nova duhovna zvanja.

Poslije mise, Časna Majka, u pratnji predstojnice **s. Silvane Milan** i drugih sestara pošla je u kapelicu bl. Marije Petković, gdje se zadržala u molitvi. Istaknula je da je ta kapelica dosada najljepša koju ju vidjela u svom obilasku sestara.

Uz razgovor sa sestrama koje žive u samostanu u župi sv. Roka kao i sa sestrama koje djeluju u župi Marije Majke Crkve, časna majka **Elsa**, posjetila je u ponedjeljak dječji vrtić "Marija Petković". Ondje su je pozdravile odgojiteljice i djeca koja su joj otpjevala nekoliko pjesama. Naravno, nije izostala ni fotografija za uspomenu. U utorak je posjetila subotičkog biskupa **mons. dr. Ivana Pénzesa**. Časna Majka je u Subotici ostala do četvrtka a potom je otišla u posjet sestrama u Split. /Zv/

MEĐUNARODNI SUSRET PJESNIKA U REŠETARIMA

U organizaciji Književno likovnog društva "Rešetari" iz Rešetara (R. Hrvatska), III. rešetarski susret pjesnika i predstavljanje zbirke pjesama hrvatskih pjesnika iz dijaspore, susret članova istog društva i neprofesionalnih pjesnika iz Slavonije, održan je 23. listopada 2004. u Rešetarima.

Susret je počeo u školi gdje su pjesnici bili gosti učenicima 7. i 8. razreda i njihovim učiteljima. Istoga dana poslijepodne bio je prijem kod načelnika Poglavarstva a zatim je počela promocija nove zbirke pjesama "Nad vremenom i ognjištem" kojoj su prisustvovali izzbornici pjesama, **mr. Ivan Slišurić**, književnik iz Nove Gradiške, **mr. Stjepan Blažetin**, književnik iz Pečuha, i **prof. Đuro Vidmarović**, književnik iz Zagreba, a od uvaženih gostiju osim načelnika Poglavarstva bio je i dožupan Brodsko-posavske županije. Za ovu, šestu po redu zbirku, radove je poslalo 70 pjesnika iz 14 zemalja gdje žive Hrvati, i članova domaćeg društva. Sa naših prostora u zbirku su uvršteni **Katarina Miloš**, **Cecilija Miler** i **Antun Kovač** (koji je jedini prisustvovao ovoj promociji) iz Sombora, **Zlatko Gorjanac** iz Bačkog Brega, **Pavka Domić** iz Sente, **Josip Dumendžić Meštar** iz Bođana te **Milivoj Prčić** i **Robert G. Tilly** iz Subotice. Čuli smo i kako treba a kako ne treba pisati pjesme, a zatim su članovi domaćeg društva pročitali desetak pjesama. Susret je završio izvanrednom atmosferom uz večeru i razmjenjivanje adresa, knjiga... Našli su se tu i pjesnici iz Bosne i Hercegovine, Makedonije i Slovenije. Pjesnici iz dijaspore čitali su po dvije pjesme a domaćini po jednu.

Glavni organizator ovog susreta i glavni urednik zbirke pjesama, **Ivan De Villa** zaslužan je za sve lijepo ali na jedan

posredan način i za doživljaj drugoga dana. Naime, u nedjelju je njegov bliži rođak **Stjepan Vuk** slavio svoju Mladu misu u Cerniku pa smo se zaista obogatili višestruko i kući vratili puni lijepih dojmova i uspomena.

Sigurno ne manje važno, iako na kraju, zahvaljujemo svojim domaćinima, **Jasni** i **Alojziju Cindriću**, na gostoprimstvu kojim su počastili suprugu i mene.

Antun Kovač, Sombor

III. POKRAJINSKA SMOTRA RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU

Koliko je važno i lijepo govoriti svojim maternjim jezikom poeziju, moglo je vidjeti i čuti više od stotinu djece i odraslih u velikoj čitaonici subotičke Gradske knjižnice, u subotu 6. studenog. Ovo je treća po redu smotra koja motivira djecu i mlade na izražajno i umjetničko iznošenje pjesničkih misli, na hrvatskom jeziku, a oni najbolji već dvije godine, napose u Subotici, uključuju se vrlo uspješno i u natjecanje recitatora koje organizira Kulturna zajednica u Srbiji.

Devedeset recitatora iz Srijema, Podunavlja, Sombora i Subotice s okolicom nastupilo je na smotri u tri dobne kategorije. Vrlo pozorno recitatore su slušale članice prosudbene komisije, glumica iz Osijeka **Lidija Helajz**, voditeljica Dramske sekcije iz Sombora **Marija Šeremešić** i suradnica u Odjelu za društvene djelatnosti SO Subotica **Katarina Čović**. Po njihovom sudu trideset najboljih recitatora je posebno pohvaljeno a oni će ujedno u subotu, 20. studenog za nagradu ići na jednodnevni izlet u Osijek.

U mlađoj skupini pohvaljeni su **Sonja Andrašić** iz Sente, **Andrea Dulić** iz Đurđina, **Emina Firanj** iz Sombora, **Valentina Kovač** iz Vajske-Bođana, **Milica Lerić** iz Bačkog Brega, **Marina Maksimović**, **Matija Merković** i **Bernardica Vojnić Mijatov** iz Tavankuta, **Karla Rudić** iz Male Bosne i **Katarina Soldo** iz Sremske Mitrovice.

U srednjoj skupini pohvaljeni su **Klara Dulić** iz Đurđina, **Dejana Jakšić** i **Mario Kirasić** iz Sombora, **Ines Košec** iz Bačkog Brega, **Adriana Mikić** iz Bačkog Monoštora, **Lajčo Rožumberski** iz Bajmoka, **Ivan Škravan** iz Vajske-Bođana, **Ivana Stipić** i **Dragana Sudarević** iz OŠ "Ivana Milutinovića" Subotica, **Oriana Španović** iz Sremske Mitrovice te **Andrija Sente**, **Marko Sente** i **Dejan Vranješ** iz Subotice, recitatori Hrvatske čitaonice.

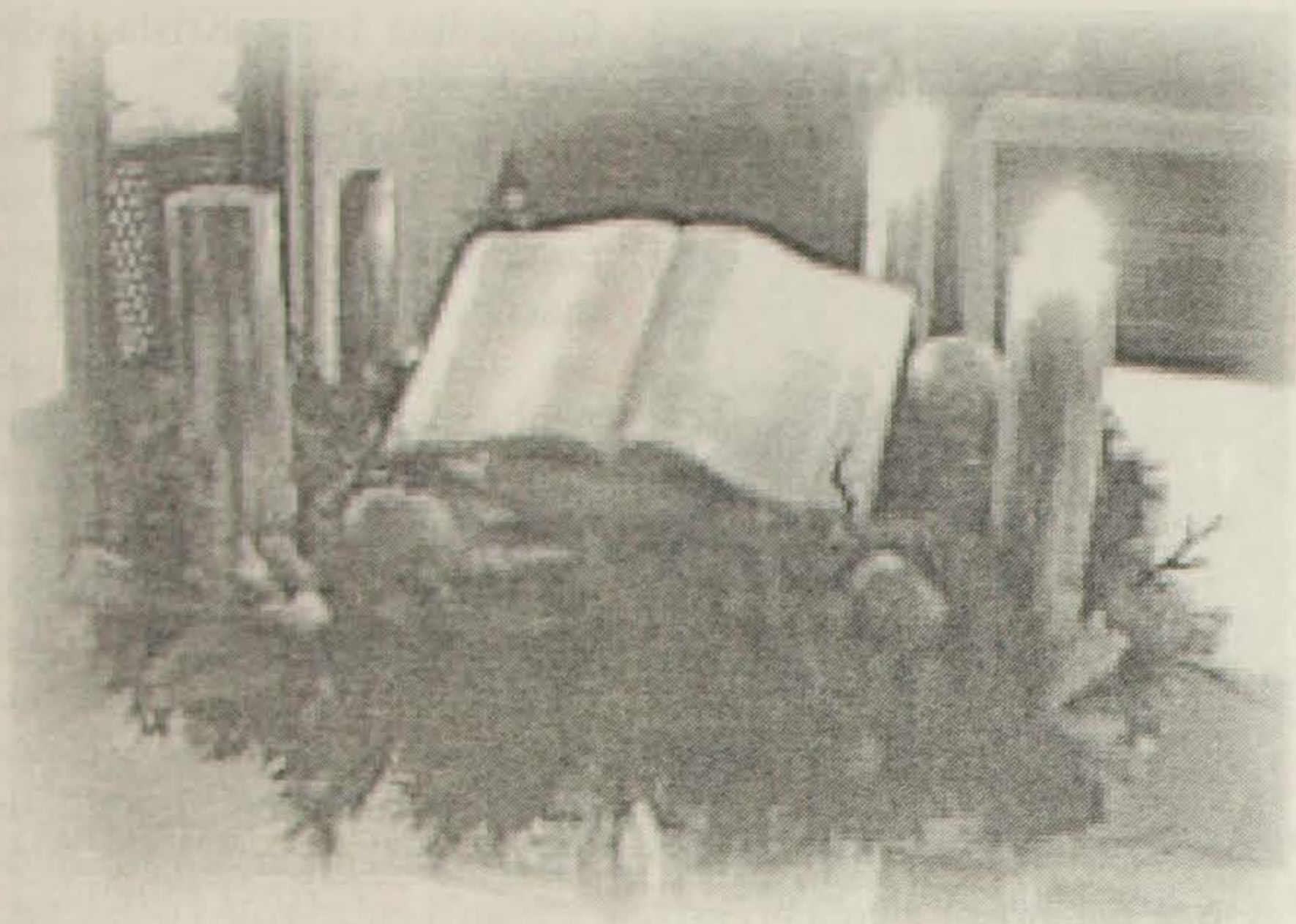
Među najstarijim recitatorima pohvaljeni su **Mirjana Horvacki**, **Marija Jaramazović** i **Nevena Mlinko** iz Hrvatske čitaonice Subotica, **Bojana Jozić** iz Sombora, **Nikola Jurca** iz Rume, **Anita Kovačević** iz Golubinaca i **Adrijana Nujić** iz Sremske Mitrovice.

Smotru je pratio pročelnik Odjela za obrazovanje pri Hrvatskom nacionalnom vijeću **Dujo Runje**. On je na samom početku istaknuo značaj ovakve manifestacije kao važne karike u procesu obrazovanja u našoj multikulturalnoj sredini i poručio kako "jezik treba njegovati kako nas se preci ne bi stidjeli a da bi se potomci nama dičili". Recitatore je sve poslušao i predsjednik Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" **Mirko Ostrogonac** te izrazio veliku radost zbog uspješnog nastupa djece i mladih.

Susret recitatora organizirala je Hrvatska čitaonica uz potporu Skupštine općine Subotice, Poglavarstva grada Osijeka, Veleposlanstva R. Hrvatske i OŠ "Prečko" u Zagrebu.

U ovogodišnju smotru uključile su se sve škole u kojima se izvodi nastava na hrvatskom jeziku ili se izučava hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, to je dokaz i velikog truda učitelja i svih pedagoga koji su radili s recitatorima.

K. Č.

BOG DOLAZI LJUDIMA - PO LJUDIMA

Marija je utjelovljeno Došašće. Nitko kao ona nije u sebi nosio tako duboku čežnju za spasenjem, za Spasiteljem. Ona je bila sama čežnja za njim. Stoga s njezinom dušom zajedno osjetimo vapaj kojim počinje današnje bogoslužje: "Rosite, nebesa, odozgor - Nek se rastvori zemlja da procvate Spasiteljem!" Ona nije ni slutila, u svojoj malenosti, da će upravo po njoj Bog, Spasitelj, zahvatiti u povijest čovječanstva odlučnim, konačnim zahvatom. No Bog - Otac, Sin i Duh Sveti - Sveta Trojica naumiše da se utjelovljeni Sin Božji rodi u ljudskoj obitelji. Stoga se po božanskoj Providnosti združuje Josip i Marija u zakonit brak. Ipak, Sin će se Božji roditi na čudesan način: u ljudskoj obitelji, ali ne iz ljudske obitelji. Snagom Božjom, snagom Duha roditelji "daju život" novom Božjem stvoru. No Bog Stvoritelj uvijek je onaj prvi koji život daje. Stoga Bog sam može uvijek stvarati novo ljudsko biće i neposredno, bez icaudjeg sudjelovanja. Bog je ipak odabrao put da Sinu njegovu utjelovljenomu prvu materiju ljudskoga tijela daruje sama sveta Djevica. No time Josip nije isključen, nego na nov način uključen u djelo spasenja. O tom ga poučava sam Bog. I tako ga Bog s Djevicom, njegovom zakonitom ženom združuje na nov, jedinstven način koji je u svojoj ljepoti i zbilji ostao poznat samo po njima. Nama je objavljen samo toliko da naslućujemo Božje čudo. Uostalom, ljubav se može zaživjeti na tisuću i jedan način. Nije li i to jedan od sadržaja nade Došašća za sve ljude koji se vole?

(odlomak iz knjige Bonaventure Duda: Sijač je Sin čovječji)

**POSLAN BI ANĐEL GABRIJEL
od Boga u grad Nazaret
k jednoj poniznoj Djevici,
i k pravoj Božjoj službenici.**

**Kad Mariji on doteče,
ponizno joj joj ovo reče:
"Oj, zdravo puna milosti,
Djevice, kruno svetosti.**

**Veselje sad će početi,
sina ćeš Božjeg začeti,
Bog Duh će Sveti s tobom bit
i ove riječi ispunit.**

**Sina ćeš ti porodit,
Isus će se nazivati,
a plod tvoj bit će Božji Sin
i pravi Bog i Gospodin."**

U ZNAKU SLAVLJA

Uz nekoliko prigodnih misa za pokojne (Marijanu Madacki, Ilonku Mulaj, Peru Đarmati, Ištvana Madacki), ponovno smo hodočastili u nama drago svetište DOROSLOVO, na Malu Gospu, gdje je naš župnik Blaž Zmaić, kao novi začasni kanonik, propovijedao na hrvatskoj misi uz **mons. Ivana Pénzesa**, subotičkog biskupa, rekavši da je hodočasničko mjesto posebnog vremena milosti. Nitko za sreću čovječanstva nije učinio toliko kao Marija.

Sveta misa u povodu 10. obljetnice smrti **Siniše Neglića** služena je 10. IX. Bila je to misa za mladića pravoslavne vjere, čija je majka katoličke vjere. "Srce je središte svih misli, vladanja, čežnji. To je područje na kojem duboko možemo susresti drugog", rekao je župnik tom prigodom.

Našu je crkvu 18. IX. posjetio 21 svećenik s dva biskupa, požeškim **mons. Antunom Škvorčevićem**, i našim biskupom **Đurom Gašparovićem**, generalnim vikarom. Posjetili smo i manastir Hopovo.

Sada već tradicionalna manifestacija u Irigu "PUDARSKI DANI", u kojoj sudjeluje i župnik, održana je od 18. do 19. IX.

Drugoga dana navečer prikazana je sveta misa uz veliko mnoštvo rodbine za pokojne **Belu Peteja**, **Petra Urbana** i **Andriju Simića** (pravoslavne vjere).

U povodu godini jubileja 1700 godina srijemskih mučenika, od 25. do 26. IX. naših deset vjernika hodočastilo je sv. Anastaziju u Zadar s cijelom biskupijom (10 autobusa, 6 iz Srijema). Bio je to uzvratni posjet Zadarskoj nadbiskupiji.

Na 24. godišnjicu dolaska župnika u Irig (1. X.) u Vrdniku je sahranjen **Ante Maslač** (76).

U Šatrincima je 10. X. kršteno dugo bolesno dijete **Gašpar Juhas**.

Kišne subote, 16. X. našu zajednicu je posjetila velika grupa vjernika iz Vinkovaca s **vlč. Stipom Vukovcem**, nekadašnjim upravnikom župe u Irigu. Nakon posjeta crkvi gosti su se zadržali na zajedničkom ručku u restoranu "Kod Stevice" na Iriškom vijencu, uz tamburu i pjesmu.

U Šatrincima je jo sahranjen vjernik **Deže Sabo** (69).

U velikom slavlju u Srijemskoj Mitrovici, u povodu 1700. godišnjice svih svetih srijemskih mučenika, sudjelovala je i naša župa. Mladić **Ivan Petej** predmolio je jedan zaziv molitve vjernika, Irižani su u procesiji darova prikazali kamen iz kamenoloma Fruške gore (**Zvonko Šarić** i **Nikola Rušpaj**), a župnik je kao član odbora sudjelovao u pripremi i predvodio ove dvije grupe.

Kruna i završetak ovog mjeseca su sljedeća tri dana. Najprije, 30. X., uz posljednju krunicu listopadske pobožnosti, slijedilo je vjenčanje sa svetom misom **Šandora Župana** i **Ksenije Đurović**. A u nedjelju, 31. X., uslijedilo je krštenje-krizma i Prva sv. pričest brata i dviju sestara: **Andrijana**, **Aleksandar** i **Marija Sič**, te redovitu Prvu sv. pričest primili su **Ivan**, **Valentina** i **Maja**. Velika nedjelja za našu župu, a najbolja priprava za naredno slavlje, sam dan Svih Svetih, zaštitnika župe Irig. Uz veliko mnoštvo vjernika, te domaćeg župnika, slavlje je predvodio pater **dr. Tadej Vojnović** iz Novog Sada. On je posjetio groblje u Vrdniku i tom prigodom rekao: "Imamo otvoreno nebo i poziv na život. Grobovi su naše svjetlo...". Župnik je bio na groblju Šatrincima, a poslijepodne su posjetili groblje u Irigu uz blagoslov grobova naših pokojnika. Na Dušni dan, groblje u Dobrodolu zajedno s vjernicima posjetio je domaći župnik, putujući zajedno s njima na traktoru s prikolicom.

Našoj je župi u posjet 3. XI. došlo i šest župnika iz Slavonije (tz. "Zwelferije") te su kod župnika bili na zajedničkom objedu.

U sklopu priprave za veliku svečanost iduće godine, 5. XI., na dan blagoslova župne crkve, župu je posjetio naš biskup, **mons. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem, i predvodio večernju svetu misu. U prigodnoj propovijedi on je najavio proslavu iduće godine: 200 godina župne crkve, 30 godina svećeništva i 25 godina službe župnika u Irigu. Prijatno druženje nastavljeno je uz zajedničku večeru sa srijemskim svećenicima u restoranu "Arena" /ff./

U ZRENJANINSKOJ BISKUPIJI ZAPOČELA PROSLAVA GODINE SV. GERARDA

Na tradicionalni blagdan Zrenjaninske biskupije, 24. IX. 2004., u katedrali i biskupskom domu prjepodne je održan susret članova Pastoralnih vijeća iz cijele biskupije. Nakon odmora i ručka, odbornici su poslijepodne prisustvovali zajedno s hodočasnicima svečanoj svetoj misi.

Poslijepodnevno slavlje otvorio je katedralni zbor Emmanuel prigodnim koncertom, na kojem je kao gost nastupio svjetski poznati tenor, rodom iz Mihajlova, **Béla Mavrák**. Koncertu su prisustvovali zrenjaninski i subotički biskup, kao i apostolski nuncij iz Beograda.

Nakon koncerta slijedila je sv. misa koju je predvodio **mons. Eugenio Sbarbaro** u zajedništvu s domaćim biskupom **mons. Lászlóm Huzsvárom** i subotičkim biskupom **mons. dr. Ivanom Péznesom**. Na početku euharistijskog slavlja biskup domaćin otvorio je Godinu sv. Gerarda koja će trajati do 24. IX. 2005. godine. Prigodnu propovijed održao je Nuncij a misu je predvodio temerinski dekan **preč. László Szungyi**.

Na kraju sv. mise vjernici su svojim cjelovom iskazali osobito štovanje relikvijama sv. Gerarda.

Za ovaj značajni događaj prigodnu pjesmu pod naslovom "Orosloški samostan" (Danas u Banatskom Aranđelovu), napisao je svećenik **József Bogdan**. /J.J./

STAVITE BOGA U SREDIŠTE SVOGA ŽIVOTA

/Iz propovijedi apostolskog nuncija
mons. Eugenia Sbarbara/

"Izuzetno sam sretan što mogu sudjelovati zajedno s vama u ovoj značajnoj svečanosti kojom se želite ne samo sjetiti slavnog mučenika i svetog biskupa Gerarda, nego također započeti proslavu "Godine svetog Gerarda", tu tako pobudnu i korisnu pastoralnu inicijativu koja će pomoći razumjeti i, prije svega, živjeti u svoj punini bogato poslanje sv. Gerarda koje je ostavljeno u baštinu naročito vašoj Crkvi..."

On je sa svojom izvanredno ljudskom i kršćanskom osobnošću duboko označio povijest i sudbinu vašeg naroda kroz duge prošle vjekove i također danas sjaji kao svjetlo sunce, da bi označio jedini i pravi put istinitog kršćanskog života svakom od vas, vašim obiteljima i čitavom društvu, danas i u godinama koje su pred vama.

Božji narode Zrenjaninske biskupije, ostanite vjereni svojoj povijesti, svojoj uzvišenoj povijesti, koju uvijek rasvjetljava lik svetog Gerarda. Evo poruke koja stiže danas svima vama od svetog Gerarda, dapače, njegovim posredstvom, od samog

Gospodina Isusa Krista, jedinog Pastira Crkve.

Koliko je loših poruka društva u kojem živimo: novo poganstvo, u kojem se zane-
maruju Bog i njegove riječi ili se stavljaju na rub života; neobuzdana trka za materijalnim probitkom, uživanjem bogatstvom. Tim ciljevima se podređuje i žrtvuje sve ostalo, pa i vrednote koje uključuje sam Krist po svom evanđelju. Stoga se širi mržnja, ravnodušnost, sebičnost, osvetoljubivost, gaženje osnovnih ljud-

skih prava, prezir života preko odobravanja eutanazije i pobačaja. To je novo, ali krivo "evanđelje" koje, nažalost, djeca, omladina, obitelji i društvo prihvaćaju i udišu svakog dana s televizije i društvenih medija. Oni sve više donose i šire mentalitet smrti, očaja, tame i svijeta bez moralnih i vjerskih načela...

Vi, pak, ostanite vjerni svojoj povijesti, ostanite vjerni poruci svetoga Gerarda. Ne bojte se ni vi poteškoća i nevolja, na koje ćete nailaziti na svom putu, kao što se ni on nije bojao. Naš sekularizirani svijet, koji malo drži do evanđelja, očekuje od vas isto svjedočanstvo koje je dao sveti Gerard: Stavite Boga u središte! Stavite Boga u središte!

I vidjet ćete kako se svijet oko vas mijenja: svijet mladih, svijet obitelji, svijet društva.

Ne dozvolite nikada da sile zla koje su uvijek prisutne u povijesti čovječanstva, otkako je Adam bio neposlušan Bogu, opljačkaju poruku koju vam je prije deset vjekova darovao sveti Gerard.

Budite živo kamenje prožeto evanđeoskim vrijednostima. Time ćete graditi novu obitelj, novu župu, jednu obnovljenu biskupiju.

Ostanite dakle vjerni svojoj povijesti! Ostanite vjerni svetom Gerardu!

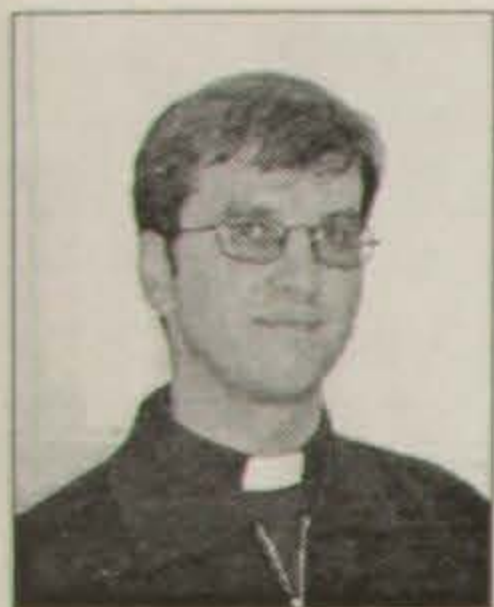
To je poruka koju stavljam na srce svima vama, cijeloj zrenjaninskoj biskupiji u ime svetoga oca Ivana Pavla II.

I da bi podržao vaše dobre odluke na kraju ovog svečanog euharistijskog bogoslužja, podijelit ću vam apostolski blagoslov svetog oca Pape s kojim je povezan potpuni oprost.

Djevica Marija je uvijek kriječila svetog Gerarda u njegovim različitim nastojanjima i poteškoćama, da je postao među vašim narodom apostol Marijina štovanja, za svakoga od vas svjetlo na vašim putovima i toplina za vaše nemirno srce. Ona neka vam isprosi od svoga Sina velikodušnu predanost evanđeoskim vrednotama. Amen.

Nuncij pozdravlja svećenike

Uređuje: dr. Marinko Stantić

“Godina Euharistije - Savjeti i prijedlozi”

Kongregacija za bogoštovlje i sakramentalnu stegu objavila je 14. listopada priručnik za slavljenje Godine Euharistije, čiji je početak **papa Ivan Pavao II.** svečano proglasio u nedjelju 17. listopada. Dokument pod naslovom “Godina Euharistije - Savjeti i prijedlozi” želi različitim crkvenim stvarnostima pružiti poticaje za bolje proživljavanje toga događaja. Osim oživljavanja nedjeljnoga euharistijskog slavlja u svim zajednicama, među prijedlozima je i poziv na trajno euharistijsko klanjanje, te apel za inicijative solidarnosti kao znak istinitosti vjere u euharistijskome otajstvu.

Priručnik također potiče na odgoj za “boravak u crkvi”, s posebnim osvrtom na unutarnje sudjelovanje u tijeku mise, na šutnju i ozračje sabranosti, te podsjeća i na radosno obilježje Euharistije koja izražava radost zbog uskrsloga Krista. Ovaj je dokument od nas tražio Sveti Otac u svojem pismu “Mane nobiscum Domine” (Ostani s nama, Gospodine), kazao je u razgovoru za Radio Vatikan tajnik Kongregacije za bogoštovlje i stegu sakramenata nadbiskup **Domenico Sorrentino**. “Želio je da naša ustanova dade neke savjete i prijedloge koji su ostavljeni na slobodnu procjenu svake pojedinačne crkvene stvarnosti. Dokument, dakle, sam po sebi ne predlaže stvari koje, općenito govoreći, valja učiniti, nego jednostavno podsjeća i ističe neke stvari. Ono što se inače najviše preporučuje, a na što se osvrće i taj dokument, jest otvaranje crkvi za trajno euharistijsko klanjanje. Trebat će pomoći vjernicima da, uz euharistijsko slavlje, otkriju i euharistijsko klanjanje izvan mise”, kazao je nadbiskup Sorrentino, te je, osvrnuvši se na Papin poziv na solidarnost, ustvrdio kako se ne može živjeti istinsko zajedništvo s Isusom, ako se ne živi i zajedništvo s braćom, a posebice ako se ne čine geste solidarnosti prema slabijoj i siromašnjoj braći. Ova bi godina mogla za biskupije i župe biti prigoda da utvrde probleme u solidarnosti i daju odgovore.

Nadbiskup je, nadalje, napomenuo kako bi vjernici, slijedeći liturgijske norme, trebali intenzivnije sudjelovati u euharistijskome slavlju. “Valja shvatiti smisao euharistijskoga slavlja, a za to je potrebna odgovarajuća kateheza. Sveti Otac govori o mistagogiji; to je stari izraz

koji znači uvođenje u otajstvo počevši od znakova. Stoga je prvo što bi vjernici trebali učiniti ove godine - postati svjesni onoga što se nalazi u znakovima i riječima u Euharistiji. Osim toga, u sudjelovanju bi trebali voditi računa o ulogama i službama; svaki vjernik sudjeluje sa svojim sposobnostima, ali tu je i svećenik koji služi “in persona Christi”, zatim đakon, čitač, akolit, i mnoge druge službe. Ono što je Sveti Otac posebice istaknuo u apostolskom pismu jest to da je Euharistija također nacrt, a ne samo slavlje”, kazao je nadbiskup Sorrentino, odgovorivši na upit novinara kako govoriti o Euharistiji onima koji su daleko od Crkve. Tko shvati njezino značenje, čitavim svojim životom postaje euharistijska osoba, sposobna donositi na sva područja u životu - i u politici, gospodarstvu, kulturi, umjetnosti - smisao Euharistije, odnosno smisao toga “hvala”, jer Euharistija znači “hvala”, ona je smisao solidarnosti i radosti. U ovom će se našem dokumentu pronaći brojne smjernice euharistijske duhovnosti koje će pomoći živjeti Euharistiju u svakodnevnome životu, odnosno prenijeti je u život. Predstaviti ju onima koji su daleko od Crkve, znači posvjedočiti u svakodnevnome životu sve ono što Euharistija jest, zaključio je nadbiskup Sorrentino. (ika-rv/dl)

PAPA OTVORIO GODINU EUHARISTIJE

U bazilici Sv. Petra u Vatikanu u nedjelju 17. listopada **papa Ivan Pavao II.** označio je početak Godine Euharistije, u prigodi koje je i napisao apostolsko pismo “Mane nobiscum Domine” - “Ostani s nama, Gospodine”, a koja će završiti Sinodom biskupa u Rimu u listopadu 2005. godine. Svečanoj misi u večernjim satima predsjedao je Papa, predvodio ju je kardinal **Angelo Sodano**, a misu su televizijski povezani pratili i sudionici 48. međunarodnog euharistijskog kongresa u Guadalajari u Meksiku. Obrativši se putem televizijske veze tisućama vjernika okupljenih u Guadalajari, Sveti je Otac podsjetio na temu kongresa: “Euharistija, svjetlo i život novoga tisućljeća”, te istaknuo kako ona poziva na razmišljanje o euharistijskome Otajstvu u odnosu na probleme našeg vremena. Doista, svjetlo

je potrebno svijetu, u teškom traženju mira koji se čini daleko, na početku tisućljeća potresenog i poniženog nasiljem, terorizmom i ratom. Svjetlo je potrebno ljudskome srcu, opterećenome grijehom, i često dezorijentiranome i umornome, iscrpljenome patnjama svih vrsta, kazao je Sveti Otac te napomenuo kako je Euharistija Svjetlo jer u lomljenju kruha ponovno živimo žrtvu na Križu, osjećamo beskrajnu Božju ljubav, i osjećamo se pozvani širiti Kristovo svjetlo među ljudima našega doba. Ali, Euharistija je također otajstvo života te ljudske čežnje nad koju se nadvijaju prijeteeće sjene; sjena kulture koja niječe poštivanje života u svakome razdoblju, ravnodušnosti koja bezbroj osoba dovodi do gladi i nerazvijenosti, te znanstvenih istraživanja koja su u službi samoljublja najjačih, primijetio je Papa te potaknuo sve da ne zatvore srce pred zazivima za pomoć brojne braće. Sveti je Otac pojasnio kako je želio da ova godina bude posvećena Euharistiji kako bi kršćanska zajednica, slijedeći tragove Marije, “euharistijske žene”, živjela od tog Otajstva, postajući je svjesnija u dužem i revnom klanjanju te većim zalaganjem u službi posljednjima. Papa je sam izgovorio uvodne i zaključne riječi govora, dok je ostatak teksta pročitao nadbiskup **Leonardo Sandri**. Papa je najavio i 49. euharistijski kongres koji će se 2008. godine održati u Quebecu. /IKA/

Euharistijsko klanjanje u župi sv. Roka u Subotici

Od 29. do 30. 10. u župi sv. Roka u Subotici održano je klanjanje koje je trajalo 24 sata neprekidno. Klanjanje je započelo sv. misom u kapelici bl. Marije Petković gdje je nakon mise izložen presveti Sakrament.

Ovo klanjanje je konkretan odgovor na poticaj Sv. Oca za Godinu Euharistije. Klanjanje će se održavati na istom mjestu cijele godine jedanput mjesečno.

Piše: Stjepan Beretić

10. studenog

Sveti Leon (Lav) I., "Veliki"

(* oko 400. godine u Toskani, + 10. studenog 461. u Rimu)

- propovjednik koji i danas propovijeda ● vrsni znalac rimske književnosti ●
- vrstan govornik ● teolog ● veliki diplomat ● sam je Petar govorio na njegova usta ●
 - Pastir svih kršćana ● vrijeme ugrožene vjere ● vrijeme krivovjerja ●
 - doživio dva opća crkvena sabora ● Crkva mu dalan nadimak "VELIKI" ●
- obranio Rim od Attilinih Huna i od Vandala ● crkveni naučitelj od 1754. godine ●
 - prvi papa sahranjen u bazilici svetoga Petra ●

Na njegova je usta progovarao sam sveti Petar

Leon je bio prvi papa kojem je povijest dala ime "Veliki". Bio je arhiđakon rimskog biskupa **Celestina**, istaknuti propovjednik, poznati i priznati klerik i diplomat. Rođen je oko 400. godine u talijanskoj pokrajini Toskani gdje su prije Rimljana živjeli Etrurščani. Dobro je poznao rimsku književnost, govorništvo i teologiju. Godine 440. izabran je za nasljednika **papi Sikstu III.** Prema legendi sam sveti Petar mu je predao palij, kao znak nadbiskupske vlasti. Leon je svoje djelovanje shvatio kao službu rimskog biskupa koji sjedi na "Petrovoj stolici" te da mu je zadaća po svem svijetu "čuvati njemu povjerene ovce".

To je bilo vrijeme seobe naroda kad se raspadalo Rimsko carstvo. U Crkvi se žestoko raspravljalo oko prave vjere pa je Crkva bila sva zauzeta borbom protiv krivovjerja: arijanizam, nestorijanizam, maniheizam, pelagianizam. U žestokim raspravama s Istočnom crkvom Leon je zastupao nauku o dvije Kristove naravi. Istočna crkva je na saboru u Efezu 449. godine pristala uz krivovjerje monofizitizma, što je Leon osudio pismom pod naslovom "Tomus". Pismo je 449. godine upućeno carigradskom patrijarhu **Flavijanu**, a na Kalcedonskom saboru 451. godine je s oduševljenjem prihvaćeno od svih biskupa s opaskom, da je sam Petar progovorio na Leonova usta. Taj je sabor bio sazvan da se odbaci krivovjerje eutihianizma, koje je predstavljalo jedan oblik monofizitizma. Leonovi su izaslanici predsjedali tim saborom pa su tako mogli uvjeriti biskupe u ispravan nauk Crkve, a uz pomoć bizantskog cara svrgnut je aleksandrijski patrijarh pa je tako nauk Rima osvojio cijeli istok.

Nasljednik svetoga Petra i poglavar svih kršćana

U mnogim je zemljama sveti Leon preustrojio Crkvu i ojačao u njoj hije-

rarhiju. Učvrstio je položaj rimskoga biskupa pa se on može smatrati prvim stvarnim papom koji je pastoralno skrbio za svu zapadnu Crkvu. Kao rimski biskup, nastojao je izgraditi sveopću odgovornost koja bi nadilazila granice zemalja, te provoditi vlast nad drugim biskupima i nad čitavom Crkvom, budući da je on "apostolski prvak" i "prvi među apostolima". Svoju je vlast utvrdio 451. godine kad je sazvaio biskupsku sinodu u Milanu, u gradu, u kojem je bila najmoćnija biskupska stolica izvan Rima. Za vrijeme jedne sinode u Rimu, tražio je od Leona biskup Hilarije iz Arlesa da bude priznat za metropolita Galije i neovisan od Rima. Leon je Hilariju jednim carskim dokumentom ograničio pravo na granice biskupije Arles. Leon je kao "namjesnik Kristov" proveo svoje vrhovništvo nad svim biskupima Crkve na zapadu budući da je Petrovu nasljedniku u Rimu predana briga za čitavu Crkvu. Navodno "krivotvoreni" 6. kanon sabora u Niceji pod naslovom "De primatu ecclesiae Romanae", "o primatu Rimske crkve" počima riječima "Ecclesia Romana semper habuit primatum", "Rimska je Crkva uvijek imala primat".

Odvratio Attiline Hune i Vandale od pustošenja Rima

Leon je 452. godine izišao u susret Hunima koji su na čelu s Attilom opustošili velika prostranstva Italije, te gradove Milano i Paviju, da bi krenuli prema Rimu. U Mantovi je navodno tako hrabro i tako dostojanstveno istupio pred Attilu da je Attila pokraj Leona vidio još i Pavla i Petra s isukanim mačem. Taj prizor je tako djelovao na Attilu da je sišao s konja i pitao Leona što želi. Na to ga je Leon zamolio da napusti Italiju, oslobodi robove i da ne krene na Rim. Tako je Leon odvratio Hune od Rima, spasivši grad o razaranja i pljačke. Tri godine kasnije bio je Rim pred pljačkom Vandala, na čijem je čelu bio **Geiserich**. Car je već bio mrtav, rimska

vojska se razbježala, a Rim otvoreni grad. Leon je izišao i pred Vandale te je, kako kaže predaja, uspio sačuvati goli život i kuće građana Rima od pljačke. Tako je Leon po drugi put postao spasitelj Rima te je još za života uživao veliki ugled. Leonovih 96 govora i 173 pisma svjedoče o dobroti njegovoga pastirskog srca. On je prvi papa koji je sahranjen u bazilici svetoga Petra u Rimu. Tamo se i danas nalazi njegov grob. Papa **Benedikt XIV.** ga je 1754. godine proglasio naučiteljem Crkve.

Zaštitnik

Značenje imena: Leo na latinskom jeziku znači Lav. U povijesti pa i danas se rijetko susreće muško ime Leon, Leo ili u prevedenom obliku Lav. Svetoga Leona prikazuju kao papu s tijarom, biskupskim štapom i knjigom evanđelja, ponekad i sa zmajem pod nogama, kao simbol za odvratanje Attila od Rima. Prikazuju ga i kako od svetoga Petra prima palij, ili kako mu se Petar i Pavao ukazuju u oblacima, ili kako se sa zapovjednikom Vandala dogovara o poštediti Rima. Zaštitnik je Napulja i Sicilije, pjevača, glazbenika, (zbog njegovih zasluga oko crkvene glazbe) orguljaša.

Lea i Leona

Zbog sličnosti imena, 10. studenog nerijetko slave imendan i vjernice koje nose ime Leona ili Lea, premda bi Lea i Leona mogle slaviti imendan i 22. ožujka, kad je spomendan svete Rimljanke koja je nosila ime Lea. Ona je rano izgubila muža, a onda se priključila gospođama koje su pratile svetoga **Jeronima**. Lei je sveti Jeronim posvetio nekrolog, u kojem hvali njezine kreposti. Bila je nadstojnica jednog djevojačkog samostana u Rimu, a zvali su je "Majkom djevice". Umrla je u Rimu oko 384. godine.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Molitva razmatranja

Piše: o. Ante Stantić, OCD

1. Pored usmene molitve, koja nije autentična ako, ističe o. Gerard Tomo, ne mislimo na ono što riječima izgovaramo, ipak postoji oblik molitve u kojoj je preva- ga usredotočenje na prijateljevanje s osobom s kojom razgovaramo. Taj oblik molitve je "molitva razmatranja ili unutar- nja molitva".

Definiciju ovog oblika molitve SB preuzima od sv. Terezije Avilske, i zapisu- je: "Nutarnja molitva je prijateljsko opće- nje" (1). Općenje koje se ostvaruje posred- stvom jedne osobe a to je Isus Krist, Utje- lovljena Božja Riječ: "Za unutarnju molitvu ništa nije spasonosnije nego da Isusa uvi- jek u sebi nosimo" (2). "Tko se moli Tebi, na najveću ljepotu misli.." (3). U nastoja- nju da još bolje definira molitvu razma- tranja kao prijateljsko općenje, dodaje: "Molitva razmatranja nije samo da na Boga mislimo, nego da Boga ljubimo. Tko Boga voli, samo taj moli" (4). "Molitva je sadržana u jednoj jedinjoj riječi: Ljubim!" (5). Znači da na pravi način s Bogom pri- jateljujemo. U molitvi, po Isusu Kristu, Utjelovljenoj Božjoj Riječi, po ljubavi. Obraćajući se Isusu Kristu, zapisuje: "Tko moli, Tebe voli; molitva = disanje duše" (6). "Bezočan bi bio ako ne bi promišljao s kim i što razgovaram. Dakle: neka pazim tijelom (svakim udom) i dušom s kim i što se govori" (7). U sastavnici prijateljstva i ljubavi koje trebaju prožimati molitvu raz- matranja važna je volja Božja: "Molitva: vazda po vašoj želji činiti" (8). "Tko se odaje molitvi, neka se prilagodi Božjoj volji, uči sv. Terezija" (9). Naglašava da u molitvu razmatranja ulazi pojam "zajed- ničarenja". Objasnjava to slikom o "šetnji", govoreći da je molitva "najbolje šetanje do Vas, jamačno od Isusa i Marije, a od Vas do Vaše želje. Onda opet od Vaše želje do Vas, motreći Vašu ljepotu i razmatrajući o Vašoj želji" (10).

Kako ljubav i prijateljevanje s Bogom po molitvi razmatranja ne bi bila neka apstrakcija, ili življenje u zraku, SB podcr- tava da autentičnost molitve razmatranja treba biti povezana s konkretnom temom duhovnoga života kako bi kroz tu temu prije svega provjerili stanje našeg odnosa s Bogom, "Bog ne traži da se kod razma- tranja mučimo nego da jednostavno promislamo: sad ću se s Bogom razgo- varati o ovoj ili onoj istini: što, kakav sam do sada bio, kakav trebam biti u svjetlu određene istine, družeći se s Isusom" (11). Osim toga, kvaliteta molitve razma- tranja je onakva kakva je ljubav prema dušama: "Oku je mila lijepa stvar, uživa u

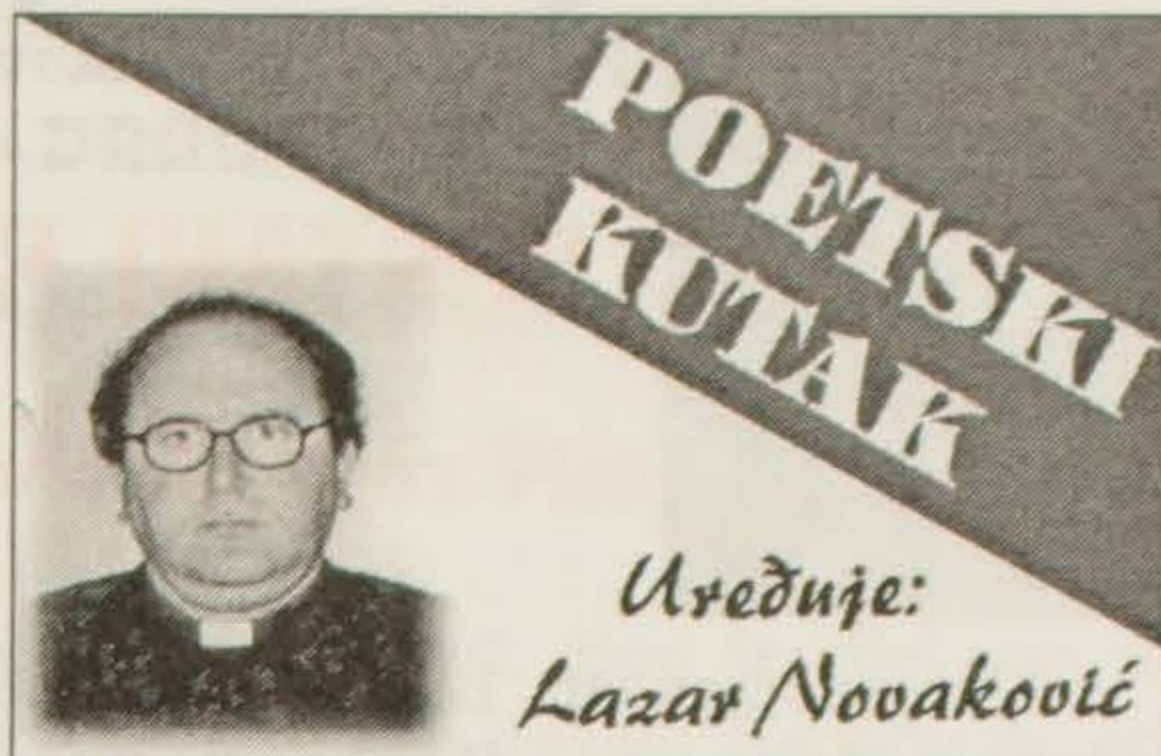
njoj, kad na nju gleda. Kad na Boga i na njegova djela gledamo, slatko razmatramo, svoje dužnosti ispunjavamo. Božje djelo je pak svako dobro djelo, svako stvorenje. Dakle o svemu treba imati pobožno raz- matranje" (12). Ovo objašnjenje je u logici prijateljevanja s Bogom po molitvi. Prijatelji, naime, imaju zajedničke ideale, što voli jedan voli i drugi, i usklađeno poduzimaju korake oko svega onoga što vole kako bi time pokazali i dokazali jedan drugome dubinu i autentičnost prijatelj- stva. Logično je da ljubav kojom je prožeta molitva razmatranja "ne oklijeva, slo- bodnog vremena nema" (13). Jednako tako, "Tko s Tobom razgovara taj i druge duše voli" (14); "Molitva je pokretač djela" (15); "Praktična molitva mora obuhvatiti: obraćenje grešnika, olakšanje onima koji pate" (16). Reklo bi se da za o. Gerarda Tomu molitva nema samo "vertikalnu dimenziju": "ja i moj Bog", nego ima i "ho- rizontalnu dimenziju", nosi u razgovor s Bogom i duše, Crkvu.

Naš SB zaključuje svoja razmišljanja o pojmu "unutarnje molitve ili molitve raz- matranja" sljedećim zapisom: "Bez razmat- ranja ništa. Razmatranje mora biti preludij svakome djelu, a jednako tako mora slije- diti svakome djelu" (17).

"Bez molitve se milosti uguše. Bez molitve nema milosti, bez molitve nema radosti..." (18).

Ograničeni prostor ne dozvoljava da ovome dodam još druge navode iz vla- storučnih zapisa SB o pojmu molitve raz- matranja. Ipak, ono bitno sam u ovom članku zabilježio. Držim da nam Gerard Tomo Stantić, kroz svoju definiciju o "molitvi razmatranja ili unutarnoj molitvi", oslanjajući se očito na razmišljanja o molitvi koje nam pruža sv. Terezija Avilska, prva žena naučiteljica Crkve, pri- općuje vrlo aktualne poruke kako bismo mogli vrednovati i provjeravati auten- tičnost brojnih molitvenih pokreta našeg vremena. Smatram, jednako tako, da su njegova razmišljanja o molitvi razmatranja vrlo poticajna kako bismo uočili važnost ovog oblika molitve i kročili putovima obnove na koje nas upućuje II. vatikanski koncil.

1. Biser mišljenja, 218
2. Biser mišljenja, 218
3. Razgovor I.M.J, 13
4. Pažnja, 10.
5. Biser mišljenja, 218
6. Theologia pastoralis, 002772

Uređuje:
Lazar Novaković

MARIJA MATARIĆ rođena je 1933. godine u Somboru u obitelji Andrije i Katice Strilić. Gimnaziju završava u rodnom gradu a diplomira na Ekonomskom fakultetu u Subotici.

Pjesme piše u zrelim godinama. Objavljivala je u *Danici*, *Hrvatskoj riječi* i *Zvoniku*. Zastupljena je u zbirka *Lira naiva 2003* i *Lira naiva 2004*.

Živi u Somboru.

SAMOĆA

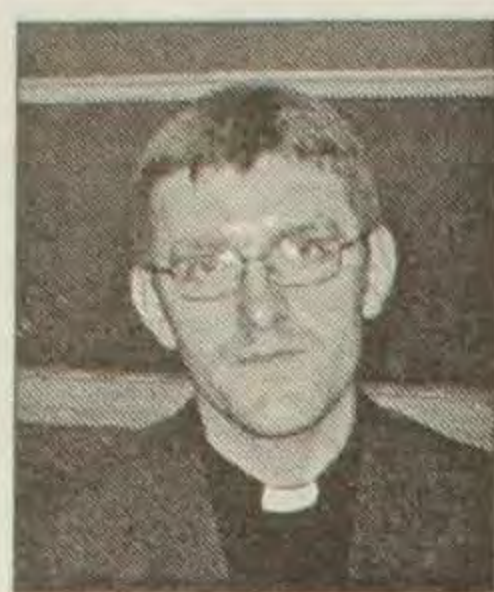
**Breme zbivanja uistinu
Nosimo u grudima.
U zaborav ode misao
Da se prostor među ljudima
premošćuje riječima.**

**Svi se žure, vrime kratko,
Svako želi puno reći,
da olakša, da odoli, breme svoje.
Zamara me duga priča
Zaboravim, ne razumim, što mi
smeta i ometa da o sebi
nešto kažem.**

**U dubini moje duše osta
jauk...
Osta jauk na dnu srca
u samoći da odoli,
i da još jače zaboli,
kao talog mutne vode,
moja priča Bogu znana
i nikome ispričana.**

MARIJA MATARIĆ

7. Biser mišljenja, 218
8. Biser mišljenja, 28
9. Blago duše, 378
10. Blago duše, 376
11. Blago duše
12. Blago duše, 447
13. Theologia pastoralis, 003381
14. Razgovor s Isusom, 147
15. Biser mišljenja, 9
16. Theologia pastoralis, 003383
17. Theologia pastoralis, 170
18. Pažnja, 10.

Piše: Mirko Štefković

“OSTANI S NAMA GOSPODINE” - prikaz dokumenta -

Na spomendan Blažene Djevice Marije od Krunice, Sveti Otac papa podario je Crkvi još jedan dokument o Euharistiji, središtu i izvoru kršćanskog života. Ovim je ujedno zaokružena velika cjelina priprema i slavlja Velikog Jubileja, te ubiranja duhovnih plodova, kojima je urodilo to milosno vrijeme. Tako se ova, Euharistijska godina, popraćena gore navedenim dokumentom, nameće kao vrhunac prevaljenog puta ususret Gospodinu, na koji nas je sam Sv. Otac poticao tolikim spisima u proteklih desetak godina.

Nadahnut slikom dvojice učenika na putu za Emaus (usp. Lk 24,13-35), kojima je uskrsli Isus tumačeći Pisma otvorio oči te im je bilo dano prepoznati ga u lomljenju kruha, Papa promatra svetu misu, u kojoj i sami, poput tih učenika, dolazimo susresti istog Gospodina. Kao što je Kristovo lice tada iščezlo njihovim pogledima, ali je On i dalje ostao s njima, skriven pod velom razlomljenog kruha, tako se On i nama daje susresti u svakoj svetoj misi.

Euharistija je otajstvo svjetla jer je sam Gospodin svjetlo (usp. Iv 8,12). Slavom svoga uskrsnuća, On je obasjao svaku tamu ovoga svijeta te pod prilikama kruha i vina, iako prekrivenom slavom toga otajstva naše vjere, i danas obasjava sinove svjetla (usp. Iv 12,36; Ef 5,5; 1 Sol 5,5). Naviještanje Božje Riječi u svetoj misi vodi ka osobi Isusa Krista, te joj zato treba posvetiti dostatnu pažnju, kako bi doista takla i osvjetlila konkretan život vjernika. Tek tako osvijetljenom razumu i ugrijanom srcu jednostavna gesta lomljenja kruha govori sama za sebe i, umjesto da veže na sebe, upućuje na otajstvo stvarno i osobno nazočnog Boga. Kao takvog smo ga dužni dostojno slaviti, razmatrati i klanjati mu se, kako u svetoj misi tako i izvan nje.

Nadalje, Euharistija je izvor i očitovanje zajedništva, prije svega s Bogom a onda i s bližnjima. U spomenutoj sceni dvojice učenika na putu za Emaus to postaje jasno. Isus pretiče njihovu molbu te umjesto “s njime” po sakramentu Euharistije ostaje “u njima”. Tako se Isusov poziv “Ostanite u meni i ja ću

ostati u vama!” (Iv 15,4) ostvaruje po Euharistiji, po kojoj i mi ostajemo u Njemu. U svjetlu tog velikog otajstva je vidljivo i jedinstvo Crkve jer “budući da je samo jedan kruh, mi smo svi jedno tijelo, jer smo svi mi dionici jednog kruha” (1 Kor 10,17). U euharistijskom otajstvu Krist svoju Crkvu čini zajednicom te ona s pravom ne dopušta pristup Euharistiji onima čije se stanje javno protivi punom zajedništvu s njom. U svakoj svetoj misi smo pozvani mjeriti se s idealom zajedništva koje je spremno na podjelu bilo duhovnih, bilo materijalnih dobara (usp. Dj 2,42-47; 4,32-35). Radi toga valja položiti veliku pažnju nedjeljnoj misi - kako njezinom pripravljanju te našem pripravljanju za nju, tako i njezinom slavljenju - kao Danu Gospodnjem i Danu Crkve.

Konačno, Euharistija je načelo i nacrt kršćanskog poslanja. Opisujući prvu reakciju dvojice učenika, evanđelist Luka kaže da se oni u isti čas digoše i pođoše jer je srce gorjelo u njima (usp. 24,32-33), a radost koja ih je ispunjala, morala je biti naviještena, tj. podijeljena s drugima, kako bi postala temeljem novog zajedništva. Tako smo i mi nakon svete mise pozvani i poslani naviještati Onoga koga smo doživjeli (usp. 1 Iv 1,1-4), kako bi preko nas, u društvo u kojem živimo i djelujemo, bilo bačeno sjeme Kristove Radosne Vijesti. To znači širiti “kulturu Euharistije”, koja upravo kao “zahvaljivanje” današnjeg čovjeka, koji je u svojoj oholosti zavarano pomisli da je sam sebi dostatan zaboravio Boga, jasno upućuje na Stvoritelja. Kod Njega nema osobne pristranosti (usp. 2 Ljet 19,7; Pnz 10,17), što upućuje na promicanje solidarnosti, mira i zajedništva, i to po Kristovu kriteriju: služenju. Stoga smo, osobito u ovoj, Euharistijskoj godini, pozvani obnoviti svoja zalaganja u služenju najpotrebnijima: gladnima, bolesnima, starima i napuštenima, nezaposlenima i izbjeglicima.

U zaključku Papa posebno poziva svaki stalež u Crkvi kako bi svi, ispunjeni euharistijskim divljenjem, “primajući ono što jesmo, Tijelo Kristovo, postali ono što primamo, Tijelo Kristovo” (usp. Sv. Augustin).

Hrvatske katoličke
internet stranice (XXXIII.)

**Studentski
katolički centar**
www.skac.hr

“Studentski katolički centar - Palma”, tradicionalno je okupljalište katoličke mladeži uz baziliku Srca Isusova u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, još od dolaska isusovaca u “Palmu”, godine 1902. Proizašao je iz dugogodišnje tradicije studentskog vjeronauka i šireg isusovačkog rada s mladima u Zagrebu, a odnedavna je registriran kod civilnih gradskih vlasti kao neprofitna udruga koju vode vjernici laici, a bavi se mladima u duhu kršćanskog svjetonazora. Nakon što je 2000. godine za vjeroučitelja u Palmi došao mladi **p. Luka Rađa, DI**, pokrenuta je i web-stranica, koja se nalazi na adresi:

www.skac.hr

Od većeg broja zanimljivih sadržaja na stranici, izdvajaju se dva: SKAC magazin i rasprave o različitim temama. Magazin ima desetak rubrika, od kojih u posljednjem broju vrijedi izdvojiti nekoliko intervjua (s Vladimirom Paarom na temu Znanost i vjera, 50 pitanja fra Mili Babiću te Mali katekizam za velike ljude od Borisa Becka). Za mlade su posebno interesantne rasprave na različite goruće teme mladih u različitim formama, pri čemu je svakako najpopularniji - forum. Pored ova dva, postoji i nekoliko drugih podlinkova poput fotoalbuma te downloada ozbiljnoga i šaljivog sadržaja, a ne manjka ni karikatura i viceva.

Internet stranica SKAC-a svakako je jedna od najboljih hrvatskih katoličkih stranica namijenjenih prije svega mladima. Lijepim dizajnom, odmjerenim stajalištima te obradbom brojnih “vrućih” tema urednici su na stranice uspjeli prenijeti nadahnuće koje prožima SKAC u svakidašnjem radu. Tako je nama, kojima Zagrebačka biskupija kilometarski možda nije blizu, približeno djelovanje SKAC-a, a što je napose važno za studente-katolike na području Subotičke biskupije, koji će na ovome mjestu zasigurno naći zanimljivih ali i intrigantnih tema.

s. b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

21. 11. 2004. - ISUS KRIST KRALJ SVEGA STVORENJA

2 Sam 5,1-3; Kol 1,12-20; Lk 23,35-43

Sin Božji

Isus, Sin Božji, Očev baštinik, prvi prelazi preko smrti u život. Njegova poslušnost zajamčuje život svima koji idu za njim. Ovaj odlomak uvoda iz poslanice apostola Pavla Kološanima jedan je starokršćanski himan Kristu Otkupitelju. Apostolova pažnja je usredotočena na činjenicu otkupljenja. Prva misao je stvaranje svega vidljivoga i nevidljivoga na sliku Isusa Krista. Onaj po komu je stvoreno sve što postoji je Isus. Jednako tako sve što je obnovljeno nakon pada u grijeh, događa se po otajstvu preporođenja i ponovno u Isusu Kristu. U njemu nastaje nova stvarnost - Božje Kraljevstvo koje je započelo djelom otkupljenja i traje u zajednici koja se zove Crkva. Ta Crkva živi po principu tijela, a glava toga tijela je Krist. On je po naravi Vladar, ali ne u smislu moći koja gospodari, nego snaga koja preporuča i otkupljenjem pribraja sebi nove udove, to jest članove Crkve. Po njemu i samo po njemu moguće je izmirenje s Bogom, sa sobom i s bližnjima i to snagom njegova križa. Pred nama je dakle Krist, Kralj, ali otkupitelj koji je stekao Kraljevstvo cijenom otkupljenja i sada je Glava otkupljenih koji su slava Božja.

28. 11. 2004. - PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 2,1-5; Rim 13,11-14; Mt 24,37-44

Svanuo je dan

U svijetu vlada grijeh. Ljudi se odaju pijankama i lagodnom životu. No, u svijetu je i Bog na djelu. On će doći i svjetlo će njegovo pokazati što je u svakomu čovjeku pravo. Čitamo odlomak iz poslanice Rimljanima. Apostol nas poziva da se prenememo - probudimo. San je potreban za odmor tijela, ali san u prenesenom smislu, teološki označava pasivno stanje duše. Kad čovjek u duhovnom životu nije aktivan, on u najboljem slučaju stagnira, a većinom nazaduje. Stoga duhovni život ne poznaje "sna". Duhovni život se događa suradnjom čovjeka s milošću. S druge strane, Apostol upozorava "da noć ima svoju moć". To znači da je noć simbol tame, a kršćanin je čovjek svjetlosti. I stoga, jer smo sinovi svjetlosti, činimo djela koja su vidljiva i koja proslavljaju Boga. Zato Apostol nabraja sve ono što je tamno i na kojoj pozadini bi trebala zasjati vjernička svjetlost koja je djelo svjetla i stoga gdje god kršćanin živi postoji svjetlo i zrači svjetlo. Osnovno je, dakle, svoj život shvatiti kao život u svjetlu - živjeti po danu i činiti djela svjetla. To je Advent - put koji vodi u susret spasenju.

5. 12. 2004. - DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 11,1-10; Rim 15,4-9; Mt 3,1-12

Naša se nada zasniva na Pismima

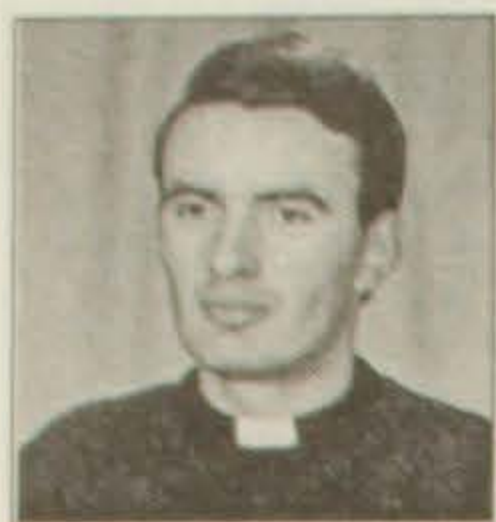
Biblija nas uči čitati povijest. Bog je djelovao u prošlosti. Vjerujemo da on i danas djeluje. Nadamo se da će on i sutra zahvaćati u našu povijest. Moramo se i mi naučiti prihvaćati sve ljude, pa i pogane. U odlomku poslanice Rimljanima, što nam Crkva danas preporuča razmatrati, stoji poruka apostola Pavla o kontinuiranosti Objave. Bog je govorio u povijesti "ocima po prorocima", u naše vrijeme progovorio je u Kristu. Taj Kristov govor je posve nov, ali je nastavak onoga govora kojega Bog od početka vodi s čovjekom. U Isusu Kristu je proslavljen Bog i naš je sada kršćanski put jednako tako proslava Boga. Boga se slavi molitvom i napose djelima ljubavi koja su odraz našega zajedništva. Temelj ljubavi je Božja ljubav prema nama i Kristova poslušnost volji Božjoj. Poslušnost Bogu Ocu nas ljude čini braćom i sestrama i tako kao zajednica svjedočimo prisutnost Božju u svijetu i Božje djelo u povijesti. Zadaća kršćana je svakako to očitovanje slave Božje u svojim životima što je povezanost s Kristom i u Kristu i čini sve da u čovječanstvu to jedinstvo s Bogom ide k punini. Kršćanstva bez zajedništva nema.

12. 12. 2004. - TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 35,1-6a.10; Jak 5,7-10; Mt 11,2-11

Vrijeme je potrebno

Moramo se znati strpiti. Kad sijač posije sjeme, on se nada žetvi. Što može drugo i činiti? I Krist djeluje u svijetu. Vjerujemo da će se On i nama sve više očitovati. Kratki odlomak iz poslanice svetoga Jakova apostola potiče nas upravo na tu strpljivost. Jednostavnost stila kojim apostol Jakov piše, svima je blizak. Prva poruka je dakle strpljivost. Kad god čovjek nešto iščekuje, postoji velika napast da to iščekivanje bude nestrpljivo i time samim neugodno i da svu čar čekanja uništi. Bog dolazi. On se očituje u svakom činu milosti, ali čovjek treba znati vjernički čekati, moliti i biti strpljiv iščekujući taj susret i očitovanje Božje u njegovom životu. Stari kršćani su u krajnjoj postaji vrlo živo iščekivali Kristov drugi dolazak. I mi ga iščekujemo. Sva naša susretanja s Bogom u ovom životu su susreti "na putu". Idemo prema njemu. Prvo u svojoj smrti, a onda u konačnoj proslavi na koncu vremena. Apostol Jakov nam daje sliku ratara koji nema druge nago čekati plod sjemena što ga je posijao. Upozorava nas na još jedno sredstvo koje je vrlo bitno, a to je ne tužiti se i tužakati jedni na druge. Podnašanje, i podnošljivost su kreposti na kojima počiva strpljivost.

VARAŽDIN: SREDNJOEUROPSKI SUSRET SAVEZA KATOLIČKIH MUŽEVA "UNUM OMNES"

Uređuje:

Franjo Ivanković

15. srednjoeuropski susret članova Saveza katoličkih muževa "Unum omnes" održan je 17. listopada u Varaždinu, gdje je svečano misno slavlje u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije predvodio zagrebački pomoćni biskup **Vlado Košić**. Bio je to prvi takav godišnji susret u Hrvatskoj, na kojem se od 1990. godine okupljaju članovi Pokreta katoličkih muževa iz Austrije, Mađarske i Slovenije, odnosno vjernici s područja biskupija sa sjedištem u Grazu, Mariboru i Szombathelyu, a pridružili su im se i članovi hrvatske Udruge katoličkih muževa. Hodočasnici su se u Varaždinu okupili pod geslom "Zajednička domovina - baština i poslanje".

Misno slavlje u varaždinskoj katedrali okupilo je oko tisuću vjernika, među kojima je bilo više stotina austrijskih, slovenskih i mađarskih hodočasnika pristiglih u 11 autobusa; koje je na početku skupa u ime pokretača i glavnog organizatora pozdravio predsjednik Pokreta katoličkih muževa biskupije Graz-Seckau **mr. Ernest Theussl**.

Pozdrave mariborskog biskupa **Franca Krambergera** svima nazočnima prenio je katedralni župnik **Stanko Lipovšek**, a započinjući koncelebrirano misno slavlje u katedrali prepunoj vjernika, biskup Košić prenio je i srdačne pozdrave varaždinskog biskupa **Marka Culeja** te je pozvao okupljene da mole za ujedinjenu Europu i mjesto Hrvatske u njoj napomenuvši kako je potrebno širiti svijest da samo Gospodin gradi mostove među ljudima i daje razumijevanje i zajedništvo.

U tijeku euharistijskog slavlja Mozartovu "Krunidbenu misu" izveo je katedralni zbor "Chorus angelicus" uz pratnju orkestra te pod ravnanjem katedralnog orguljaša **Andelka Igreca**, a katolički muževi iz Graza uz gitarsku pratnju izveli su dvije pjesme. Na kraju susreta uoči završnog blagoslova, izlaganje o temi "Srednja Europa - baština i poslanje" održao je veleposlanik za kulturu u austrijskoj Vladi **dr. Emil Brix**, govoreći o kreativnom kulturnom suživotu od Krakova do Trsta i Lavova do Zagreba.

OBLJETNICA PROGLAŠENJA BLAŽENOM MAJKE TEREZIJE

Na prvu obljetnicu proglašenja blaženom Majke Terezije, redovnice koja je svoj život stavila u službu najsiromašnijih, bolesnih i umirućih, u zagrebačkoj je katedrali 19. listopada svečanu misu predvodio apostolski nuncij u RH nadbiskup **Francisco Javier Lozano** zajedno s prizrenskim biskupom **Markom Sopi**jem i više svećenika. Zahvaljujući Bogu što je Crkvi i svijetu dao takvu dušu kao što je Majka Terezija iz Kalkute, biskup Sopi poručio je vjernicima da treba ljubiti Boga, ali i bližnjega, prokomentiravši da nije potrebno ići u Indiju tražiti siromahe jer ih ima svuda. Podsjetio je na životni put Majke Terezije, rođene u Skopju u albanskoj obitelji u kojoj je primila pravi kršćanski odgoj.

Misa je slavljena u sklopu manifestacije "Dani Majke Tereze" koje od 17. do 24. listopada organizira Albanska katolička misija u Hrvatskoj u suradnji s albanskim veleposlanstvom u Hrvatskoj, Unijom zajednica Albanaca u Hrvatskoj, Albanskom zajednicom grada Zagreba i županije i Vijećem Albanske nacionalne manjine grada Zagreba.

IVAN PAVAO II. PROSLAVIO 26. OBLJET- NICU PONTIFIKATA

Papa Ivan Pavao II. proslavio je 16. listopada 26. obljetnicu pontifikata. Na taj dan Papa je služio dvije mise, jednu u jutarnjim satima kao zahvalu Bogu, a drugu u večernjim satima u kojoj je Bogu stavio na raspolaganje svoju budućnost. Osvrnuvši se na čestitke, predstojnik Tiskovnoga ureda Svete Stolice **Joaquin Navarro-Valls** rekao je kako one stižu iz cijeloga svijeta, od svih važnih ličnosti i institucija. Osim toga, stiglo je na tisuće čestitki iz naroda, od katolika i nekatolika, a i od onih koji nisu kršćani, a u kojima zahvaljuju Papi posebice zbog njegovoga naučavanja o određenim temama poput mira, obitelji, dijaloga, snošljivosti i ljudskoga dostojanstva. Kako se početak 27. godine papinstva podudara s početkom Godine Euharistije, Navarro Valls je kazao kako je riječ o važnoj, središnjoj temi kršćanske vjere, za koju Papa želi da se u čitavoj Crkvi živi s posebnom pobožnošću i sviješću o središnjem položaju Euharistije u kršćanskome životu.

OPROŠTAJ MONS. CINDORIJA OD ŽUPLJANA MARIJE BISTRICE

U nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici u nedjelju 31. listopada proslavljena je nedjelja Zahvalnica. Podnevno euharistijsko slavlje uz koncelebraciju generalnog tajnika Hrvatske biskupske konferencije mons. **Vjekoslava Huzjaka**, zagorskog arhiđakona **preč. Ivana Miklenića**, upravitelja svetišta mons. **Lovre Cindorija**, vlč. **Maria Škofa Žugeca**, karmelićanina o. **Vjenceslava Miheteca** i drugih svećenika predvodio je varaždinski biskup **Marko Culej**. Misa je ujedno bila i zahvalna misa mons. **Lovre Cindorija**, župnika i upravitelja svetišta koji se tom prigodom i oprostio od svojih župljana i hodočasnika. On je u Mariji Bistrici proveo ukupno 37 godina, 5 kao kapelan i 32 godine kao župnik i upravitelj svetišta Majke Božje Bistričke, ostavivši neizbrisiv trag u nacionalnom svetištu, ali i mjestu Mariji Bistrici. Sredinom mjeseca studenoga mons. Cindori odlazi na novu dužnost u zbor kanonika Zagrebačke nadbiskupije. Misno slavlje pjevanjem je uzveličao crkveni pjevački zbor "Tomislav".

50. OBLJETNICA PROGLAŠENJA SVETIM GAŠPARA DEL BUFALA

Jubilarna, 50. obljetnica proglašenja svetim Gašpara del Bufala, utemeljitelja Družbe misionara Krvi Kristove, proslavljena je na Misijsku nedjelju 24. listopada u zagrebačkoj katedrali. Svečano misno slavlje zajedno s misionarima Krvi Kristove koji djeluju u Hrvatskoj i brojnim svećenicima predvodio je zagrebački pomoćni biskup **Josip Mrzljak**. On je u propovijedi podsjetio da je sv. Gašpar na posebni način kao misionar želio propovijedati o predragocjenoj Krvi Kristovoj, želio je prvo obnoviti svećenike da bi oni mogli obnavljati kršćane.

Misi je prethodilo svečano bdjenje isprepletено glazbenim točkama, molitvom, svjedočanstvima te upoznavanjem s misijskom djelatnosti sv. Gašpara. Sveti Gašpar del Bufalo rođen je u Rimu 1786. godine. Bratovštinu Krvi Kristove, danas pokret "Zajednica Krvi Kristove", utemeljio je zajedno s mons. Albertinijem 1808. godine.

Zbog odanosti Papi u tijeku Napoleonove vlasti bio je pro-

ganjan, osuđivan i zatvaran. Družbu misionara Krvi Kristove utemeljio je 1815. godine. U tijeku 20 godina vodio je više od 300 pučkih misija i utemeljio velik broj misijskih kuća za duhovne vježbe i stalnu obnovu. Na njegov je poticaj sv. Marija De Mattias utemeljila Družbu klanjateljica Krvi Kristove.

Umro je u Rimu 1837. godine. Blaženim je proglašen 1904., a svetim 1954. godine. Misionari Krvi Kristove danas djeluju gotovo na svim kontinentima, a u BiH i Hrvatsku došli su početkom 80-ih godina. Zajednica Krvi Kristove djeluje po mnogim župama Hrvatske, BiH i SiCG.

SVETA STOLICA I EUROPSKI USTAV

Poluslužbeni vatikanski dnevnik *Osservatore Romano* u komentaru u prigodi potpisivanja europskog Ustava 29. listopada u Rimu ističe "propuštenu šansu" da se spominjanjem kršćanskog obilježja Europe budućnost prepozna kao plod zajedničkih korijena - korijena koji su neophodna hrana europskom snu. Dnevnik istodobno ističe kako je potpisivanje Ustava važna etapa u procesu europskog jedinstva. Nasuprot tome kardinal **Roberto Tucci** izrazio je žaljenje što mnogi europski građani Europu shvaćaju prvenstveno kao gospodarsku silu.

Tajnik Državnoga tajništva Svete Stolice za odnose s državama nadbiskup **Giovanni Lajolo** u razgovoru za torinski dnevnik "La Stampa" o europskom Ustavu izrazio je žaljenje zbog "antikršćanskih ograničenja" i "kulturalne kratkovidnosti". Spominjanje kršćanskih korijena Europe u Preambuli Ustava ne bi predstavljalo "napad" na opravdani laicitet političkih struktura, već bi se time jačala svijest o konkretnom povijesnom identitetu Europe i njezinim vrednotama, istaknuo je nadbiskup.

KRŠĆANSKI KORIJENI EUROPE

1. Protekloga petka, 29. listopada, potpisan je ovdje u Rimu, na Campidogliu, Ustavni ugovor Europske unije. Bio je to izuzetno značajan trenutak u izgradnji "nove Europe", prema kojoj nastavljamo gledati ispunjeni nadom. To je najnoviji korak na putu koji će biti još dug i koji se pričinja sve više i više zahtjevnim.

2. Sveta Stolica uvijek je bila sklona promicanju jedinstvene Europe na temelju onih zajedničkih vrijednosti koje čine dio njezine povijesti. Voditi računa o kršćanskim korijenima ovoga kontinenta znači okoristiti se duhovnom baštinom koja je i dalje temelj budućega razvoja Unije. Nadam se stoga da će i kroz buduće godine kršćani nastaviti unositi u sva područja europskih institucija onaj evanđeoski kvasac koji će biti jamstvo mira i suradnje među svim građanima, koji složno nastoje služiti zajedničkom dobru.

3. Mariji, kraljici Europe, povjeravamo sada u molitvi sve narode ovoga kontinenta.

Vijesti priređene prema IKI

S. GABRIJELA MARICA KOPUNOVIĆ

Nakon duge i teške bolesti, umrla je u samostanu Sestara Naše Gospe 21. rujna redovnica s. Gabrijela Marica Kopunović.

Sahrana drage pokojnice bila je 23. rujna iz Peić kapele na Bajskom groblju. Sprovodne obrede i misu zadušnicu neposredno nakon ukopa vodio je subotički biskup mons. János Péntzes. Uz brojne svećenike, s. Gabrijeline susestre iz Zagreba, Osijeka, Gunje i Subotice, pokojnicu je na vječni počinak ispratila rodbina te vjernici iz Subotice i Starog Žednika. U mrtvačnici je o pokojničinom životu i radu progovorio mons. Bela Stantić. On je osobito zahvalio s. Gabrijeli za neumorni rad u katehizaciji djece i mladih u župi Isusova Uskrsnuća.

Nad otvorenim grobom se u ime Družbe sestara Naše Gospe od s. Gabrijele oprostila s. Nada Šestak, vrhovna glavarica.

Ona je u svom govoru, u kratkim crtama, prikazala njezin životni put, te među ostalim rekla: "S. Gabrijela (Marica) Kopunović rodila se 10. ožujka 1923. godine u Subotici u obitelji Neste i Mariše Kopunović. Rasla je zajedno sa sestrom Anom i bratom Tomicom, no ubrzo su ostali bez oba roditelja. Poslije smrti roditelja za Maricu se brinula njezina baka. Bila je aktivna među subotičkim Križaricama gdje je vršila službu tajnice. Kad je rad Križarica bio onemogućen, započela je razmišljati o svojoj budućnosti te je odlučila biti časna sestra kao i njezina sestra Anica (također pokojna s. Imelda).

U Družbu sestara Naše Gospe Marica je ušla 1946. kao zrela djevojka u 23. godini života. Po dolasku u Zagreb završila je potrebne razrede tadašnje gimnazije te 1947. ušla u novicijat i dobila ime s. Gabrijela. Prve zavjete položila je 1948. a doživotne 1954. Nakon položenih zavjeta s. Gabrijela je upisala "Katehetski tečaj" pri Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Svoju katehetsku praksu započela je u Zagrebu kod Isusovaca u Palmotićevoj.

Poslušna svojim poglavarima s. Gabrijela je dvanaest puta mijenjala dom i odlazila tamo kamo je bila poslana. Posve predana, tiha, samozatajna, širi dobrotu, smirenost. Odgovorna i zauzeta, zdušno obavlja povjerene zadaće i dužnosti unutar zajednice: bila je prefekta kandidatica, ekonomica i kućna poglavarica.

Dok su se redali dani i godine, život s. Gabrijele došao je svome kraju. Snaga se potrošila, nadošla je bolest, trpljenje, nemoć i patnja, te konačno prelazak u vječnost... Vjerujemo i nadamo se da ste u susretu s Isusom Kristom u času smrti bili uronjeni u bujicu Božjeg milosrđa i ljubavi. U zajedništvu Presvetog Trojstva neka Vaša duša uživa beskrajnu radost. Izmolite našoj i Vašoj Družbi sveta zvanja koja će biti velikodušna u darivanju ljudima", zaključila je Časna Majka svoj govor.

S. Martina

s. BEATA KOVAČEVIĆ (1924-2004)

U Cortinesu, u Argentini, 29. rujna 2004. godine, od srčanog udara, umrla je s. Beata Kovačević iz Družbe Kćeri Milosrđa. Sprovodni obredi obavljeni su u Cortinesu u nazočnosti sestara, redovnika i redovnica drugih družbi iz okolice te brojnih poznanika i štovatelja s. Beate. Pokopana je u groblju Jauregui. U ime zajednice Hrvata u Argentini misu zadušnicu slavio je fra Josip Peranić s fra Humbertom i kapelanom sestarske zajednice fra Camilom Latapie. Nakon Euharistije pročitani su izrazi sućuti vrhovne glarice M. Else te provincijskih predstojnica hrvatske, paragvajske i čileansko-peruanske provincije.

S. Beata Kovačević rođena je u Subotici 10. 12. 1924. godine. U Družbu sestara Kćeri milosrđa stupila je 1942. godine. U filijali sv. Male Terezije u Subotici primila ju je sama Majka Utemeljiteljica s. Marija Propetog Isusa Petković. Zbog rata u novicijat je stupila tek 1945. godine u Blatu na Korčuli. Prve zavjete položila je 1947. godine. U svetištu sv. Šime u Zadru animirala je liturgiju, brinula se za crkvu i hodočasnike punih 12 godina. Godine 1961. krenula je u Južnu Ameriku. U Paragvaju, u školi "Asuncion" radila je do 1974. godine, kada prelazi u Argentinu u filijalu Krista Kralja u Kaserosu, a od 1977. godine je u Cortinesu.

Tijekom 57 godina svog redovničkog života u svojoj Družbi obavljala je različite dužnosti kroz koje je nastojala - kako sama svjedoči - "ljudima prenijeti toplinu ljubavi i dobrote".

Župa sv. Roka i Subotička biskupija ponosni su na nju te izražavaju iskrenu sućut njezinim susestrama. /Zv/

Hodočašće u Srijemsku Mitrovicu

Sjemeništarcima su 26. listopada 2004. zajedno sa svojim poglavarima hodočastili na proslavu 1700. obljetnice mučeništva sv. Dimitrija, sv. Ireneja, sv. Anastazije i drugih srijemskih mučenika koji su svojom smrću posvjedočili za Krista u vrijeme velikih progona kršćana koje je pokrenuo rimski car Dioklecijan.

Na hodočašće smo krenuli izjutra te smo nakon višesatnog puta stigli u Srijemsku Mitrovicu gdje smo prisustvovali svečanom euharistijskom slavlju na Trgu sv. Dimitrija. Svetom misnom slavlju predsjedao je milanski nadbiskup, kar-

dinal **Dionigi Tettamanzi**, u koncelebraciji s biskupima i svećenicima mjesne Đakovačko-srijemske biskupije i susjednih rimokatoličkih i grkokatoličkih biskupija. Misnom slavlju su prisustvovali, pored ogromnog broja vjernika, i predstavnici Srpske pravoslavne Crkve predvođeni bačkim episkopom **Irinejem**. Nakon propovijedi kardinala Tettamanzija u

kojoj se osvrnuo na značenje današnjeg slavlja, đakovačko-srijemski biskup **Marin Srakić** se osvrnuo na riječi srijemskoga biskupa i mučenika Ireneja koji ma je bodrio i hrabrio kršćane drevnoga Sirmijuma. Nakon pričesti prisutnima se obratio bački episkop Irenej skrećući pozornost na ekumensko značenje ovog slavlja.

Nakon misnog slavlja ugošćeni smo u župnom stanu. Zatim smo krenuli u kratko razgledanje grada te smo se поближе upoznali s poviješću i životom same župe.

Na povratku u Suboticu, posjetili smo i župu Marijinog Uznesenja u Novom Sadu.

Foto: Gábor Skamla

Robert Mađarić

U zdravom tijelu zdrav duh

Tradicija je da se u internatima održavaju turniri u različitim sportovima pa izuzetak nije ni Paulinum gdje je održan turnir u malom nogometu. Turnir je započeo početkom listopada, a završen je 13. listopada finalnom utakmicom.

Svaki od četiri razreda je na turniru predstavljala ekipa sastavljena od četvorice igrača. Turnir je odigravan na taj način da su sve ekipe igrale međusobno dva puta, a rezultati utakmica su bodovani. Zatim su dvije ekipe s najvećim brojem bodova odigrale finalnu utakmicu. Turnir je osvojila ekipa drugog razreda, koja je u finalnoj utakmici bila bolja od trećaša. Najbolji igrač turnira je **Andrej Prihoda**, učenik trećeg razreda, koji je postigao i najveći broj golova.

Nadamo se da će nam ovakvi i slični turniri pomoći da se duhovno i tjelesno razvijamo te da otkrivamo i usavršavamo naše talente.

A.P.

Brasnyó Ignác, novi prefekt sjemeništa

Ove godine u našem sjemeništu su se dogodile mnoge novosti i promjene. Tako smo dobili i novog prefekta - g. Ignáca Brasnyóa. Gospodin Brasnyó je rođen 18. srpnja 1979. u Srbobranu. Nakon završene osnovne škole u rodnom mjestu, završava biskupijsku klasičnu gimnaziju "Paulinum". Zatim upisuje teologiju u Segedinu. Na Petrovo ove godine je zaređen za đakona, te se nadamo da će uz Božju pomoću sljedeće godine biti zaređen za svećenika.

Predstavljamo ga u kraćem razgovoru.

*** Kako je sjemenište utjecalo na Vaš izbor zvanja i njegov dalji razvoj?**

□ PREFEKT: Paulinum mi je pomogao najviše u tome što sam stekao uvid u život svećenika i bogoslova, nakon čega sam mogao točno znati što biram.

*** Je li se promijenio život u sjemeništu u odnosu na vrijeme kada ste Vi bili sjemeništarcem?**

□ PREFEKT: Jeste, mnogo toga se promijenilo i konkretno mi je drago zbog tih promjena jer to pokazuje da se radi o jednoj živoj zajednici.

*** Pohađate bogosloviju u Segedinu, što nam možete reći o životu na bogosloviji?**

□ PREFEKT: Drago mi je što pohađam bogosloviju. Stekao sam mnogo dobrih prijatelja i upoznao dobre ljude koji su mi na mnogo načina pomogli da bih se mogao pripremiti za svećenika kakvog danas svijet treba. Nadam se da neću razočarati nikog, a posebno ne Onog koji me je pozvao u svoju službu i zato molim svakog dragog vjernika da se moli za me, a pogotovo za one zbog kojih sam tu gdje sam.

*** Ponovno ste u sjemeništu, ali sada u potpuno drugačijoj ulozi.**

□ PREFEKT: Čudno je ponovno biti u ovoj sredini i to u novoj ulozi. Ipak, nadam se da će nam svima biti lijepo.

*** Kako se osjećate znajući da se približava datum svećeničkog ređenja?**

□ PREFEKT: Jako čekam svećeničko ređenje jer vjerujem da ću onda znati mnogo toga što će mi pružiti mogućnost da učinim više za Božji narod na ovim prostorima.

*** Gospodine Brasnyó, zahvaljujemo Vam se na razgovoru i želimo da Vam Bog podari mnogo uspjeha u Vašem budućem radu.**

Razgovor vodio: Robert Mađarić

Piše: s. Blaženka Rudić

STJEPANOV POZIV ili gorljivost do mučeništva

Stjepan misionar

“U one dane, kako se broj učenika množio, Židovi grčkog jezika stadoše mrmljati protiv domaćih Židova što se u svagdanjem služenju zanemaruju njihove udovice. Dvanaestorica na to sazvaše mnoštvo učenika i rekoše: “Nije pravo da mi napustimo riječ Božju da bismo služili kod stolova. De, pronađite, braćo, između sebe sedam muževa na dobru glasu, punih Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti nad ovom službom, a mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi.”

Prijedlog se svidje svemu mnoštvu pa izabraše Stjepana, muža puna vjere i Duha Svetoga, zatim Filipa, Prohora, Nikanora, Timona, Parmenu te antiohijskog pridošlicu Nikolu. Njih postave pred apostole, a oni pomolivši se, polože na njih ruke.

I riječ je Božja rasla, uvelike se množio broj učenika u Jeruzalemu i veliko je mnoštvo svećenika prihvaćalo vjeru.

Stjepan je pun milosti i snage činio velika čudesa i znamenja u narodu.” (Dj 6, 1-8)

Stjepan đakon

Prva Crkva je rasla brojem učenika. Njezini članovi su bili jednim dijelom domaći Židovi koji su priznavali Isusa Mesijom, ali su i dalje pohađali Hram i poštivali židovske obrede i običaje. Oni time nisu previše kršili Zakon i nisu bili opasni. Drugi dio su činili Židovi grčkog jezika ili helenisti, Židovi iz dijaspore. Oni su prihvatili novu vjeru, ali i oštro se postavili prema Hramu i Zakonu. Ta grupa se buni što se zanemaruju njihove udovice. Udovice su uvijek bile pod posebnom Božjom brigom i skrbi zajednice.

Dvanaestorica sazivaju mnoštvo učenika i predlažu im da izaberu sedmoricu za tu službu. Predložene muževe postave za služitelje u zajednici, pomolivši se i položivši na njih ruke. Pisac Djela apostolskih ne naziva ovu sedmoricu đakonima, ali naglašava važnost služenja (diakonia). Odatle Stjepanu naziv đakon. Stjepan je, dakle, primio poslanje od zajednice. Za njega je rečeno da je bio pun vjere, milosti i snage Duha Svetoga te je činio mnoge znake i čudesa u narodu.

Međutim, Stjepan se nije zadovoljio samo služenjem udovicama, nego koristi svaku priliku da navijesti Isusovo evanđelje. On je radikalno prihvatio novost koju je donio Isus. Odlično poznaje Zakon i Pisma. Želi uvjeriti Židove o potrebi obraćenja i promjene shvaćanja Zakona i Hrama. Isus dokida spasenje po Zakonu jer on dariva milost koja spašava. Više nije potreban rukotvoreni Hram, jer se Bogu treba klanjati “u duhu i istini” (Iv 4, 23).

Kada je jednoga dana Stjepan raspalio masu, bio je uhvaćen i doveden pred Veliko vijeće kao hulitelj. On je iskoristio tu priliku i protumačio smisao židovske svete povijesti u svjetlu Isusa Krista, i to baš onima koji su bili vođe naroda, a koje je Isus često nazivao slijepcima. Njihova tvrdokornost i zatvorenost pred djelovanjem Duha Svetoga mnoge je zbunjivala i sprječavala im put do Isusa. Stjepan ih ne šteti teških i oštih riječi:

“Tvrdovratni i neobrezanih srdaca i ušiju, vi se uvijek opirete Duhu Svetomu: kako oči vaši tako i vi! Kojega od proroka nisu progonili oči vaši? I pobiše one koji su unaprijed navijestili dolazak Pravednika čiji ste vi sada izdajice i ubojice, vi koji po anđeoskim uredbama primiste Zakon, ali ga se niste držali.” (Dj 7, 51-53)

Stjepan mučenik

Stjepanov nastup izazvao je burnu reakciju Vijeća i naroda. Preuzeli su sud u svoje ruke i presudili: kamenovanje, jer Stjepan huli na Boga i buni narod. Ista optužba koju su svalili na Isusa, a kasnije i na Pavla. Stjepanova smrt slična je Isusovoj smrti. On moli za svoje progonitelje kao i Isus. Stjepan izgovara iste riječi predanja kao i Isus na križu, samo s jednom razlikom: Isus svoju molitvu upravlja Ocu, a Stjepan Gospodinu Isusu.

Koja korist od Stjepanovog žestokog, rekli bismo, nepromišljenog nastupa koji mu je donio preranu smrt? Dovoljno je samo reći da je plod njegova mučeništva Savao - mladić koji je tamo negdje u gužvi čuvao ogrtače onih koji su bacali kamenje, i škripao zubima što i on ne može pokazati svoju gorljivost. A onda

Molite Gospodara žetve

je taj Savao postao Pavao - apostol naroda koji je svojim misionarenjem privukao mnoštvo učenika u Crkvu.

Oče,
daj svojoj Crkvi
gorljivih učenika,
koji će upoznati Isusa Krista,
koga si ti poslao.

Oče,
daj svojoj Crkvi
revnih misionara,
koji će gorljivo
naviještati Evanđelje.

Oče,
daj svojoj Crkvi,
hrabrih mučenika,
koji će krvlju posijati
novo sjeme za Tvoje kraljevstvo.

Susret redovnika i redovnica u Somboru

Redoviti godišnji susret redovnika i redovnica SiCG održan je u subotu 30. listopada u karmelskom samostanu u Somboru. U okviru svoje proslave 100. obljetnice crkve i samostana karmelićani su iskazali ljubazno gostoprimstvo ovom skupu. Na susret se okupilo pedesetak Bogu posvećenih osoba iz različitih redovničkih zajednica i mjesta djelovanja. Na početku je sve prisutne pozdravio prior o. **Bernardin Vizmeg**.

Tema susreta bila je: Euharistija - kruh života i snaga zajedništva. Susretu je nazočio nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar** koji je sve prisutne uveo u temu susreta i predsjedao euharistijskom slavlju. Razmišljanje o euharistiji izložio je **p. Tadej Vojnović**. Naglasio je važnost euharistije za rast zajednice. Način slavljenja euharistije odražava stanje u našim zajednicama. Za euharistiju treba odvojiti vrijeme, pripremiti se i uistinu je slaviti. Svaka euharistija se mora dogoditi u konkretnom životu i služenju.

Vrhunac susreta bilo je euharistijsko slavlje u kojem su svi prisutni sudjelovali s većom pažnjom i sabranošću. Također svojim pjevanjem, čitanjem čitanja i molitve vjernika, te prinosom darova. Nadbiskup je u propovijedi naglasio kako nam euharistija daje snagu za radosno svjedočenje nade i ljubavi u našim tako raznolikim sredinama, među ljudima koji su izgubili nadu.

Bratski objed ponudili su karmelićani u svojoj blagovaonici gdje je nakon ručka prior govorio o povijesti crkve i samostana te o tijeku proslave njihova jubileja.

Susret je završio euharistijskim klanjanjem.

s. Blaženka Rudić

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

ESHATOLOŠKI ZNAČAJ PUTUJUĆE CRKVE

“Crkva, u koju smo u Isusu Kristu svi pozvani i u kojoj po Božjoj milosti stječemo svetost, bit će dovršena tek u nebeskoj slavi, kada dođe vrijeme obnove svih (usp. Dj 3,21) te kad se s ljudskim rodом u Kristu potpuno obnovi također i cijeli svijet, koji je usko povezan s čovjekom i po njemu dolazi do svoje svrhe (usp. Ef 1,10; Kol 1,20; 2 Pt 3, 10-13)”. (LG 48,1).

Nakon što smo u prijašnjim brojevima “ZVONIKA” opširno iznijeli nauk koncila o redovništvu i njegovoj ulozi u Crkvi, prelazimo na sedmo poglavlje koncilske Konstitucije (LG), gdje se govori o eshatološkom značaju putujuće Crkve, prema svome konačnom ostvarenju u “eshatonu”. Grčka riječ “eskhatos” označuje “posljednje stvari” koje čekaju čovjeka: smrt, sud, raj ili pakao (usp. *Leksikon ikonografije liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, Zagreb 1979, str. 222). U koncilskom učenju riječ “eskhaton” govori o posljednjim događajima koji se svom jezgrom odnose na osobe i stvari, odnosno svemir, koji će biti obnovljen, zbog povezanosti s osobama i zbog povezanosti s osobom proslavljenoga Krista. Krist je naš veliki “Eshaton”, sažetak svih “posljednjih stvari”.

1. Dovršenje Crkve

Prethodna poglavlja Konstitucije (LG) pokazala su nam mjesto što ga pojedinci i staleži imaju u okviru Božjega naroda. Pokazala su nam naš poziv i naš put svetosti što je i svrha Crkve da svi budemo sveti. Poglavlje sedmo Konstitucije (LG) želi nam pokazati u kojem pravcu jest i mora biti upravljena cijela Crkva, tako da se nitko od nas ne bi zaustavljao na putu kao da je već ovdje na zemlji postigao konačno stanje dovršenja onoga, što je već u Crkvi sada djelotvorno prisutno, ali još u nesavršenom stanju, kao u klici obavijeno velom tajne koja je

svojevremena vjeri. Pri tome se trebamo obazirati na one udove dijela Crkve koji je već stigao na cilj putovanja. To su proslavljeni udovi Crkve, sveci, za nas putujuću Crkvu velika pomoć i poticaj na često napornom i opasnom putu prema veličanstvenom zajedničkom cilju, nebu.

a. Najprije cjelina

Dakle, mi, koji smo kršteni u ime Isusa Krista, dioništvom u božanskom unutaršnjem životu koje nam je poklonjeno “već” ovdje na zemlji, a koje bi uz našu slobodnu suradnju s milošću, trebalo postići svoj potpuni procvat, udijeljeno nam je od Boga ne kao izoliranim pojedincima, nego kao osobama koje su udovi Božjega Kraljevstva i nadnaravnog organizma Crkve namijenjene cijelom ljudskom rodu. Nitko od nas ne smije podcjenjivati činjenicu da je kao osoba određen da se licem u lice susretne s Gospodinom (usp. 1 Kor 13,12) i da “bude ispunjen do sve punine koja dolazi od Boga” (Ef 3,19) te da stigne do dovršenja s uskrsnućem svoga tijela, kako ispovijedamo u Apostolskom Vjerovanju. Svatko od nas kao osoba već sada je Božje dijete i Kristov subaštinik (usp. Rim 8,7). Naše ucjepljenje u Crkvu, kao činjenica da smo udovi Kristova otajstvenog tijela, odnosno samog proslavljenog Krista, ne oduzima nam našu osobnost, kao kad bismo bili učlanjeni u neki samo fizički organizam. No ne smijemo niti zaboraviti činjenicu da svoj osobni udio u Božjem životu imamo samo kao udovi Kristova otajstvenog tijela i samo kao takvi dobivamo Božji život, u kojem kao osobe dolazimo u dodir s osobnim Bogom. Zato se trebamo boriti da zajedno sa svojom glavom Kristom i od njega oživljeni činimo “cjelovitog Krista, glavu i udove” kako uči sv. Augustin. Radi se, dakle, o dovršenju cijele Crkve, koje obuhvaća čitavo čovječanstvo, cijele povijesti spasenja. Krist nas poziva u zajedništvo Crkve da bi

nam svima u krilu tog zajedništva podjeljivao svetost koja će se u punini rascvati u konačnoj sreći. Ovdje se radi o kruni i vrhuncu nauke o Kristu kao dovršitelju stvaranja i spasenja. Radi se o posljednjim događajima koji se odnose na nas kao osobe. Ukoliko u tome budu zahvaćene i “stvari”, odnosno svemir, to će biti samo zbog povezanosti s osobama i zbog povezanosti s osobom proslavljenog Krista. Dionici smo eshatona “već” ovdje na zemlji, ali “ne još” potpuno jer nismo još prešli u onostranost kamo su nas pretekli Krist, Marija, sveti, naši pokojnici. Ova dva teološka termina: “već” i “ne još”, pratit će nas kroz učenje sedmog poglavlja Konstitucije (LG) i upućivati kako moramo uvijek biti spremni, odnosno imati ulja u svojim svjetiljkama da, kada iznenada dođe Zaručnik, budemo budni i s upaljenim svjetiljkama uđemo u svadbenu dvoranu. Mi koji činimo zemaljsku Crkvu, nismo odijeljeni od one nebeske Crkve. Mi smo svi jedan Božji narod i jedno otajstveno tijelo Isusa Krista. To je sjedinjenje koje postoji između nas putnika i nebesnika. Zato su sveci u nebu od velike koristi cijeloj Crkvi.

b. Nebeska slava

Koncil uči da će Crkva postići dovršenje “tek u nebeskoj slavi”. Riječ “Slava” odnosi se na Boga i nebo. Slava s kojom se povezuje i izraz “proslava” koja pripada Isusovoj ljudskoj naravi pri uskrsnuću i u kojoj će, ovisno o Kristu, imati dijela na svršetku vremena svi otkupljenici, jest nezamjenjiv atribut Božjega Bića. Bog je SLAVA, Veličanstvo, Sjaj. Takvoj biti pripada i Krist. Slava je spasenjsko dobro, slava je sažetak svih otkupljenih dobara, posljednji cilj svih vjerujućih i krštenih. Slava u Svetom pismu nikako ne znači samo ugled što ga netko uživa u široj javnosti, nego je to unutarnja stvarnost Božje veličine i objava te moći i sile. Crkva će biti dovršena kad se kod Kristova ponovnog dolaska u slavi na Crkvi i u njoj u punini objavi i dođe do izražaja “Božja slava” o kojoj govori knjiga Otkrivenja (21, 11).

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Rađaju se djeca (2)

Za naše kršćanske pojmove brak patrijarha Jakova izgleda neprihvatljiv. Ali tek će Isus vratiti brak u njegovo prvobitno stanje i reći svojim suvremenima: "Zar niste čitali: Stvoritelj muško i žensko stvori ih" (Mt 19,4). Osim toga, Knjiga postanka jasno ističe da je Jakov volio Labanovu kćer Rahelu i da je za nju radio sedam godina ali da ga je Laban izigrao i podmetnuo mu svoju stariju kćer Leu. Istom, nakon toga, dao mu je i voljenu Rahelu za koju je morao raditi još sedam godina. I tako se Jakov našao u braku s Leom koju nije volio i Rahelom koju je volio.

Lea postaje majka

Strašno je i mučno živjeti u braku kad nisi voljen. Jakovljeva žena Lea svakodnevno je zbog toga trpjela. A trpjela je i zbog svoje tjelesne mane a to je bila slabost očiju (usp. Post 29,17) te je možda bila i neugledna što možemo zaključiti iz opisa njene mlađe sestre Rahele koja je bila "stasita i lijepa". I dogodilo se ono što se uvijek događa: Bog gleda i uzdiže one koji trpe. Tako je to bilo i u ovom slučaju: Jahve Bog pogledao je Leu i "učinio je plodnom" dok se za Rahelu kaže: "a Rahela neplodna" (verahel 'aqarah, u hebr. je to nominalna rečenica bez glagola!). Rodio se prvorođenac Ruben (hebr. re'u ben - gledajte, sin!) čije je hebrejsko značenje pisac proširio u "Jahve je vidio moju nevolju!" Lea je ponosna, postala je majka i darovala Jakovu sina prvorođenca. No to nije sve! Kad Bog daje, daje u obilju. Lea opet postaje majka i rađa svog drugog sina a to je Šimun što tumači kao "Jahve je čuo" (hebr. šam'a - čuti). Rađaju se patrijarsi budućeg naroda Božjega. Lea poklanja Jakovu i trećeg sina i naziva ga Levi jer se nada "moj muž će se meni prikloniti". Rodio se i četvrti sin te ga prozva Jehudah ili kako mi kažemo Juda ("ovaj put hvalit ću Jahvu"). I tada je sve stalo, rađanja su prestala.

Raheline muke

Kako se za sve to vrijeme osjećala voljena a neplodna Rahela? Muke se bile neopisive. Ako na istoku žena išta želi onda je to: pokloniti svome mužu sina. Rahela trpi. Trpi što joj je Bog zatvorio krilo i nema poroda. Trpi što svakog

dana gleda Leu i njezine sinove kako se igraju sa svojom majkom i vesele svoga oca. Trpljenje je svakog dana raslo i prijetilo uništenjem Rahele što je dramatično izrečeno kratkom Rahelinom rečenicom: "Daj mi djecu! Inače ću svisnuti!" U izvornom tekstu naslućujemo prijetnju samoubojstvom (hebr. gl. me-tah).

Jakov, njezin muž svakodnevno gleda kako raste njezina muka ali ga je ovaj Rahelin zahtjev razbjescio. U njegovim se riječima vidi nemoć da joj pomogne, bol koju zajedno s njom osjeća, ali i reakcija na bogohulni zahtjev da joj on daje sinove. Što on može kad joj je Bog uskratio plod utrobe? "Zar sam ja namjesto Boga?"

Posuđena majka

Ne smijemo se stoga čuditi što Rahela iz svoga očaja pribjegava neobičnom načinu da postane majka. Ona svome mužu Jakovu nudi svoju sluškinju Bilhu. Kad ona začne i kad se dijete bude trebalo roditi, roditi će se tada - kaže Rahela - "na mojim koljenima". Postojao je, naime, način materinstva kojem su pribjegavale nerotkinje, a to je obred "roditi na koljenima". U času kad je posuđena majka rađala dijete ona je to činila na koljena nerotkinje koja je tako zakonski postajala majka jer su dijete, koje se rađalo, prihvaćala njezina koljena.

I sluškinja Bilha rodila je na Rahelinim koljenima pa stoga Rahela zakonski pravo kaže: "Uslišao je (Jahve) glas moj i dao mi sina" (Post 30,6). I tako se rodio Dan (ime mu na hebr. znači sudac). Evo i drugoga sina kojega sluškinja Bilha rodi za Rahelu a ona mu nadjene ime Naftali (hebr. hrvanje) jer, kako reče: "Žestoko sam se borila sa svojom sestrom, ali sam pobijedila."

Lein odgovor

Sestre su ušle u žestoko rivalstvo. Lea, vidjevši da je prestala rađati, pribjegava istom sredstvu: daje svom mužu Jakovu svoju sluškinju Zilpu. Tako se rodio Gad (hebr. sreća) a Lea je uzviknula: "Koje sreće!" Zilpa je Lei rodila još jednoga sina na što je ona uskliknula: "Blago meni! Žene će me zvati blaženom!" Prozvala ga je Ašer (hebr. blaženi).

Bilo je to jednog popodneva u vrijeme pšenične žetve. Mali Ruben koji je imao šest godina donio je svojoj majci Lei s polja ljubavčice. To su bili plodovi biljke kojoj se pripisivalo svojstvo afrodizijaka. Lea se obradovala, a kako je to bilo u prisustvu Rahele ona zamoli svoju sestru da joj dade jedan dio plodova. Lea je oštro reagirala: "Zar ti nije dosta što si mi oduzela muža pa još hoćeš da od mene uzmeš i ljubavčice moga sina?" Ali ipak su se nagodile. Rahela joj ustupa svoj red i Jakov će večeras ući k njoj a za uzvrat Lea će joj dati od plodova ljubavčica.

Lea opet postaje majka

"Bog usliša Leu", izvještava nas pisac i ona Jakovu rodi sina Jisakara (hebr. Jisaskar, ime je teško prevodivo, vjerojatno nagrada). Lei je krenulo. Opet začne i rodi sina Zebuluna (hebr. izvedeno od zebed, dar). Lea je sretna, sva lebdi i kliče: "Sada će mi moj muž dati darove, ta rodila sam mu šest sinova" (neki Zebulun prevode kao oduševljen, egzaltiran!).

Pisac nas izvještava da je Lea rodila i jednu kćer. O njoj se govori bez posebnog događaja i oduševljenja. Dali su joj ime Dina (na hebr. Dina znači sud). U patrijarhalnom dobu ovakav šturi izvještaj o rođenju kćeri ne začuđuje. Sin je bio onaj koji će nastaviti pleme i nositi dalje očevo ime. Kćeri su se udavale i odlazile.

Bog se sjetio Rahele

Tim riječima počinje mali izvještaj o Rahelinom pravom materinstvu. Bog je onaj koji poziva u život i pisac nas izvještava: "Bog je usliša i otvori njezinu utrobu." Sve je ove godine braka nosila u sebi svoju bol nerotkinje. Osim toga u Izraelu je to bilo i sramota. Nije se tada još ništa znalo o neplodnosti muškarca pa je sva krivnja padala na žene koje su s mukom nosile svoju bol i biljeg neplodnosti. Kako je Rahela sada sretna. Začela je! Rodila je sina čije je ime obilježila svojom molitvom: "Neka mi Jahve pridoda drugog sina!" Prozvala ga je Josip (hebr. Jahve je pridodao).

I evo pred nama 11 Jakovljevih sinova! Oni će postati rodozačetnici 12 plemena Izraelovih. Ali gdje je 12.? On se još nije rodio. Njega će nakon dugog vremena i mnogih događaja koji će slijediti roditi Rahela i s njime u porodu umrijeti. Bit će to već u Palestini u blizini Efrate (Betlehema) gdje je i danas Rahelin grob. Nadjenut će mu ime Ben Oni a njegov otac Jakov prozvat će ga Benjamin. I to je 12. patrijarh i rodozačetnik Božjega naroda Izraela.

(U sljedećem broju: Jakov i Laban)

Uređuje: Katarina Čeliković

DOĐI, ISUSE! DOLAZI VRIJEME NADE!

Tko još od vas ne zna da je Advent vrijeme Došašća, tj. iščekivanja? Sigurno ste slušali svog župnika ili časnu sestru ili vjeroučiteljicu kada su vam pričali na vjeronauku da smo na kraju ove godine i da se približava za djecu sigurno najradosniji blagdan, da, pogodili ste - Božić!

Ali, znam da ćete uskoro početi razmišljati i kako se pripremiti za ovaj blagdan. Predlažem vam na ovim stranicama nekoliko lijepih ideja - od onih vanjskih do onih duhovnih. Samo su ČETIRI KORAKA do Božića. To vrlo važni koraci. Oni moraju biti sigurni jer idemo u susret Isusu. Njega ćemo često u Došašću doživjeti: Dođi, Isuse! Zato i kažemo da živimo u vremenu nade jer ga stalno iščekujemo.

Dok čekate Isusovo rođenje, želim vam puno duhovnih radosti. A te se radosti postižu dobrotom i ljubavlju prema drugima. Imat ćete šanse to svaki dan iskusiti.

Vaša Zvončica

USUSRET SV. NIKOLI

**Budi uvijek spreman davati,
I nikad nemoj škrtu mjeriti svoje darove!
Znaj da tvoja smrtna košulja
neće imati džepova!**

sv. Nikola

U blizini roditeljske kuće sv. Nikole imao je svoj dom neki čovjek, nekad bogat, ali je, izgubivši carsku službu, izgubio skoro sav imetak i postao siromah. Imao je tri kćeri koje bi se mogle udati jer su lijepe i pristale, ali im ne može dati miraza.

I nesretni otac odluči trgovati ljepotom i mladošću svojih kćeri da tako nešto zaradi. One se jadnice usrdno pomoliše Bogu da ih izbavi od toga zla i spasi njihovu čast i poštenje.

I sveti je Nikola nekako doznao za tu crnu odluku nesavjesnog oca pa uzevši vrećicu, napuni je dukatima, umota u platno i, prišuljavši se noću potajno do kuće onog nesretnika, ubaci zamotak kroz prozor, brzo se udaljivši. Možemo lako zamisliti kako se otac onih djevojaka začudio kad je ujutro našao onoliki novac. Prebroji ga i reče: "Otkuda ovo ovdje?" Razmišljajući dođe do uvjerenja da mu je to ubacio neki prijatelj jer je svako drugo tumačenje bilo nemoguće. Vidjevši kako je svota upravo dostatna da časno udade jednu kćer, opremi je i miraz joj dade. Kad li se ono dogodi i po drugi put; nađe, naime, jednog jutra i drugu vrećicu s dukatima. Spremi on i srednju kćer. A kad je i to bilo gotovo, sve mu je nešto govorilo da će onaj dobrotvor i po treći put doći pa ga je u zasjedi čekao nekoliko noći. I doista, baš kad sv. Nikola ubaci svoj dar i za najmlađu kćer, skoči otac, stigne neznanca i prepozna u njemu Nikolu. Unatoč svem zaklinjanju neka šuti, sretni otac nije imao preče brige negoli razglasiti što mu je učinio Nikola - prijatelj sirotinje.

A kod koga je naučio sv. Nikola tu divnu krepost ljubavi?

Odgovor: Kod Učitelja i uzora ljubavi, kod Isusa Krista!

UZ GODINU EUHARISTIJE

PAPINA PORUKA MINISTRANTIMA

Kada djeca i mladi radosno i poletno vrše službu oko oltara, oni svojim vršnjacima pružaju rječito svjedočanstvo o važnosti i ljepoti Euharistije. Zahvaljujući izrazitoj osjetljivosti mašte, vlastitoj njihovoj dobi, te uz pomoć tumačenja i primjera svećenika i odraslijih prijatelja, i oni najmanji mogu rasti u vjeri i oduševiti se za duhovne stvarnosti.

Započela je Godina Euharistije. U tom su duhu djeca 4. razreda OŠ "Vladimir Nazor" iz Đurđina na satu vjeronauka pisala o svom doživljaju sv. mise. Evo nekih njihovih razmišljanja.

* **Srđan Županek** - Moj omiljeni dan je nedjelja zato što ja ministriram i ponekad zvonim. U početku sam bio stidljiv, ali sada sam sretan.

* **Kristina Baraković** - Na sv. misi volim kada dođe vrijeme kada primamo hostiju. Volim kada pjevamo "Glasnik Velikoga Kralja".

* **Matej Dulić** - Svake nedjelje ministriram. Ponekad držim svijeću dok velečasni čita evanđelje. To mi se sviđa.

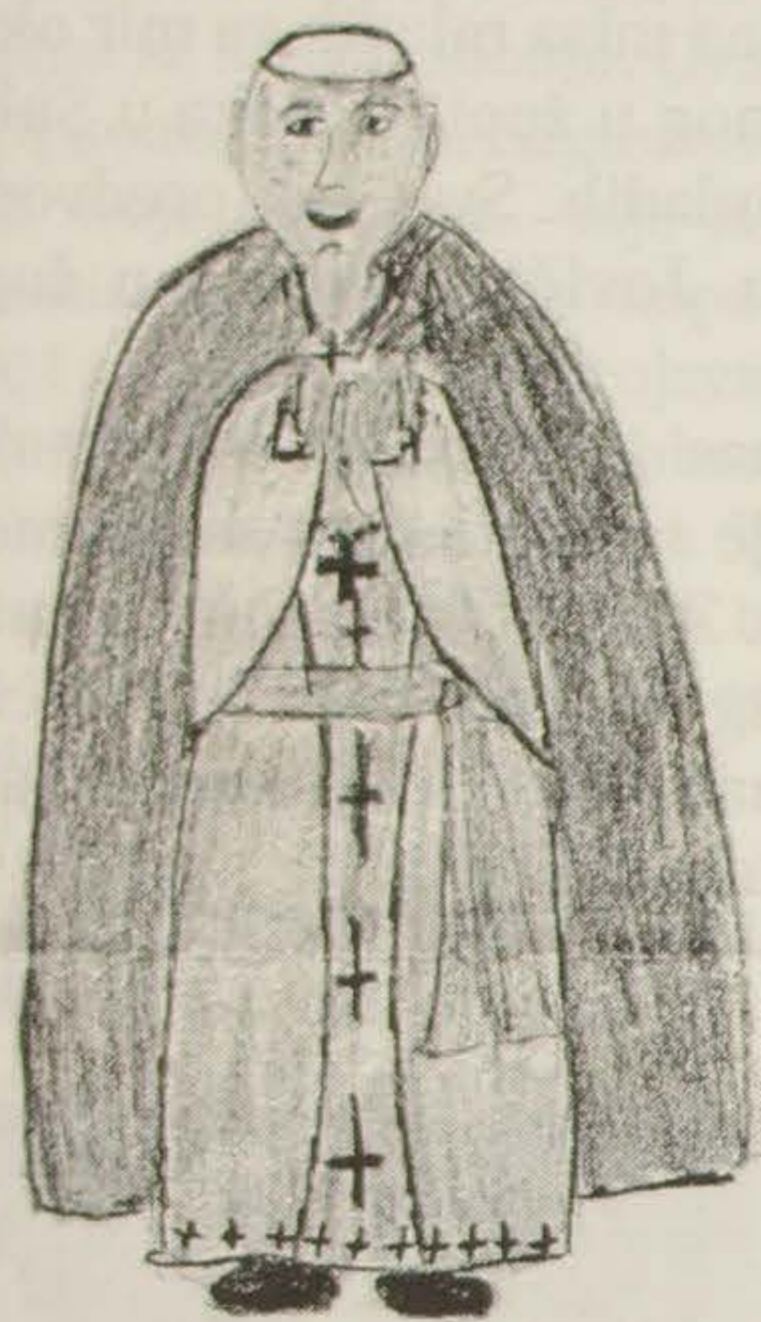
* **Jelena Stantić** - Volim sudjelovati u sv. misi i slušati Božju riječ. Najviše volim blagdane uz koje idu neki naši običaji.

* **Andrea Dulić** - Iz čitanja na sv. misi možemo dobiti neki savjet, a savjeti uvijek dobro dođu. Ja na sv. misi ne bih ništa mijenjala zato što mi se čini predobro, jer je jako lijepo. Mislim da se nitko na svijetu ne bi pokajao da dođe na misu.

* **Paulina Kovač** - Kada odem na sv. misu prekrizim se i uđem u klupu. Kad počne misa Marija svira, a mi svi pjevamo. Poslije pičesti molim "Očenaš".

I druga vaša razmišljanja o sv. misi - Euharistiji redovito ćemo objavljivati na ovim stranicama, a one najljepše misli bit će u Subotičkoj Danici za 2005.

ZA PAPIN DAN

Mirjana Vukmanov Š., IV-b Bikovo

SVI SVETI

Prvog studenog je veliki svetac koji svi zovemo Svi sveti.

Toga dana posjećujemo groblje.

Moji roditelji i ja išli smo prvo na groblje u Donji Tavankut, zaitm u Bajsko i na kraju u Kersko groblje. Obišli smo našu rodbinu, odnijeli im krizanteme, zapalili svijeće i poškopili grob svetom vodom.

Svi sveti je dan kada se svi rado sjećamo naših predaka. Ne treba zaboraviti naše pokojnike i uvijek trebamo posjećivati njihove grobove.

Martina Stantić
OŠ "Matko Vuković", Subotica

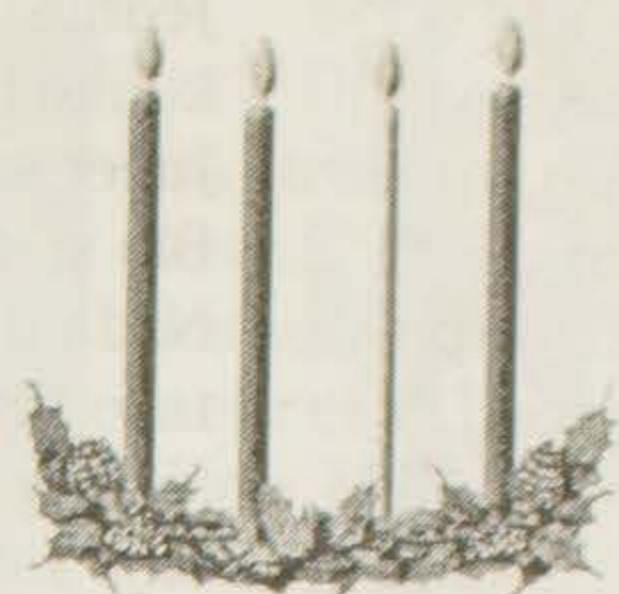

Snežana Romak, IV-b Bikovo

ADVENT U ČETIRI KORAKA

Do Božića nas dijele samo četiri koraka! Četiri nedjelje Došašća. Imamo najbolje vrijeme da:

- idemo na zornice
- da se popravimo
- da izvana pripremimo došašće
- da upalim svijeću života

Zornice

U mnogim našim crkvama ujutro prije škole ili posla žurit će mnogi ranoranioci na mise zornice. U ovom se koraku najviše postiže: čuje se Božja riječ, pristupa se Euharisitji, molitva.

Rad na sebi

Ako želim biti bolji to znači da moram VIDJETI onoga pored sebe i pokušati biti ljubazan i dobar prema njemu. To naročito vrijede za bolesnike za koje bi tvoj posjet bio vrijedan kao zlato.

Adventski vjenčić

E, to je ono svima drago i lijepo. Neka u kući bude mjesto za adventski vjenčić. On je uvijek POZIV NA MOLITVU u obitelji. Stavite ga u sredinu stola ili možda u prozor.

Plete se od zimzelenog lišća ili grančica. Tako je pleten da nema početka ni kraja pa označuje Boga koji je vječan. U vijenac su usađene četiri svijeće; one označuju četiri godišnja doba, odnosno četiri razdjelnice u ljudskoj povijesti: stvaranje, utjelovljenje, otkupljenje i svršetak, a ne samo četiri adventske nedjelje. Prve nedjelje se pali prva svijeća i tako redom da do Božića gore sve četiri.

Svijeća života

Kažu da se najviše ljudi boji mraka. Vi upalite svijeću. Napose onda kada molite. Vaša će se svijeća života upaliti svaki put kada učinite neko dobro djelo. Ako to budete činili dovoljno često, oko vas će stalno biti svjetlo. Tada će vas svi voljeti. A kada ste u svjetlu, vi već imate život vječni.

BOŽIČNA NAGRADNA IGRA

Odgovor sigurno znate. Hitno ga pošaljite na adresu:
Uredništvo Zvonika, Beogradski put 52, Subotica,
a nagrade ćemo izvući na Materice

KUPON ZVONIKA br. 121

Godina koju je Sv. Otac proglasio 17. listopada

zove se:

Ime i prezime

Adresa.....

PISMO PRIJATELJA

Morao sam ti se javiti.
 Jednostavno sam morao to učiniti da ti kažem
 koliko te volim i brinem se za tebe.
 Jučer sam te vidio kako šetaš s prijateljima.
 Bio si sretan i nasmijan.
 Nadam se da ćeš uskoro poželjeti i sa mnom
 tako šetati. Čekao sam da mi se javiš.
 Nisi to učinio.
 Nije važno, ja te i dalje volim.
 Sljedeće sam ti jutro priredio predivan izlazak sunca.
 Ali ti si se probudio kasno. Žurno si se
 spremio i trčao u školu.
 Išao sam tužan, ali nisam gubio nadu.
VOLIM TE!!!!!!!!!!
 Pokušao sam ti to reći svakog jutra, popodneva i noći.
 Moja ljubav spram tebe dublja je od svih mora.
 Kad bi me bar poslušao.
 Molim te, javi se uskoro.
 Pa makar to trajalo na trenutak, ipak mi se javi.
 Ja ću te čekati - jer te volim i brinem se
 za tebe.

Uredio: Petar

Tvoj prijatelj - Isus

Misa mladih za mir

Još jedna misa mladih za mir okupila je 5. studenog u župi sv. Roka u Subotici tridesetak mladih. Sv. misu predvodio je vlč. Goran Jovičić, kapelan u župi sv. Jurja.

Iako nas je bilo tridesetak, otkrili smo kako je teško iznijeti svoju molitvu pred svima. Znamo da su mnoge molitve ostale neizgovorene u našim srcima... Otvorimo naše srce drugima i bez straha izrecimo našu molitvu.

Agi

U susret događajima

MISA MLADIH ZA MIR

3. XII. u 20 sati
 crkva Isusova Uskrsnuća

TRIBINA MLADIH

21. XII. u 19 sati
 Katolički krug
 predavač: vlč. Ivica Čakić
 tema: Euharistija

TRIBINA MLADIH

OPSIJEDNUTOST I EGZORCIZAM

Na Tribini mladih, 17. listopada, o vrlo zanimljivoj temi "Opsjednutost i egzorcizam", govorio je dr. Oszkár Csizmár, kapelan u župi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu.

U želji da makar malo približimo ovu vrlo ozbiljnu temu, navodimo nekoliko važnih misli. Opsjednutost je pojava kada zla duhovna bića zaposjednu tijelo neke osobe tako da ona više ne

može vršiti svoju volju jer se zli dusi koriste njezinim tijelom, ali samo tijelom. Samo Bog može nastaniti dubine naše duše, Bog - Ljubav, a nikako zlo. Dakle, đavao i pali anđeli služe se tijelom čovjeka koga zaposjednu. On je tada potisnut i ničega se kasnije ne sjeća.

Đavao i pali anđeli su u najnesretnijem stanju od svih bića. Oni su zavidnici jer zavide čovjeku na mogućnosti da dođe do raja odakle su se oni strmoglavili. Oni su prvi uzročnici opsjedanja čovjeka. Drugi je razlog što Bog đavlu ipak ne dopušta da radi što hoće jer bi on za par sekundi uništio svijet. Bog ga je porazio upravo preko čovjeka, čovjekova tijela, tijela Isusa Krista. Sotona želi da mi mislimo da on

ne postoji kako bismo bili podložniji njegovu utjecaju, a Bog nam ga otkriva dopuštajući opsjednutost. Postoje i vrata na koja sam čovjek dopušta đavlu da uđe. Prva vrata su smrtni grijeh i grijesi uopće. On se skriva i podupire grijeh. Zato je važno često se ispovijedati! Tamo gdje je leš tamo su i lešinari. Sotona se nalazi tamo gdje je najveća uvreda. Ako Bog dopusti opsjednutost onda je to kazna i velika pedagoška pouka. Druga su vrata čovjekova samovolja i podložnost. Neki sklapaju i savez s đavolom misleći na korist a zapravo srljaju u propast.

Spiritizam i zazivanje duhova otvaraju vrata pakla i dopuštaju zlim dusima da dođu do nas. Bijelom se magijom pomoću đavla želi ostvariti dobitak, a crnom magijom se zaziva zloduh da bi naudio nekoj osobi. Sotonske sekte su sve brojnije, klanjaju se sotoni, a on čini sve da čovjeka odvraća od Boga.

Znakove opsjednutosti nekad je vrlo teško otkriti, a ponekad su lako uočljivi, kao kad je u pitanju spontana mržnja prema svemu svetom.

Egzorcizam je istjerivanje zloduha pod Božjom zaštitom. Nekad je za to potrebno puno vremena, ovisno o tome koliko se moli za opsjednutog te o duhovnoj pripremi egzorciste. Sigurno je ovo krnji izvještaj, no ima o tom puno kršćanske literature koja vam može pomoći. Budni budite, jer đavao, kao ričući lav, obilazi tražeći koga da proždre i molite za one koji imaju problema.

Ivana Matoš

Kako susresti Krista?

Svi smo mi barem jednom nedjeljno na svetoj misi. Međutim, mladi često zaboravljaju da je cilj svete mise susret s Isusom Kristom koji se događa u Euharistiji. Da bismo se susreli sa živim Bogom, prvo i neophodno je da se susretnemo sa samim sobom. Ovaj prvi korak je najteži jer je potrebna jaka volja i dobra koncentracija. Sagledati svoju nutrinu, svoje pobjede i poraze, iskreno okajati svoje pogreške - nije lako. Međutim, preskočimo li ovaj prvi susret, svetu misu doživljavamo nepotpuno i najčešće je provedemo razgledajući kipove i svete slike ili odbrojavajući minute koje nas dijele do izlaska iz crkve.

Susrevši se sa samim sobom, vođeni pjesmom i molitvom, u Euharistiji se susrećemo s Isusom Kristom. Uopćeno govoriti o ovom susretu je nemoguće jer ga svaki čovjek doživljava na jedinstven i neponovljiv način. Jedno je sigurno - on je predivan i omogućava nam da se iz dana u dan radujemo, pomažemo ljudima oko sebe i pružamo osmjehe koji nam možda neće biti uzvraćeni.

Sljedeći put, prije nego odete na svetu misu, pomolite se i prepustite Duhu Svetom da vas vodi kako biste uistinu susreli dobroga Boga, čuvali i nosili Ga u svom srcu, a On zna što vam je potrebno.

Nevena

Ivan Merz - misli

Upravo sada trebam duševne snage, trebam crpiti iz nepresahljivog vrela Ljubavi, iz one svesilne moći Euharistije.

Sve veličanstvene molitve i pjesme, sva vaša razmatranja, svi vaši čini tijekom dana moraju biti kristocentrični, moraju biti usmjereni prema tom jedinom času vašega dnevnoga života - sv. Pričesti.

Zašto je pile prešlo cestu?

UČITELJICA

Da dođe na drugu stranu.

PLATON

Za više dobro.

ARISTOTEL

U prirodi je pileta da prelazi cestu.

KARL MARX

To je povijesna nužnost.

SADDAM HUSSEIN

To je bio isprovocirani čin pobune i sasvim smo opravdano ispustili 50 tona nervnog plina na njega.

HIPOKRAT

Zbog viška ravnodušnosti u gušterači.

MARTIN LUTHER KING

Imam viziju svijeta u kojemu će svi pilići biti slobodni da prelaze cestu, a da se pritom njihovi motivi ne dovode u pitanje.

MOJSIJE

Bog siđe s neba i reče piletu: "Ti ćeš prelaziti ceste".

FOX MULDER

Vidjeli ste pile vlastitim očima kako prelazi cestu. Koliko još pilića mora prijeći cestu da biste povjerovali?

RICHARD NIXON

Pile nije prešlo cestu. Ponavljam: pile NIJE prešlo cestu.

MACCHIAVELLI

Bitno je da je pile prešlo cestu i to opravdava svaki motiv koji je ono moglo imati.

JERRY SEINFELD

Zašto itko prelazi cestu? Zašto se netko ne zapita, na kraju krajeva, zašto se pile uopće vrzmalo tuda?

SIGMUND FREUD

Sama činjenica da vas uopće zanima zašto je pile prešlo cestu otkriva vašu seksualnu nesigurnost.

CARLOS VESTENDORP

To je jedini put koje pile može prijeći uzimajući u obzir Daytonski sporazum.

BILL GATES

Upravo smo izdali novi PileOffice 2001 koji ne samo da će prelaziti ceste, nego će ležati na vašim podacima i čuvati ih.

OLIVER STONE

Pitanje nije zašto je pile prešlo cestu, nego tko je još prešao dok smo mi bili zaokupljeni piletom.

CHARLES DARWIN

To je bio logičan korak nakon silaska s drveta.

ALBERT EINSTEIN

Je li pile prešlo cestu ili se cesta pomicala ispod pileta, zavisi od vašeg položaja u referentnom sustavu.

BUDDHA

Postavljanje tog pitanja negira našu vlastitu pileću prirodu.

ERNEST HEMINGWAY

Da umre... Na kiši... Samo...

BILL CLINTON

Ja nisam imao nikakvu nemoralnu vezu s tim piletom.

ISAAC NEWTON

Pile koje se nalazi u stanju mirovanja

ostat će na jednom mjestu. Pile koje se kreće u nekom referentnom sustavu prelaziti će ceste.

DARTH VADER

Pile nije moglo odoljeti moći tamne strane.

KAPETAN KIRK

Ceste... Krajnje granice... Ovo su putnici USS Jajagera.

Njihova petogodišnja misija je otkrivanje novih civilizacija i hrabri odlazak tamo kuda nijedno pile nije otišlo.

STALJIN

Ne zanima me, samo ga uhvatite! Trebaju mi jaja za omlet...

SALVADOR DALÍ

Riba.

RENNE DESCARTES

Mislim, dakle pile postoji!

GROUCHO MARX

Pile? Koja je poanta priče? Pa, ja sam imao ujaka koji je mislio da je pile. Ujna se umalo razvela od njega, ali ipak, trebala su nam jaja.

CEZAR

Da dođe, vidi i pobijedi.

ADOLF HITLER

Htjelo je pobjeći od plinske komore.

IVA BAČIĆ

Zato da bi stiglo tamo kud je krenulo.

SLAVEN

Jer ju nije moglo preletjeti.

DIJANA

A zašto nitko ne pita pile????????? Osim toga, zašto da ne?

Uredio: Petar

1. NEDJELJA DOŠAŠĆA

- Zaustavi se, stanil Stalnim, jednakim koračanjem nećemo nigdje stići. Dalje ćemo ići jedino ako znamo biti strpljivi i ako znamo uočiti svoje greške. Stoga nemojmo za srećom trčati kao za leptirom, nego budimo zahvalni za sve što nam je dano.

2. NEDJELJA DOŠAŠĆA

- Slušanje je velika karizma: imati dar slušanja znači biti mudar. Da li ste ikada razumijeli poruke svojih starijih? Ako niste: SLUŠAJTE. Slušati druge znači slušati Gospodina.

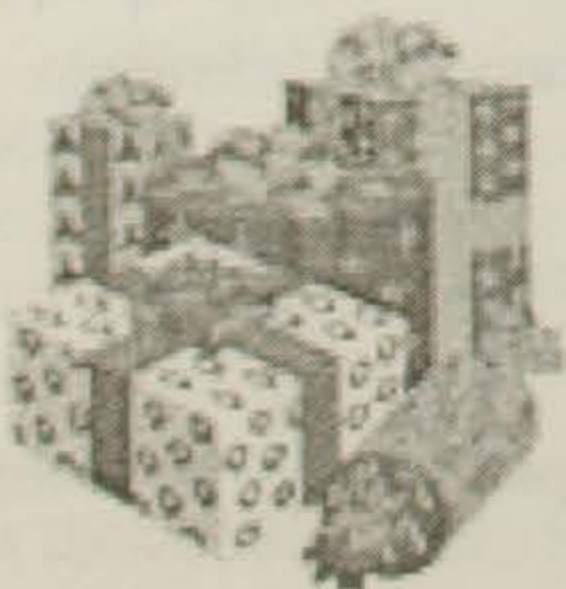
NAOČALE BISKUPA NIKOLE

Ja vjerujem u svetog Nikolu. Ne u Nikolu iz robnih kuća, u Djeda Mraza sa svijetlećim reklamama koji služi isključivo povećanju prometa. Pravi Nikola nalazi se u velikoj opasnosti da mu reklama ne dođe glave. Naime, reklamom se čudo spontane dobrote iskorjenjuje na upravo brutalan način.

Molim svetog biskupa Nikolu da velikim ljudima donese naočale, pomoću kojih bi manje gledali na sebe a više na druge: kod kuće, na radnome mjestu, u javnosti, posvuda. Molim svetog Nikolu da im podari veliko srce.

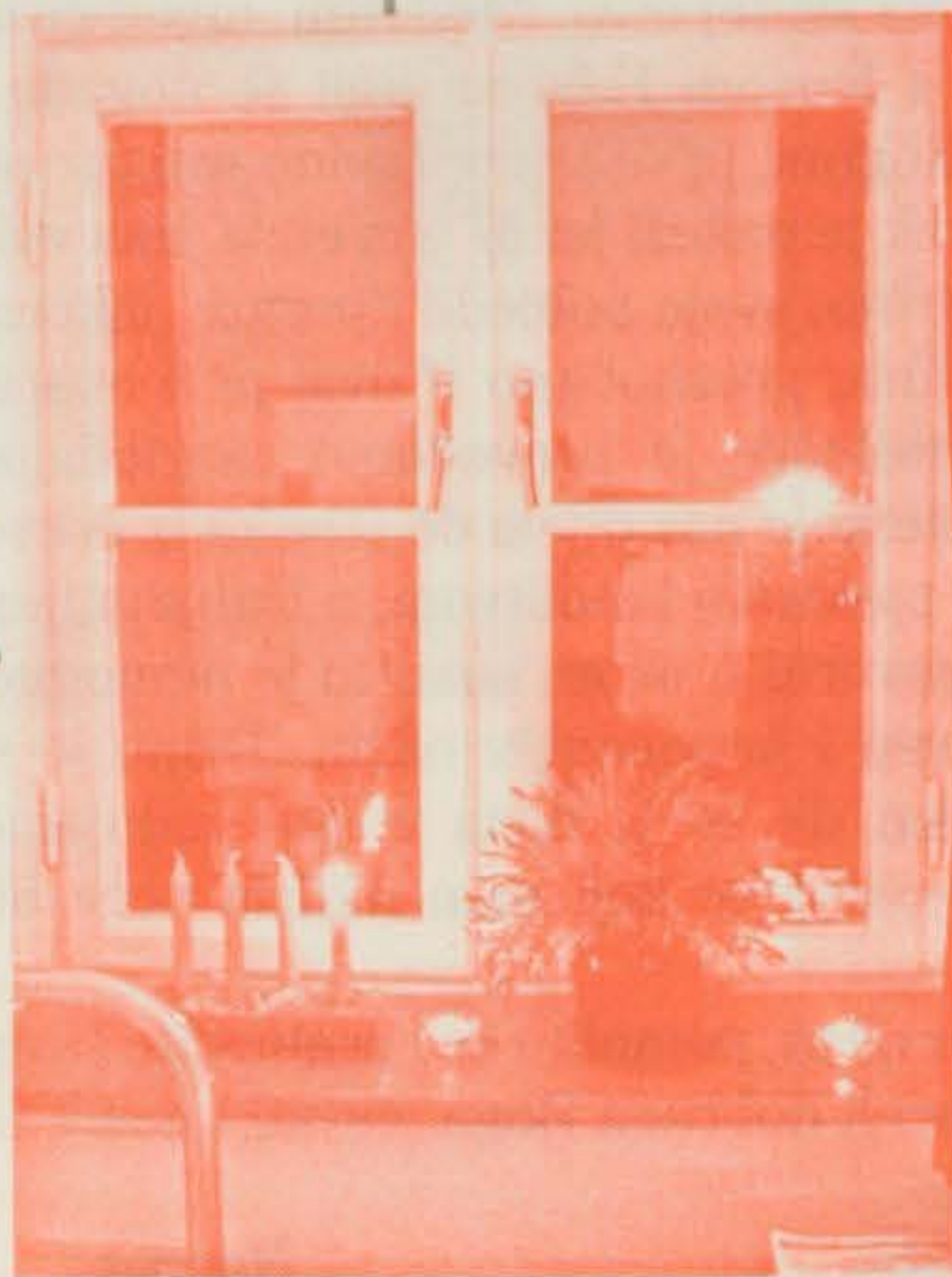
I još nešto: pomozite svetom Nikoli da svoje darove što bolje podijeli. Nikola želi podati nešto i siromašnim ljudima, djeci i starima. A za to si mu potreban - UPRAVO TI !!!

/Phil Bosmans/

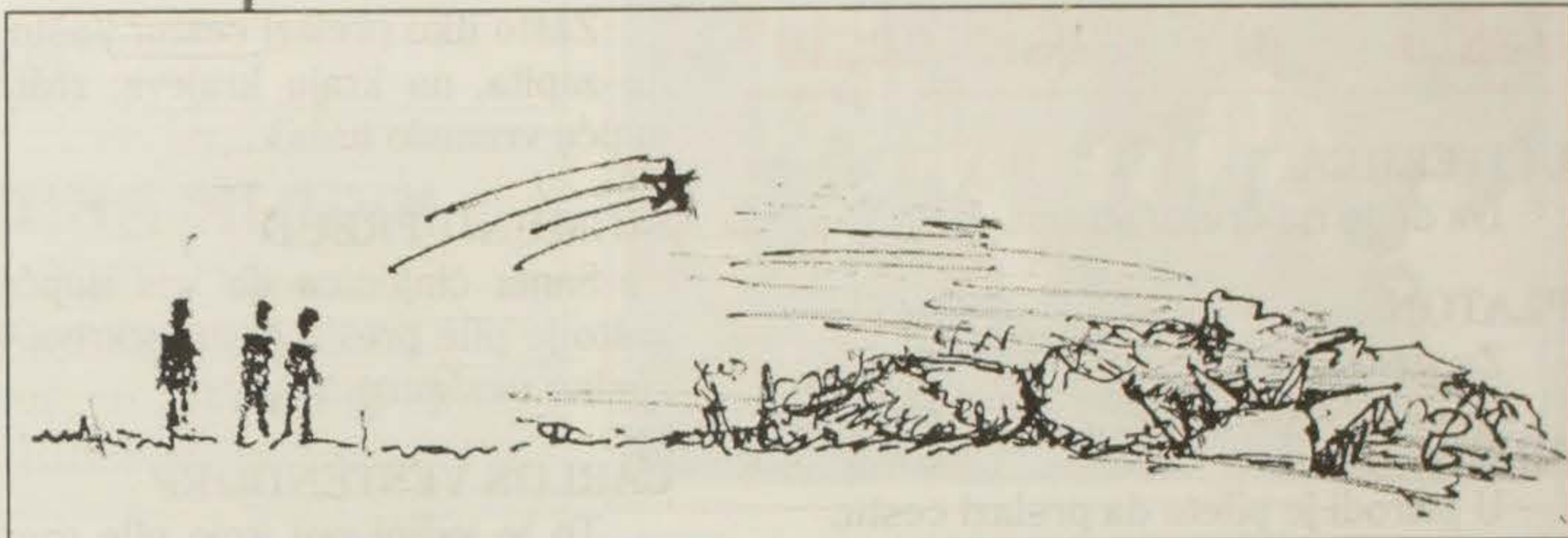
3. NEDJELJA DOŠAŠĆA

- Znakove i mi danas moramo prepoznati. Krist živi po znakovima. Šalje nam ih svaki dan preko ljudi, prirode, radosti i tragedije... Vidimo li ih? Zagledajte malo bolje i vidjet ćete.

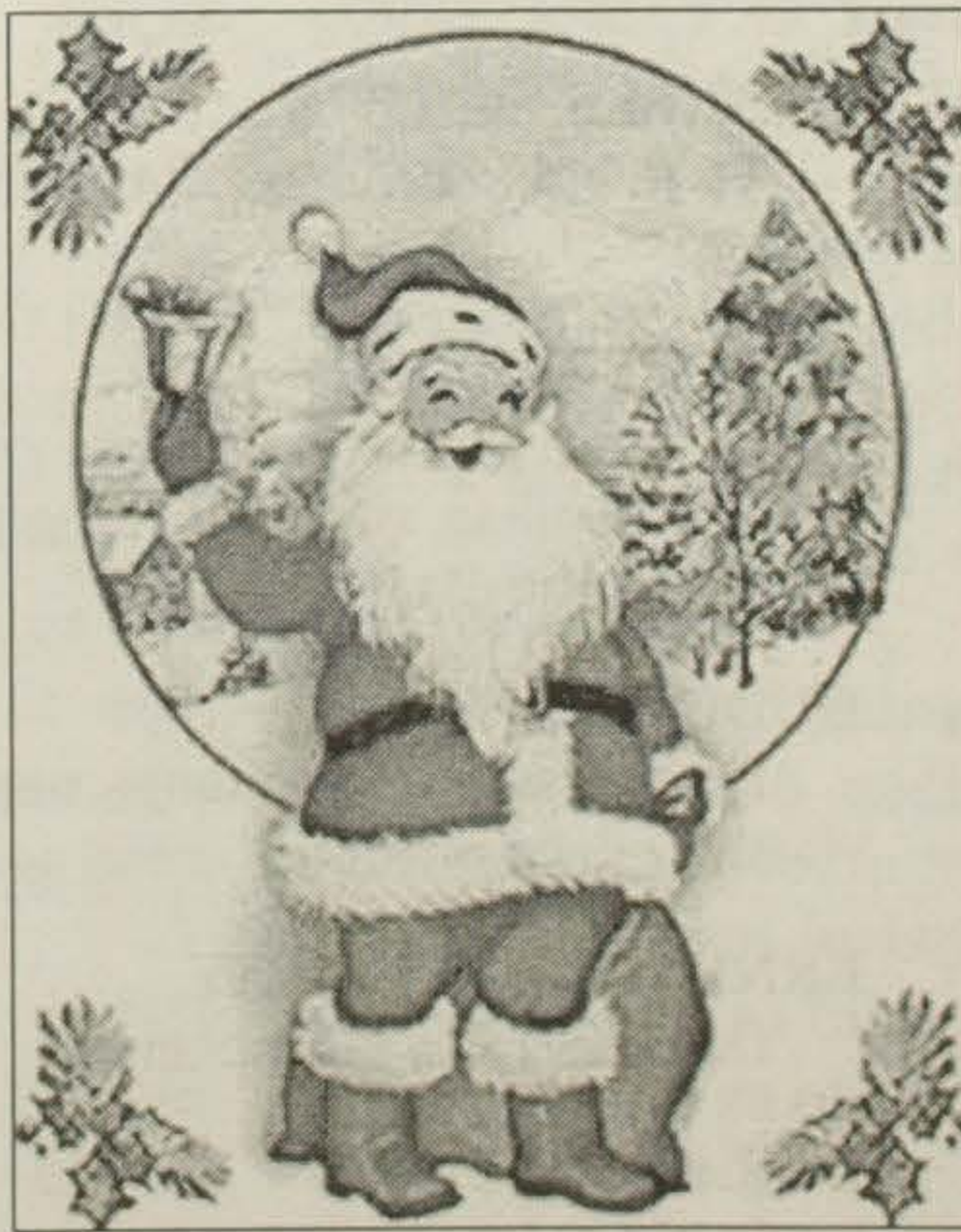
4. NEDJELJA DOŠAŠĆA

- Danas je nedjelja. Zašto je to poseban dan? Što ona znači tebi? Je li se izgubio značaj 3. Božje zapovijedi? Ovu nedjelju ostani kod kuće. Provedi je s onima koje voliš. Nemoj žuriti nikuda i budi ponizan.

Djetešce Božić vs. Djed Mraz

Potrošački svijet je Djetešce Božić u jaslucama zamijenio Djedom Mrazom, natovarenim raznoraznim darovima. On je u naše prebogato društvo blagostanja uvezen zato što se u tom društvu Djetešce Božić više nije osjećalo kod kuće.

radost nad božićnom tajnom njima je gotovo nedostupna. Ti to možeš nevjerovatno lako promijeniti. Želim ti da nađeš put do te tajne jer to je tajna svjetla u našoj tmini. /Phil Bosmans/

Djetešce Božić rodilo se u siromaštvu i neimaštini.

Djed Mraz može znatno doprinijeti dobrim poslovnim rezultatima, može ukrasiti božićnu jelku, može se pobrinuti za slatkiše i razne dražesne darove. I to je sve. Djetešce Božić nosi poruku koja nam daje podstrek za stvaranje boljeg svijeta i koja naša srca ispunja naklonošću prema siromasima, malenima, beskućnicima.

Novi božićni dani žaloste me zato što ima tako mnogo darova a tako malo međusobnog razumijevanja. Ljudi na ovome svijetu tako su okrutni jedni prema drugima,

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

RIJEČ PSIHOLOGA TREBA SPASITI LJUBAV

Daljnja opasnost za ljubav u bračnom životu sastoji se u prevelikoj lakoći kojom se može zadovoljiti seksualna potreba. Seksualna naslada je, zna se, primjerena napetosti koja joj prethodi. Previše bračnih drugova, pogotovo kad spavaju u jednom bračnom krevetu, nemaju strpljenja čekati da ta napetost poraste. Odatle slijedi faktična frigidnost kod žena koje nisu uopće frigidne, a kod muškaraca utisak da sa svojom ženom mogu doživjeti samo polovične radosti. Većina bračnih nevjera može se svesti na potražnju za intenzivnijim seksualnim doživljajem. Psiholog, sa svoje strane, može samo hvaliti srednjovjekovni moral koji je zabranjivao bračnim drugovima seksualne odnose za vrijeme adventa, korizme, kvatra i nekih drugih dana liturgijske godine. Ne zato što bismo mislili da se seksualni užitak protivi većoj čistoći koju religija zahtijeva od svojih vjernika u nekim prilikama, nego zato što je vrlo važno da ljubav između bračnih drugova uvijek sačuva svoj karakter svježine i slobodnoga dara da ne pređe u rutinu. Iskustvo, pak, dokazuje da povremeno suzdržavanje pogoduje tomu stanju stvari. Sredstva kako da se to čini očito su različita već prema osobama i okolnostima. Tako se u nekim sredinama u mladim kršćanskim brakovima širi običaj da se svake godine bračni drugovi odijeljeno povuku na nekoliko dana u duhovne vježbe. Drugi nalaze osvježanje seksualne privlačnosti u tom što se svakoga mjeseca strogo suzdržavaju kroz dane koje zahtijeva "Ogino-Knausova metoda" itd.

(Ignace Lepp, "HIGIJENA DUŠE")

KAKO ĆETE OBILJEŽITI?...

- 8. studenoga je ... Međunarodni dan urbanizma
- 9. studenoga je ... Dan borbe protiv fašizma i antisemitizma
- 10. studenoga je ... Svjetski dan mladeži
- 14. studenoga je ... Svjetski dan šećerne bolesti
- 16. studenoga je ... Međunarodni dan tolerancije
- 20. studenoga je ... Dan borbe protiv raka
- 25. studenoga je ... Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama
- 1. prosinca je ... Dan borbe protiv AIDS-a
- 3. prosinca je ... Međunarodni dan invalida
- 5. prosinca je ... Dan dobrovoljnog rada za ekološki i društveni napredak
- 10. prosinca je ... Dan ljudskih prava
- 11. prosinca je ... Dan UNICEF-a
- 12. prosinca je ... Dan kršćanskog Karitasa

RASTAVA

ŠTO BOG ZDRUŽI ČOVJEK NEKA NE RASTAVLJA

Kako kratka riječ, tako jasna i razumljiva, nitko joj više značenje ne pita. Ne želimo o njoj puno govoriti - često zato da njene žrtve ne povrijedimo, ne podsjećamo na to da su rastavljeni (sami ostavljeni ili oni koji su otišli) ili da su djeca rastavljenih roditelja koji ne ljube više svog bračnog druga nego što ljube svoju djecu (što bi bilo ispravno!). Čini se, ipak, da oni najviše vole - sebe... Zgražamo se kad se TO "dogodi" nama poznatima, zbunjeni i u bolu kad ona pogodi naše najbliže. A ipak, statistika hladno i bešćutno izvještava - raste iz godine u godinu postotak brakova koji se razvode, osobito u prvih 5 godina braka.

Pred rastavu sam prvi put bila postavljena nedavno kad je jedna moja vjeroučenica rekla (dok smo govorili o Nebeskom Ocu koji nas voli) kako ona nema tatu. Njena obitelj su mama i ona. Djevojčica u prvom razredu osnovne škole, vesela, pametna, lijepa, nasmijana. Ona je odmah objasnila (vjerojatno naviknuta da odgovori na sugovorniku neugodna pitanja pripremljenim odgovorom) kako ih je tata davno ostavio i da ga ona ne poznaje. Dirnuo me njezin pogled, pogled koji je govorio kako je ona već veteran u obiteljskoj tragediji; prošla je sve faze boli zbog rastave i sad govori o tome kao odrasla, kao da se to nje uopće ne tiče. Rekla sam joj samo da ona ima tatu i da nju tata sigurno voli, ali da i ona zna da odrasli nekad čine velike greške i da mi mali za njih samo možemo moliti! Predložila sam da odmah, od tog dana, u našoj zajedničkoj molitvi, počnemo moliti za sve obitelji, za naše roditelje, osobito one rastavljene. Prihvatili su, i sad, kad to ponekad činimo, pomalo me stid pogledati to dijete, i one druge u istoj situaciji (jer ih ima u svakom razredu po nekoliko!) jer to im činimo mi, odrasli, njihovi roditelji, oni koje oni toliko vole.

II. vatikanski koncil rastavu zove "pošast rastave", i navodi kako svetost bračne ljubavi isključuje svaki preljub i rastavu (Gaudium et spes, 47 i 49). Više govori Ivan Pavao II u pobudnici "Obiteljska zajednica" u poglavlju 79. U tom poglavlju govori o pastoralnom djelovanju u situacijama koje se u brzim suvremenim promjenama kultura na žalost šire i među katolicima:

brak na probu, stvarno slobodne veze, katolici vezani samo građanskom ženidbom, rastavljene i razvedene osobe koje se nisu ponovno vjenčale, razvedeni i ponovno oženjeni. O svemu govori s ljubavlju za čovjeka, ali ne može i neće protiv Boga: svi koji ne prihvaćaju brak ili ga razaraju, čine grijeh.

Starozavjetni prorok objašnjava zašto Jahve ne prima žrtve svakog muža: "I vi pitate: 'Zašto?' Zato što je Jahve bio svjedok između tebe i žene mladosti tvoje kojoj si nevjeran premda ti drugarica bijaše i žena tvoga saveza. Nije li On načinio jedno jedino biće dahom životnim obdareno? A što to jedino biće traži? Božanski naraštaj! Poštuj dakle život svoj i ne budi nevjeran ženi svoje mladosti. Jer ja mrzim otpuštanje žena - govori Jahve, Bog Izraelov - i onog koji nevjerom haljine svoje kalja - govori Jahve nad Vojskama! Poštujte dakle život svoj, ne budite nevjerni!" (Mal 2,14-16). Isus kaže: "Rečeno je također: Tko otpusti svoju ženu, neka joj dade otpusnicu. A ja vam kažem: Tko god otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - navodi je na preljub i tko se god otpuštenom oženi, čini preljub" (Mt 5,31-32). Isus govori da više nema otpuštanja žena jer "od početka ne bijaše tako". "A ja vam kažem: Tko otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - pa se oženi drugom, čini preljub" (Mt 19,9). Zatim: "U kući su ga učenici ponovno o tome ispitali. I reče im: "Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini prema prvoj preljub. I ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, čini preljub" (Mk 10,11-12). Sveti Pavao objašnjava Božju zapovjed: "A oženjenima zapovijedam, ne ja, nego Gospodin: žena neka se od muža ne rastavlja - ako se ipak rastavi, neka ostane neudana ili neka se s mužem pomiri - i muž neka ne otpušta žene" (1 Kor 7,10-11). On preporuča obraćenim pojedincima čiji su muž ili žena još nevjernici da i pored toga ostanu u braku jer se supružnici posvećuju jedno po drugom i tako su spasenje i sebi i svojoj djeci (1 Kor 7,12-16). Dakako, pretpostavlja se da su se vjenčali u crkvi tzv. "mješovitom ženidbom različitog bogoštovlja".

Kao i uvijek, ne mogu zatvoriti oči mirno bez da se upitam: uistinu, koliko ja činim da svetost i našeg i svakog braka zablista, sjajnije od zavodljivih zasjeda Zloga? Koliko milje naše ljubavi dopijeva u svijet i svjedoči bližnjima da se sretan MORA biti ako se Bog u obitelji uvijek nalazi na svom (naravno - prvom!) mjestu? Lice Majke Tereze na posteru iznad mog radnog stola i bez natpisa govori: MOLITVA NIJE DOVOLJNA.

vh :-)

Uređuje:
Jakob Pfeifer

DIJALOG S PRAVOSLAVLJEM

Predsjednici Vlada jugoistočne Europe okupljeni 21. listopada na 8. dijalogu pravoslavne Crkve i europskih pučkih stranaka u Solunu (Thessaloniki) pozvali su Crkve na pojačano sudjelovanje u procesu pomirenja u regiji. Među sudionicima susreta bili su i posebni koordinator Pakta za stabilnost **Erhard Busek**, voditeljica međuparlamentarnog izaslanstva za odnose s JI Europom **Doris Pack**, hrvatski predsjednik Vlade **Ivo Sanader** i premijer Srbije i Crne Gore **Vojislav Koštunica**. Predsjednik Vlade Sanader poručio je kako bi europske vrednote morale postati sredstvo za nadilaženje trenutačnih podjela, ističući važnost vjerskog dijaloga u tome. Najavio je i skori prvi službeni pohod Beogradu, na kojemu će se raspravljati o sporazumu o zaštiti nacionalnih manjina, te istaknuo kako nema alternative pomirenju i suradnji nekadašnjih zaraćenih strana. Smatra da će se moguće pristupanje Hrvatske Europskoj uniji 2005. godine pozitivno odraziti na zemlje nekadašnje Jugoslavije, koje će moći koristiti njezina iskustva u približavanju Uniji. Premijer Koštunica izjavio je kako Crkve moraju pomoći u stvaranju društvenog ozračja u kojemu se vjerska uvjerenja više neće moći politički instrumentalizirati. Svoje je izlaganje usredotočio na stanje na Kosovu i diskriminaciju srpske manjine. Grčki premijer **Konstantinos Karamanlis** potaknuo je Crkve na sudjelovanje u izgradnji demokratskije i ljudskije Europe. Busek je posebno kritizirao nedovoljne znakove pomirenja na mjesnoj razini, spomenuvši kako su mu u Mostaru rekli kako je "rat nastavljen u srcima i glavama". Doris Pack pozvala je na intenziviranju razmjenu osobito mladih naraštaja i zatražila što skoriju razradu europskih programa koji bi obuhvatili i studente iz ovih područja. Poručila je da apeli za snošljivošću nisu dovoljni te vjerske zajednice u regiji moraju postati uzori.

/Ika/

MOSTOVI MIRA

Nema žene koja sa zebnjom u srcu ne primi svaku vijest iz raznih medija o sukobima i ratnim razaranjima.

Na riječ "RAT" - žensko srce, osobito majčinsko, bolno se stegne. Prva pomisao: "moja djeca - što ako..." i tako redom. U svakom ratu plod ženine utrobe postane meta, broj, meso za tenkove. Kakav užas! Sigurno nema ni jedne žene koja želi rat. Pa čemu onda ratovi? Tko to uživa da muči i ubija tuđu djecu. Na to pitanje odgovor daju političari. Tema ovog dopisa i nije rat nego mir.

U Neumu je od 1. do 4. listopada 2004. održan skup pod nazivom "Izgradnja mostova mira u zemljama jugoistočne Europe" na inicijativu Svjetske konferencije religija za mir, koja ima svoju kancelariju u Sarajevu.

Za razliku od klasičnih seminara, ovdje je svaki sudionik aktivan i svojim radom doprinosi tako što prezentira svoju vjersku opredijeljenost uz tolerantno ponašanje prema neistomišljenicima. Znači, prvi zadatak je razviti ozračje tolerantnosti.

Boraveći par dana u heterogenoj vjerskoj i nacionalnoj sredini neminovno počinje razmišljanje i pronalaženje sličnosti i dodirnih točaka, dok se manje pažnje poklanja razmišljanju o različitostima.

Čemu tolika pozornost toleranciji? Sigurno zato što je logički ona prvi preduvjet miru. Samo u tolerantnom ozračju nema mjesta sukobima. Iz ovoga proizlazi da je prvi korak u odgoju "ZA MIR" povjeren upravo ženi - majci?

Stvarajući u obitelji odnose kompromisa i tolerancije, majka je doista prvi mirotvorac. Ta zadaća je veoma teška i odgovorna. Govoriti djeci tako da razviju osjećaj kompromisa i pravednosti, a biti okružen svakodnevnim nepravdama, teško je i zahtijeva puno energije. Stoga su i pozvane žene vjernice. Samo vjernice su privilegirane crpiti energiju iz izvora koje im pruža vjera.

Težnja ove organizacije je da uključi sve žene vjernice u jednu mrežu, gdje svaka sa svakom može razmjenivati iskustva. Organizacija je nevladina, ali prisutna je u raznim svjetskim organizacijama, kao savjetodavna.

Nije li aktiviranje ove organizacije na prostorima bivše SFRJ upravo demant minulih desetljeća? Mi, koji pripadamo generacijama iz tog vremena, dobro se sjećamo kako je u tom društvu bila vrednovana žena vjernica: drugorazredna, primitivna, neinformirana, zatucana itd. Mnogo toga moglo bi se napisati o statusu vjernice u tom razdoblju. No, nema potrebe. Svijet je spoznao snagu i ulogu žene vjernice. Budimo ponosne što smo vjernice, što smo uspjele sačuvati svoju vjeru, te u svakoj sredini dajmo svojim postupkom bar jedan "kamenčić" za most mira, tako potrebnog na ovoj našoj planeti.

*Kata M. Ostrogonac, Stari Žednik
sudionica seminara*

10. OBLJETNICA CARITASOVA DOMA U BREZOVICI

Na proslavi 10. obljetnice Caritasova doma za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi "Bl. Alojzije Stepinac" u Brezovici, pred oko dvije stotine uzvanika među kojima su bili i visoki gosti iz Austrije, Njemačke, Nizozemske i Italije, svečano je 22. listopada predstavljena Zaklada za djecu i mlade s potrebama "Jelena Brajša". Zakladu je predstavio predsjednik Zaklade Caritasa Biskupije Rottenburg-Stuttgart **Thomas Reuther**. Zagrebački Caritas trenutno skrbi za više od 400 zdrave, bolesne i djece s invaliditetom, stoga je taj događaj važan za osiguranje njihove budućnosti, da bi bila sretnija i bezbrižnija, i zato je bio popraćen velikim pljeskom zadovoljnih dobročinitelja koji su prije 10 godina uspjeli u rekordnom roku izgraditi velebni i suvremeni objekt, u ono vrijeme zamišljen kao dom za djecu - žrtve rata. Misu je predvodio

zagrebački pomoćni biskup **Josip Mrzljak**, odnedavno i predsjednik Hrvatskog Caritasu, za kojeg je u kasnijem govoru rekao kako je "građen na Caritasu Zagrebačke nadbiskupije". S prigodnim govorima nastupili su: ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor**, ravnatelj Caritasu Austrije **Franz Kueberl**, ravnatelj Caritasu Biskupije Rottenburg-Stuttgart **Wolfgang Tripp**, ravnatelj "Suedwestrundfunk"-a **Hans Peter Archner**, voditeljica SWR-ove udruge "Herzenssache" **Beate Kretschmann**, a ispred Islamske zajednice u Hrvatskoj efen-dija **Azim Durmić** iz Maljevca. Posebno je pročitano i prigodno pismo pokroviteljice Zaklade **Marije**, kneginje Lichtensteina. Nazočnima se obratila i ravnateljica Caritasu Zagrebačke nadbiskupije, koja je sa suzama u očima zahvalila svim nazočnima i odsutnim dobročiniteljima koji su joj pomogli da sve svoje velike zamisli na dobrobit djece u potrebi sprovede u djelo.

/IKA/

banoša, iako su ga saranili prija više od jednog vika. Poučno? Da!

Da se sćamo naši velikana

Još ne tako davno živili smo u vremenu kad se nije javno smilo el nije bilo poželjno spominjat dična imena naši stari, kad se po prošlosti pažljivo pabirčilo da se štogod ne kaže el napiše što nije bilo poželjno ondašnjem zvaničnom nauku. Onda smo se polagano počeli odvikavat sićanja na svitla imena naše prošlosti, osobito ako su to bili ljudi Crkve. Zato tušta čeljadi danas skoro da i ništa ne zna o većini naši mrtvi velikana. Dotični to najbolje uočavaju i kad digod na tabli pročitaju ime sokaka, tušta nji ne zna ko je bio taj i zašto su po njegovom imenu prozvali taj sokak.

Zadnji desetak godina u nas su se društvene prilike dobrim prominile, pa su se pridvodnici niki ustanova i društava latili da predavanjima od zaborava sačuvaju velikane naše prošlosti. Al i u toj fale vridnoj nakani njim se mož prigovorit što se "vrte" oko nekoliko imena, dok se tušta imena ne spominju, jel o njima možda malo znadu, a da ji pridstave narodu morali bi se latit da bolje doznadu zašto ji triba veličat. Ko na priliku: da kogod pridstavi Bozu Šarčevića taj bi moro dobro "zasukat rukave" da iz svikoliki zasluga izabere

najvridnije koje mož pridstavit u jednom predavanju, jel Boza, Titus Mačković, Pajo Kujundžić, Ago Mamužić, Đura i Tome Stantić, el od mlađi: Gospodar, Albe Vidaković, Aleksa Kokić, Jakov Kopilović, pa i Bela Gabrić su zavridili da dođu na red da se narodu pripovida i o njima.

Ovo je i priporuka čeljadima koji su izabrani na dužnost pridvodnika društva el ustanove da njeva dužnost nije počasna, nije samo zato da side u pročelju i uživaju u rukovanju s viđenim gostima, već ji dužnost obavezuje i na rad, a u tom i na poticaj sićanja o našim zaslužnim stari-ma. Na spominjanima je obaveza da se zauzmu i mlad naraštaj upute ko su bili spominiti i toliki drugi ode nespominiti, al zato isto tako zaslužni naši velikani koji se tribamo sitit.

1. Bunjevci su nika muška imena na kraju završavali slovom "a", i to samo onda ako je ta osoba u obitelji el u narodu zdravo draga, poštivana, zato Šarčević Ambrozije nije Bozo, već Boza baš ko što je i Đuro bio Đura Stantić, el Đeno Đena Šokčić i drugi.

Piše: Alojzije Stantić

ZABORAVLJENI - ZAPOSTAVLJENI

Posli nedavnog ukopa u Senćanskom groblju prijatelj me povo ričima: "Ajd kad se toliko baviš starinom, vidi ovo..." Odvo me do u ligustrum (kalinu)

obrasle kripte i, kad sam razgrnio lišće, na spomeniku sam pročitao:

SÁRCSEVITS AMBRUS

UGYVÉD

ÉLT 80 ÉVET

MEGHALT 1899 NOV. 28

(Ambrozije Šarčević - odvitnik - živio 80 godina - umro 28. studenog 1899.)

Nisam istraživo ko je i kad napiso, al dobrim posli njegove smrti na dodatoj maloj kamenoj ploči s pridnje strane spomenika piše: AMBROZIJE BOZA ŠARČEVIĆ 1820. - 1899.

Jeto, sto pet godina posli Bozinog(1) ukopa, na Svi Svete ovako je izgledo (vidi sliku) grob jednog od velikana naše prošlosti: srušena čoša zida kripte, iz ko zna koliko decenija nediranog lugustruma viri bili mramorni spomenik, brez ijednog struka cvića - brez znaka da se bilo ko od nas sitio da su ove Svi Sveti i za Bozu.

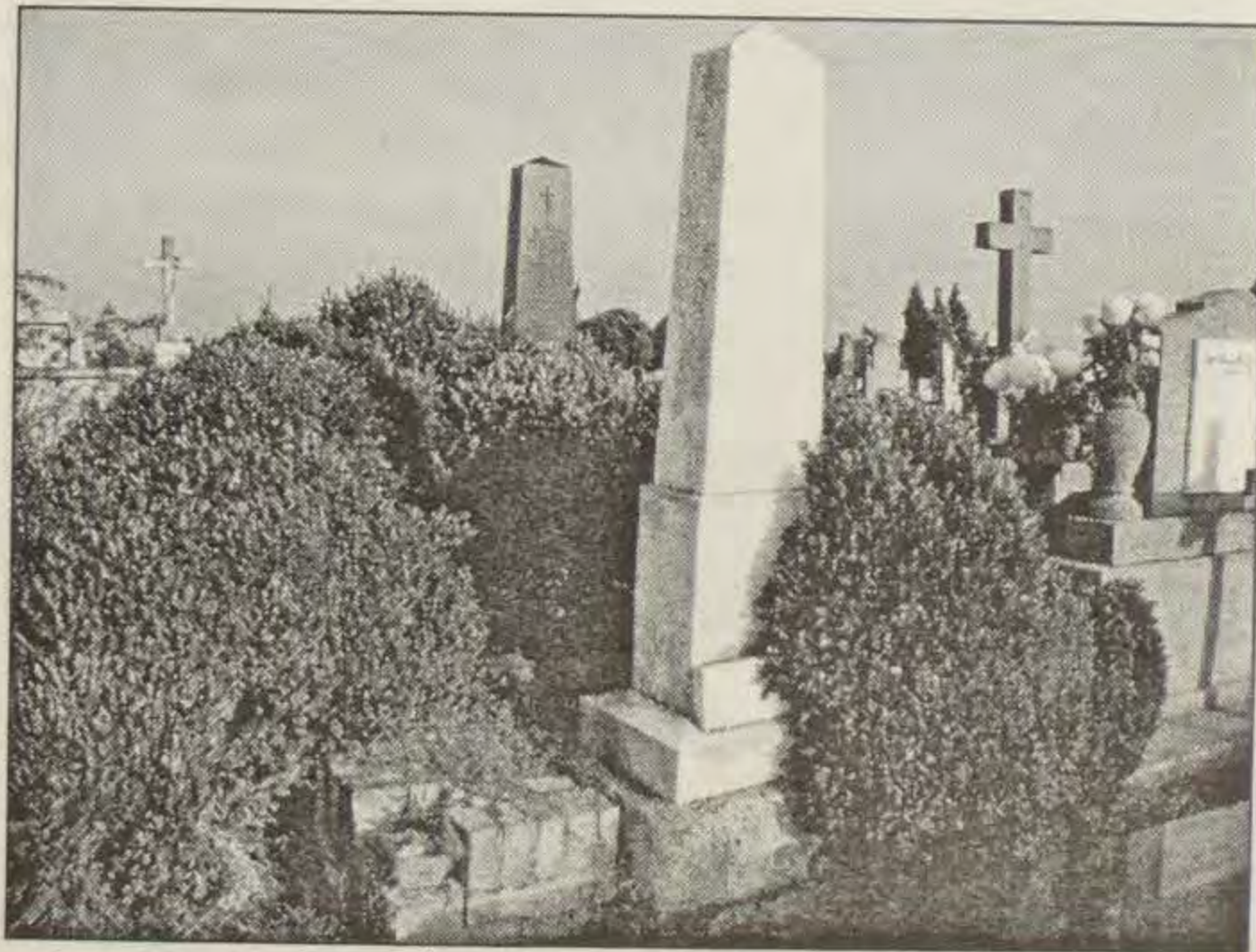
Nasumce izabrabni pabirci, iz bogatog životopisa, govore da je Boza sin malog (čitaj sirotog) zemljodilca, svršio je filozofiju i pravo; divanio je latinski, francuski, nimački i madžarski jezik; znao je stenografiju (brzopis znakovima i kraticama), pa je na požunskom saboru, di su divanili na tri jezika, bio debatni stenograf (!); bio je profesor; sudac u sudu; odvitnik županije; glavni gradski računovođa i na kraju gradski arhivar. Borio se da svi narodi u Ugarskoj budu ravnopravni pa je i to bio jedan od razloga da ga purgermajstor (gradonačelnik) Flatt Endre od 1863. počo proganjat, kobajage on ko izabran računovođa nemarno obavlja dužnost. To je trajalo godinama dok ga 1866. rad "slabog vida" nisu sminili i postavili za gradskog arhivara.

Šta god da je Boza Šarčević radio bilo je veliko, toliko veliko da se s nje-

govim životom i radom oduševio i Ivan Meštrović, napravio je njegov kip koji sad dično kiti park ispid velike gencije nuz kadgodašnji Sokolski dom, posli kino "Jadran", a danas svaštara otkaleg s više strana vonja "desert s lukom" i sve šta s tim ide...

Ko naiđe tim dilom parka, s postolja ga nadzire Boza, a da se, ne daj Bože, digne iz groba, možda bi pomislio: "Bunjevci, posli tolikog zauzimanja da vas prosvitlim, nisam zavridio da me se posli Meštrovića, tu i tamo skromniji pismena, niko od vas nije sitio da mi makar malo držite u redu grobnicu, da me se sitite... A šta sam sve pritrpio za ono šta sam za Vas uradio, ko zagovornik Antunovićevog nauka. Kako znamo, umne glave katkad drugačije sude o nemaru, pa bi nas možda Boza samo zgledo. Zavridili smo to.

Na Svi Sveti sam obalazio varoška i više seoski grobalja. Tako sam u tavankutskom groblju opazio lipo okićenu kriptu Ivana Prčića Gospodara; plebanoša Ivana Lebovića; u bajmačkoj Paprenjači zajedničku kriptu župnika

Dulića i Kokića... Dok sam tamo stojo, prišla mi mlađa Bajmačanka i malo dalje pokazala: "Jevo tu je saranjen još jedan bajmački plebanoš". Prid prostim kamenim spomenikom položen je čokor jesenske ružice. Ništa neobično, al me dirnila pažnja te osobe koja se sitila da donese cviče prid nadgrobnu ploču s koje sam jedva pročitao: "Barisha (Bariša) Matkovich (Matković) plebanos, umro 1900. godine". Cviće na grobu nije kupovno, njeg je kaka dobra duša nabrala u bašči i odnela na grob njevog plebanoša kojeg su saranili prija više od jednog vika. Jeto, kogod se sitio da od zaborava čuva kadgodašnjeg ple-

Piše: Stjepan Beretić

CRKVA OTACA KARMELIĆANA U SOMBORU 1904.-2004. (11)

Brat Anđelko od svete Male Terezije (Pašalić) (* 14. srpnja 1909. + 28. kolovoza 1995.)

Brat Anđelko se rodio pod imenom **Marko Pašalić**. Rođen je u Somboru, 14. srpnja 1909. Njegovi su roditelji bili **Đuro Pašalić** i **Magdalena Kolić**. Osnovnu školu je pohađao u rodnom Somboru. Slikanje je učio kod slikara Steinera u Somboru. Zavolio je somborske karmelićane te je primljen u Red za brata laika, 30. lipnja 1927. Obukavši redovničko odijelo započeo je novicijat u Somboru i dobio ime **br. Anđelko od sv. Male Terezije**. Nakon dvije godine novicijata, položio je prve zavjete na tri godine, 1. srpnja 1929. godine. Pod vodstvom Sluge Božjeg **o. Gerarda Tome Stantića** i učitelja mladih karmelićana **o. Benjamina Balázsa**, br. Anđelko je odgajan za duhovan i molitveno-meditativan život te za fizički rad. Izrastao je u redovnika jake duhovne i radišne osobnosti. U samostanu je vršio dužnost kuhara, sakristana i vratara. Uz ova navedena zaduženja, br. Anđelko je koristio svoje kraće slobodno vrijeme tijekom dana za slikanje uljem na platnu. Otajstva vjere, koja je kroz molitvu i meditaciju proživljavao, utisnuo bi na platno svojih slika koje je slikao. Volio je i glazbu te je samouk naučio svirati u frulu, harmoniku i orgulje. Sve je svoje dužnosti obavljao savjesno i s puno ljubavi.

Ustrajno je molio poglavare dok mu nisu dali dopuštenje za boravak u karmelićanskim samostanima u Mađarskoj, Poljskoj i Ukrajini. Ondje se također bavio slikanjem. Tako je boravio u Budimpešti, Đuru, Krakovu i Ukrajini. Tko bi znao koliko je slika ostavio za sobom u inozemstvu, jer je bio običaj u Redu da redovnik ne potpisuje svoje slike. Mnoge slike je dopuštanjem poglavara poklanjao pojedinim župnicima ili dobročiniteljima samostana pa im se izgubio trag. Za vrijeme rata (1941.-1945.) brat Anđelko je povremeno izbivao iz somborskog samostana. Po osnutku samostana u zagrebačkim Remetama, primio je tamo službu kuhara. Novi samostan je bio vrlo siromašan, a svakog je dana trebalo nahraniti sjemeništance, bogoslove, patre i starog remetskog župnika **Leopolda Rusana**. Brat Anđelko se vrlo dobro snalazio. Kuhao je jednostavno. Pripravljao je zdravu hranu. Svojom dobrotom je privlačio ljubav sjemeništara i bogoslova koji su ga okruživali ljubavlju i poštovanjem. Remetski ga je

župnik od milja zvao "Anđelković". Remetski puk je uživao u njegovoj bunjevačkoj ikavici i šaljivim dosjetkama.

Pomagao je i bratu **Pavlu** u vrtu. Znao je na glavi nositi košare trešanja i drugog voća na zagrebačku tržnicu da bi kupovao namirnice za kuhinju. Bio je vrlo štedljiv i darežljiv. Od tereta koji je nosio na tržnicu obolio je od bruha i tri puta je bio operiran. Bio je temperamentan, iznimno vedre naravi, duhovit, šaljiv, srdačan u ponašanju, pomalo i naivan. Kad bi završio poslove u kuhinji ili u vrtu, molio je i meditirao. Molio

je krunicu šetajući hodnikom samostana, pred samostanom ili u vrtu. Za njega je remetski župnik, **Leopold Rusan** znao govoriti: "Gledajte našeg Anđelkovića kako sabrano moli." Brat Anđelko je bio strastveni ribič. Odlazio je na Dunav ili na kanal loviti ribu. Radovao se velikim i teškim primjercima jer je tako davao veliki doprinos za svoju zajednicu. Od viška ulovljene ribe bi dobivali somborski vjernici. Uspomena na brata Anđelka živi u njegovih šesnaest slika u somborskom samostanu. U privatnom je vlasništvu jedna slika darovana **o. Anti Stantiću**, dok se slika "Isusova kušnja u pustinji" čuva u remetskom samostanu.

Zadnjih godina života, brat Anđelko je bolovao od srca i bruha, ali uvijek na nogama, strpljiv i predan u Božju volju. Osjećajući da mu dolazi konac života, zamolio je svete sakramente. Od tada je češće lijegao u krevet, ali mu je prior uvijek donosio pričest u sobu. Nedjeljom bi ipak dolazio u sakristiju i sudjelovao na svetoj misi. Umro je 28. kolovoza 1995., u 86. godini života i 66. godini redovništva. Sahranjen je u karmelićansku grobnicu u Somboru 30. kolovoza 1995. Posmrtno ostatke brata Anđelka ispratilo je mnoštvo vjernika sa svećenicima, karmelićanima i subotičkim franjevcima.

Prema rukopisu oca Mate Miloša, karmelićanina iz Sobmora

U obiteljskoj kući pružamo usluge čuvanja i stručne njege starih i nemoćnih osoba.

Informacije na telefon:
024/522-715

mobitel: 064 - 143 3932

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Sukobi u obitelji

Zašto postoji sukob u obiteljima i kako se liječi?

Mladi vjernik

Pitanje je postavljeno vrlo općenito i radi toga je teško dati odgovor koji bi bio konkretan i cjelovit. Ne zamjeram Vašem pitanju nego samo želim upozoriti da je problematika koja se ovim pitanjem otvara preširoka da bih mogao na ovom prostoru na nju cjelovito odgovoriti. Stoga ću umjesto odgovora predložiti samo jedno razmišljanje Vama i svim čitateljima da bismo se okoristili vjerom koja nam je dar i koja je svjetlo u našem kršćanskom poimanju svega, pa i obiteljskog života. Ne bih se upuštao u riječ sukob, mislim da je preteška i bremenita. Radije ću govoriti o nesporazumu ili neslozi. No, sam pojam nije toliko bitan jer svima nam je jasno u čemu se sastoji Vaše pitanje.

Podimo redom. Ponajprije, obitelj je jedina društvena institucija čiji je direktni tvoritelj Bog. Ni jedan oblik zajedničkog života ili života u zajednici nije i ne mora biti božanska institucija. Jedino je obitelj i kasnije Crkva od Boga utemeljena institucija zajedničkog života. Obitelj je tako temeljna zajednica da je baš kao takva odraz troosobnog Boga koji nam se u povijesti objavio. To otajstvo Božje troosobnosti čak i kao vjernici teško možemo razumjeti ali snagom vjere možemo prihvatiti da je naš Bog jedan jedincat, ali ipak u tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Uistinu tajna vjere. Ipak je prihvaćamo i ispovijedamo. I sada slijedimo dalje naše razmišljanje na temelju objave iz koje je posve jasno da je Bog stvorio čovjeka kao obitelj. U knjizi Postanka čitamo da je Bog stvorio čovjeka, ali ga je stvorio kao muško i žensko i dao mu nalog da napuči zemlju i da je podvrgne sebi. Tako je obitelj - otac, majka, dijete - po svojoj naravi "hodajuća slika Božja" na zemlji. Ako čovjek teži, što je naravno, prema svome originalu, onda je posve jasno da je jedina vrhovna norma u obitelji ljubav i sloga koja obitelj čini sretnom. Nikakve stvari i nikakvi drugačiji odnosi ne mogu obitelj učiniti sretnom osim istinske ljubavi i jedinstva. Ljubav i jedinstvo su do te mjere ideal da se zapravo po obitelji kao svojoj slici u svijetu i sada očituje sam Bog. To je razlog da je brak i obitelj u Novom zavjetu Isus obdario sakramentalnim dostojanstvom. Dakle, obitelj nije samo živa "hodajuća" slika Božja, nego je u kršćanskom braku ona i "svetište", to jest događaj milosnog susreta osoba jer je sakramentalnost braka i posvećenost obiteljskog života izvor spasenja. Po tom sakramentu očituje se prisutnost Isusa Krista i postaje novi znak odnosa kao što to piše apostol Pavao Galaćanima: "Između muža i žene kao Krista i Crkve". Prema tome, u Novom zavjetu dolazimo do još jedne nove stvarnosti - obitelj, utemeljena na sakramen-

tu braka, zapravo je "Crkva u malom" to jest osnovna ćelija Crkve. A Crkva je mjesto i znak spasenja. Obitelj ne samo što je božanska ustanova nego je i sredstvo spasenja. Iz kršćanske teologije je jasno da je obitelj jedna od najsvetijih stvarnosti i nedodirljivo mjesto svetosti. I stoga Crkva kao zajednica i mi kao vjernici ne možemo se odreći ove istine a da ne postanemo izdajice svoje vjere. Stoga vrlo svjesno ispovijedamo da je obitelj savršeno Božje djelo i da je svaka obitelj pozvana da to savršenstvo živi u milosnom zajedništvu ljubavi i sloge.

Sada, gledajući stvarnost oko sebe, moramo priznati s velikim žaljenjem da u velikom postotku kod bračnih drugova i članova obitelji svijest o uzvišenom dostojanstvu i svetosti obitelji više ne postoji, a još manje je ona prisutna u praksi, ne samo općenito nego i kod velikog dijela kršćana.

Temeljna je zabluda misliti da su brak i obitelj čisto ljudska institucija. Bračno zajedništvo i vjernost, a onda i ljubav, herojski su čini ljudskoga duha i teško je vjerovati da bi se mogli živjeti bez Božje pomoći. Stoga tvrdim da svi uspjeli i pravi brakovi, pa i oni izvan kršćanstva, sigurno su Božje djelo jer bračno zajedništvo, vjernost, ljubav i sloga su herojski čini kreposti. Suvremena obitelj, dakle, prvo zaboravlja svoje božansko podrijetlo i zaboravlja svoje veliko dostojanstvo. Ta zaboravljivost podrijetla i ne življenje vlastitog dostojanstva rađa katastrofalnim posljedicama. Zamislite činjenicu da otac u obitelji nije svjestan svoga očinstva koje mu je podario Bog, koji se u Objavi i sam nazvao Ocem, i da se "funkcija" oca svede samo na čovjeka koji je "zadužen" zarađivati kruh. Kakve li zablude da se muž i otac, glavar obitelji, poistovjeti s radnikom i samo radnikom kojemu je jedina dužnost osigurati kruh. S druge strane majka - "čuvarica ognjišta" u svojoj "emancipaciji" zaboravlja svoje majčinsko dostojanstvo - da je ona uistinu ljubavljiva i nježnošću svetinja i čuvarica obiteljskog ognjišta po kojima su i djeca i muž u trajnom ozračju topline i svjetlosti. Žena u obitelji je iznad svega i po svemu ponajprije majka. Kada se to dostojanstvo zaboravi i taj poziv zanemari, nastaje prvi nesporazum u odnosu muž-žena, otac-majka i njih dvoje više nisu u stvarnosti jedno (iako sakramentalno jedinstvo u biti kida samo smrt!), nego su u najboljem slučaju "dviije tračnice" istog kolosijeka. Ako se zajedništvo muža i žene ne živi u milosnom ozračju, onda postoji velika opasnost da se i tračnice razidu te "vlak" njihovog zajedničkog života stane.

Dakle, prvi, kako Vi kažete "sukobi" nastaju na razini muž-žena. Oni bi trebali svoje zajedništvo živjeti u dnevnom prisjećanju da su pozvani na jedinstvo i da je njihov život samo onda znak ako je očito svima u obitelji da su njih dvoje jedno. To se ne može bez milosti i to se ne može bez svijesti da kao muž i žena imaju zadaću biti svjedoci one ljubavi kojom Krist ljubi Crkvu. Znam da ovo djeluje idealistički ali je istina i to neoboriva. Kako god je teška, ipak je ostvariva jer Bog pred čovjeka ne bi stavio ovakve zahtjeve ako bi oni bili neostvarivi. S druge strane, takvo zajedništvo može se ostvariti samo uz uvjet da muž i žena jedno drugo poštuju kao najveću vrednotu. Čini mi se da je u tom glavna problematika. Naime, danas se muž i žena ne poštuju a nepoštovanje je najbolje tlo na kojem ljubav umire te nastaju sukobi. Ti sukobi bivaju očiti i zagorčavaju njihov život do te mjere da na kraju gube osjećaj odgovornosti prema ostalim članovima obitelji, a to su djeca koja postaju žrtve njihove ne-ljubavi. Posljedica toga je manjak adekvatnog odgoja djece koja onda rađa i nepoštivanje djece prema roditeljima.

Sada bih podsjetio na četvrtu Božju zapovijed. Zamislite kako je Bog kao vrhovne norme cijele ekonomije spasenja sve sazeo u deset rečenica. Koliko je bremenit sadržaj tih deset rečenica, a jedna od njih, za koju je vezana zemaljska sreća i sam život glasi: "Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji." Ne može biti ni duga života ni "dobroga" na zemlji tamo gdje ne postoji poštovanje roditelja. Često znam govoriti mladima da je pitanje ljubavi prema roditeljima jedino dokaziva samo onda ako postoji poštovanje. Poštovanje je povezano sa štovanjem i poslušnošću. Sa suradnjom i brigom. Sa odricanjem i žrtvom. Nikad roditeljima, makar položili za njih svoj život, ne možemo vratiti ono što smo primili a to je: dar života. I zato ni jedan razlog na svijetu ne postoji da netko ne poštuje svoga oca ili majku, bez obzira kakvi su, jer poštovanje nije utemeljeno na kvaliteti roditelja - kakav je on - nego na činjenici da je roditelj. Sukobi na razini roditelji - djeca nastaju zato što ne postoji osnovni uvjet sloge, a to je poštovanje.

Iz ovoga što sam rekao očito je da je obitelj božanska ustanova prvoga reda. I zato đavao najviše napada obitelj jer kada se ona razara, razara se temeljna stanica ne samo ljudskoga društva nego i Crkve. Od grijeha naših praroditelja pa sve do naših dana đavolska napast najviše se okomila upravo na instituciju braka i obitelji. Jer, to zna i đavao, ako je ta institucija načeta, načeta je Crkva, načeto je društvo i poremećeni su zdravi ljudski odnosi.

Eto, nisam uspio odgovoriti na vaše pitanje kako se liječi sukob u obitelji ali sam pokušao ukazati gdje je uzrok sukoba i u kom pravcu ja vidim mogućnost liječenja. U božićnom broju pokušat ću detaljnije i konkretnije ukazati kako i kojim sredstvima je moguće riješiti bračne i obiteljske probleme, odnosno "sukobe".

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kašana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

vl. Jakov Letović

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

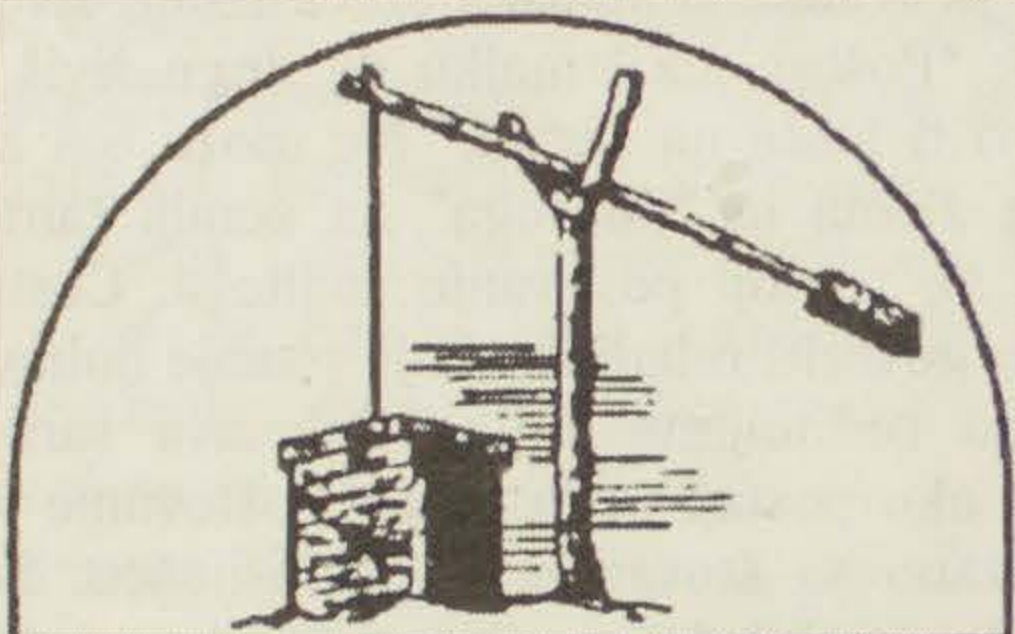
Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Posjetite Galeriju SUBOTICA

Radnim danom: 9 - 18 sati
Subotom: 9 - 12 sati

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Millennium GSM Centar Prodaja i Servis

Pentium IV od 24990 din
Novo i polovno!

Fax aparati,
centrale...
Bežični tel.
sa CIP sa 2970 din

Mobilni od 5500.00

Sve na 7 rata
www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/551-353 Prvomajska 6.

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Karadorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidrića 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Zahvaljujemo našim darovateljima

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

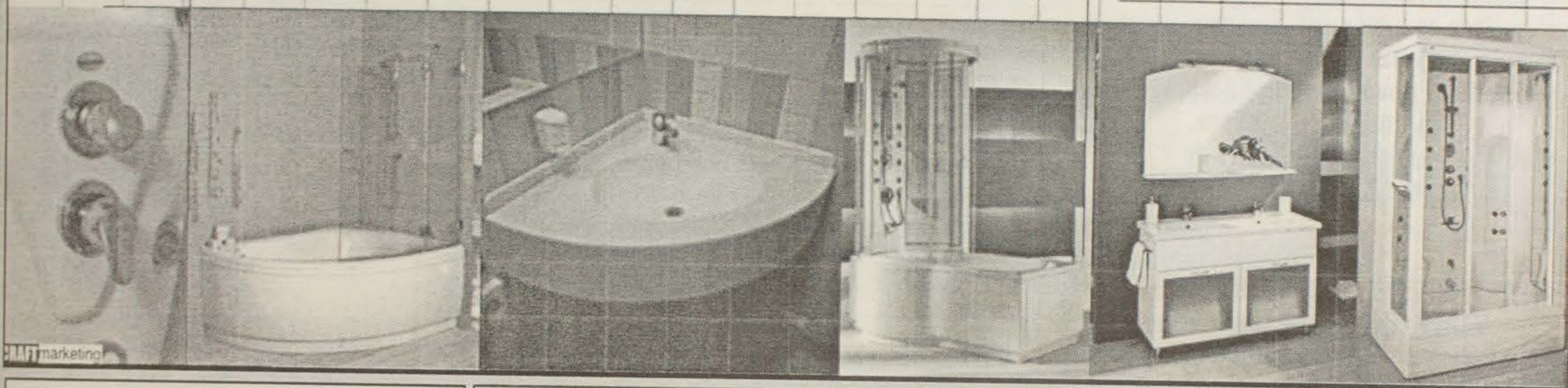
NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san[®]

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/753-374
754-680

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

CSALÁDI MAGAZIN

Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

MONOLIT GRADNJA GRAĐEVINSKO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKO PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepster banka

Hirvivo
Karlovačka 12
1. kv. 1. ulica 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 19-21 sat na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA TRGOVINA NA VELIKO I MALO

SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA I STRUČNI SAVJETI

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

JULIJA-OPTIKA

SZTR
KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA - STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Uslovi kupovine:

- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

153. DUHOVNA OBNOVA

u subotičkoj stolnoj bazilici
svete Terezije
od 29. studenog do 8. prosinca
u čast Prečistom Srcu Marijinu.
Svake večeri u 17 sati će biti krunica,
u 17,30 sveta misa,
propovijed i pobožnost.
Pozivamo sve vjernike,
a napose Marijine štovatelje!

KATEDRALA SVETE TEREZIJE otvorena svaki dan do podne

Od svetkovine Svih svetih subotička je
katedralna bazilika otvorena svaki dan do
podne.

Za predstojeće blagdane u našoj
stolnoj bazilici svete Terezije možete
kupiti:

krsne svijeće,
svijeće za adventski vijenac.
Imate i široki izbor duhovnih knjiga,
molitvenika, Novog zavjeta i Biblije.
Posjetite našu knjižaru.
Otvorena je svaki dan od 8,30 do 12 sati.

RAZGOVOR

Instituta "Ivan Antunović"

Velika vijećnica Gradske kuće
u Subotici - 28. 11. 2004. u 17 sati
Tema: Europo, digni klonule ruke
Predavač: mons. dr. Želimir Puljić,
dubrovački biskup

Na prvim neposrednim izborima za gradonačelnika
Subotice izabran je g. GÉZA KUCSERA. Od srca čestitamo
i želimo mu puno Božjeg blagoslova u radu za dobrobit
svih građana naše općine!

Uredništvo "Zvonika"

MIRJANA GABRIĆ

(1989-2004)

Navršava se 15 godina od smrti
naše drage mame i supruge Mirjane.

Iako je umrla prije petnaest godina,
još uvijek nam je jako teško što nije s nama.

S ljubavlju je se sjećamo i vjerujemo u ponovni su-
sret s njom u vječnosti.

Molit ćemo za nju i za nas na sv. misi u crkvi sv. Roka,
4. XII. u 8 sati.

Njezini najmiliji: suprug Martin, sin Nikola i kćerka
Martina

PREPORUČAMO!

Zidni kalendar za 2005. godinu po cijeni od 25 dinara
Džepni kalendar za 2005. godinu po cijeni od 45 dinara
Subotičku Danicu (novu) za 2005. godinu po cijeni od 220 dinara.
Božićne sličice (četiri nova motiva) po cijeni od 1,5 dinar
Božićne čestitke po cijeni od 10 dinara

/Za kalendare i božićne čestitke dajemo 20% popusta za narudžbe veće od 100 kom./

Narudžbe:

Uredništvo
Zvonika

tel.: 024 554-896

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

Obavljamo:

- dermatovenerološke,
- otorinolaringološke,
- internističke, kardiološke,
- neurološke,
- ginekološke,
- kirurške,
- pedijatrijske i preglede infektologa,
- lasersku terapiju,
- pregled mladeža dermoskopom,
- uklanjanje kožnih promjena
- ispitivanje sluha, timpanometriju,
- ultrazvučni pregled trbušnih organa,
- štitne žlijezde, dojke, testisa i kukova djece,
- krvnih sudova i trudnica
- kućne preglede i liječenje

**MEDITACIJA
U ŽUPI
ISUSOVOG
USKRSNUĆA
10. 12. 2004.
u 19,30 sati**

Fotografije
u ovom broju:

Nada Sudarević
i Zvonik

Hrvatska riječ

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"
www.hrvatskarijec.co.yu
tel: (024) 55-33-55

URED HRVATSKOG
NACIONALNOG VJEĆA
Subotica, Preradovićeveva 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"
Subotica, Preradovićeveva 4
tel: (024) 555-589

ZVONIK
Katolički list (mjesečnik)
Izdaje:
Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52
Telefon: 024/554-896;
Fax: 024/551-036;
E-mail:
zvonik@tippnet.co.yu.
Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović,

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"
- SCG 840 dinara (od nove godine),
- inozemstvo - 20 EURA
ili 160 kuna; avionom 50 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kutina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Svečanom akademijom i Euharistijskim slavljem u zrenjaninskoj katedrali otvorena Godina sv. Gerarda. Euharistijsko slavlje predvodio je apostolski nuncij mons. Eugenio Sbarbaro

U crkvi Marije Majke Crkve u Subotici biskup Pénzes predvodio je sv. misu zahvalnicu o 10. obljetnici TKI

U subotičkoj Gradskoj knjižnici održana je III. smotra recitatora na hrvatskom jeziku

Dan zahvalnosti za plodove zemlje u Selenči

Časna majka Elsa u kapelici bl. Marije Petković u crkvi sv. Roka u Subotici

Sestre dominikanke na kapitolu u Zagrebu otvorile slavlje 100. obljetnice djelovanja svoje Kongregacije u Hrvatskoj

Prijatelji "Zvonika" iz Kanade, Marica i Stanko Vaci u crkvi Isusovog Uskrsnuća proslavili srebrni jubilej braka

1700. OBLJETNICA SVETIH SRIJEMSKIH MUČENIKA

Biskupi prolaze ispred crkve sv. Dimitrija

U slavlju je sudjelovalo oko 200 svećenika

Ugledni gosti na misi
U pozadini dio velikog pjevačkog zbora

Dio vjerničkog mnoštva na slavlju u S. Mitrovici. Mnogi hodočasnici došli su iz R. Hrvatske

Kardinali Puljić, Tettamanzi i Bozanić osobito su uzveličali ovo slavlje

Predstavnici SPC podijelili su s katolicima radost iste kršćanske baštine

Kardinal Tettamanzi i biskup Srakić na kraju mise izmijenili su darove